

SOSYAL SİĞORTALAR KANUNUNUN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞ HÜKÜMLERİ

Kanun Numarası : 506
Kabul Tarihi : 17/7/1964
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 1/8/1964 Sayı :11766-11779
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 Cilt: 3 Sayfa: 2827

1 - 16/7/1965 tarih ve 672 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 118)

Madde 118 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hastalık ve analık yardımlarından yararlanacak olanlar Kurumca tesbit edilecek belgelerle Kuruma bağlı sağlık müesseselerine veya Kurum hekimlerine başvurarak muayene ve tedavi olurlar.

Yılda 7500 den fazla poliklinik muayenesi yapan Kurum hekimlerine, bu sayının üstünde yaptıkları her muayene için, tüzükle belli edilecek esas ve miktarlara göre prim verilir.

Bir hekimin yıllık muayene sayısı 10 000'i geçemez.

Yukarıki fıkralarda belirtilen sayıların, dış hekimleri için en az haddi 4 500, en çok haddi ise 6 000 dir.

Acil vakalar için mesai saati dışında sağlık tesisine çağrılan hekimlerle, nöbet tutan poliklinik hekimleri ve hastane uzmanlarına da esas ve miktarları tüzükle belli edilecek bir tazminat ödenir.

Yataklı tesislerde ve laboratuvarlarda çalışan uzman hekimlere verilecek prim ve tazminat tüzükte belirtilir.

2 – 13/7/1967 tarih ve 899 Sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 73)

Madde 73 bent (D) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

D) Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, sigortalının kazancının %11 idir. Bunun % 5 i sigortalı hissesi, % 6 sı da işveren hissesidir.

3 – 23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri : (Madde numaraları: 20,23,24,36,54,55,60, 61, 64, 66, 67, 68, 71, 78, 96, 101, 106, 107, Geçici 8)

Madde 20 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sürekli iş göremezlik geliri, sigortalının mesleğinde kazanma gücünün tamamını veya bir kısmını yitirmiş bulunmasına göre hesaplanır.

Sürekli ve tam iş göremezlikte sigortalıya yıllık kazancının % 60 ına eşit yıllık bir gelir bağlanır.

Sürekli kısmi iş göremezlikte sigortalıya bağlanacak gelir, tam iş göremezlik geliri gibi hesaplanarak bunun iş göremezlik derecesi oranındaki tutarı kendisine verilir.

Sürekli kısmi veya sürekli tam iş göremez durumdaki sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise bu gelir % 50 artırılır.

Madde 23 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I - Ölen sigortalının 88 inci madde gereğince tesbit edilecek yıllık kazancının:

A) Dul karısına % 30 u, gelir alan çocuğu bulunmıyan dul karısına % 40 ı,

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamıyacak durumda malül veya 60 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 30 u, gelir alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya % 40 ı,

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını veyaortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışamıyacak durumda malül bulunanların her birine % 15 i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmıyan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 30 u,

Oranında yıllık gelir bağlanır.

II - Sürekli iş göremezlik geliri sermaye olarak ödenmiş bulunan sigortalının ölümü halinde, hak sahiplerine, sigortalıya verilen sermaye nazara alınmaksızın, bu kanun hükümlerine göre gelir bağlanır.

III- Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklarıyla sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak gelirden yukarda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

IV - Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 60 ını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin gelirlerinden orantılı olarak indirmeler yapılır.

V - Sigortalının çocuklarına bağlanan gelirler, çocuğun, 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Bu yaşları doldurdukları tarihlerde çalışamıyacak durumda malül olan çocukların gelirleri, bu yaşlara vardıkdan sonra da kesilmez. 101 inci madde hükmü saklıdır.

VI - Sigortalının dul karısı evlenirse geliri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenme son bulunca gelir yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da gelir almaya hak kazanan dul karıya, bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

VII- Gelir almakta iken evlenen kız çocukların gelirleri kesilir. Gelirinkesilmesine yol açan evlenmenin son bulması halinde, V inci fıkra hükmü saklıkalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden gelir bağlanır.

Madde 24 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının %60 ından aşağı ise, artanı, eşit hisseler

halinde geçimi sigortalı tarafından sağladığı belgelenen ana ve babasına gelir olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalının yıllık kazancının % 15 ini geçemez.

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek gelirlerin toplamı sigortalının yıllık kazancının % 60 ından aşağı değilse ana ve babanın gelir bağlanma hakları düşer.

Madde 36 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre sürekli iş göremezlik geliri, malüllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar, hastalıkları halinde, bu kanunun 33 üncü maddesinin (A) ve (C) fıkralarında belirtilen yardımlardan yararlanırlar. Ancak, verilen ilaç bedellerinin % 20 si ilgililerce ödenir.

Madde 54 bent (b) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

b) En az 5 yıldan beri sigortalı bulunmak, her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1800 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak,

Şarttır.

Madde 55 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malüllük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, işten ayrıldığı tarihten önceki malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş son 10 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si oranında yıllık malüllük geliri bağlanır.

8 ve 9 takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıki fıkraya göre hesaplanır. Sekiz takvim yılından az malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalıları primi ödemiş olan sigortalının yıllık malüllük gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle tesbit edilir.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malül olan sigortalıya yukarıki fıkralara göre hesaplanacak ortalama yıllık kazancının % 60 ı oranında yıllık malüllük geliri bağlanır.

Malüllük aylığı yıllık malüllük gelirinin onikide biridir.

Madde 60 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının:

- a) Kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması,
- b) En az 25 yıldan beri sigortalı bulunması,
- c) En az beş bin gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması,

Şarttır.

B) Yukarıki (b) ve (c) bentlerinde yazılı şartlardan birini veya her ikisiniyerine getirmemiş olmakla beraber sigortalılık süresi 15- 34 yıl olan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalıya da yaşlılık aylığı bağlanır.

C) 50 Yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tesbit edilen sigortalı da, yukarıki (A) veya (B) fıkralarında belirtilen şartlarla yaşlılık aylığından yararlanır.

Bent (D) – (13/7/1967 tarih ve 899 sayılı Kanunun hükmüdür.)

D) 50 yaşını dolduran ve malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 2 500 gününü maden işyerlerinin yeraltı işlerinde geçirmiş bulunan, sigortalı da yukarıki (A) veya (B) fıkralarında belirtilen şartlarla yaşlılık aylığından yararlanır.

Madde 61 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

60 ncı maddenin (A) fıkrasında yazılı şartları yerine getirerek yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, işten ayrıldığı tarihten önce malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si oranında yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

Sekiz ve dokuz takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıki fıkraya göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık yaşlılık gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

60 ncı maddenin (B) fıkrasına göre yaşlılık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, yukarıki orandan, sigortalılık süresinin 34 yıldan eksik her tam yılı için % 0,50 indirme yapılmak suretiyle yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

60 tan yukarı yaşıta aylık bağlanan sigortalının yıllık yaşlılık geliri, yukarıki fıkralara göre tesbit olunacak oranlar, 60 yaşından sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesab olunur.

Yaşlılık aylığı, yıllık yaşlılık gelirinin onikide biridir.

Madde 64 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve malüllük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan:

- a) 55 yaşını doldurmuş kadın sigortalıya,
- b) 60 yaşını doldurmuş erkek sigortalıya,
- c) 50 yaşını doldurmuş bulunan ve erken yaşlanmış olduğu tesbit edilen sigortalıya,

Kendisinin ve işverenlerinin ödediği malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin toplamı, yazılı isteği üzerine, toptan ödeme şeklinde verilir.

Madde 66, bent (d) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

d) Ölüm tarihinde, en az 5 yıldan beri sigortalı bulunan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1800 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan,

Sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

Madde 67 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tesbitinde:

- a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malüllük veya yaşlılık aylığı,

b) Malüllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, ölüm tarihine ve 59 ve 63 üncü maddelerdeki esaslara göre tesbit edilecek aylık,

c) En az 5 yıldan beri sigortalı olan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1800 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalının, ölüm tarihinden önce, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si üzerinden hesaplanacak yıllık gelirinin onikide biri,

Esas tutulur.

Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malül sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise (a) ve (b) fıkralarına göre tesbit edilecek aylıklarda, bu hal nazara alınmadan sigortalıya bağlanabilecek aylık esas tutulur.

Sekiz ve dokuz takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı (c) fıkrasına göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş olan sigortalının yıllık malüllük gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalının 60 tan yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak yıllık gelir, bu fıkra da belirtilen oran 60 yaşından sonra doldurulmuş olduğu her tam yaş için % 1 artırılarak tesbit olunur.

Madde 68 bent (I) alt bent (B) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamayacak durumda malül veya 60 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, aylık alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi,

Madde 71 bent (I) alt bent (B) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamayacak durumda malül veya 60 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, toptan ödeme yapılan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi, (1)

Madde 78 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların üst sınırı 100 liradır. Alt sınırı da, 6 liradan aşağı olmamak üzere, Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunur.

Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit edilen günlük kazançtan daha aşağı miktarda günlük kazancı olanlarla ücretsiz çalışanların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları 100 liranın üstünde olan sigortalıların günlük kazançları da 100 lira olarak hesaplanır.

Sigortalının kazancı ile günlük kazancın Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunacak alt sınırı arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Madde 96 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre Malüllük ve yaşlılık sigortalarından bağlanacak aylıklar ile ölüm sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıklara esas tutulacak aylıkların yıllık tutarı 3000 liradan aşağı olamaz.

(1) Bu bentteki "üçte ikisi" oranı, 24/10/1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile (% 75) olarak değiştirilmiştir.

Madde 101 fıkra iki – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malül koca 60 yaşını doldurduktan sonra kontrol muayenesine tabi tutulmaz.

Madde 106 bent (a) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

a) Karısı, çalışamıyacak durumda malül veya 60 yaşını doldurmuş kocası,

Madde 107 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

2 nci maddede belirtilen sigortalılardan hastalık ve analık sigortaları primi ödeme hali sona erenlerin sigortalılık nitelikleri, hastalık ve analık sigortalarının uygulanmasında, ödenen primin ilişkin olduğu son günden başlanarak yitirilmiş sayılır.

Geçici Madde 8 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmakla beraber 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamıyan ve :

a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 3 üncü maddenin I inci bendinin (A, C ve D) fıkralarında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2000 gün çalıştıklarını tevsik eden,

b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c) En az beş yıl sigortalı bulunan,

Sigortalılara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 inci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

3 üncü maddenin I inci bendinin (B, E, F, G, H, I, j ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukardaki (a) fıkrasındabelirtilen en az 2 000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, sigortalılıkları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlıyan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalıların ilgili işverenden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı bir hükümle tesbit edildiği takdirde, gerek bunu düzenliyenler gerekse ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlasiyle ve kanuni faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tesbit edilen ve 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 inci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

C) Sosyal sigortalara 86 ncı maddeye göre topluluk sigortası yoluyla tabiolanlar hakkında yukarıki (A ve B) fıkraları hükümleri uygulanmaz.

4 – 26/2/1970 tarih ve 1238 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: Ek Madde)

Ek Madde – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1136 sayılı Avukatlık Kanununda Sosyal Sigortalarla ilgilendirilenler hakkında da 506 sayılı Kanunla bu kanun hükümleri uygulanır.

5 - 25/8/1971 tarih ve 1474 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 78)

Madde 78 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların üst sınırı 120 lira alt sınırı 12 liradır.

Günlük kazançları yukarıda belirtilen asgari hadden daha az olanlarla, ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları 120 liranın üstünde olanların günlük kazançları da 120 lira olarak hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda birden fazla işverenin içinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler yukarıda yazılı üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa fark, sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine geri verilir.

6 - 7/2/1972 tarih ve 1517 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 123)

Madde 123 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, prevantoryum, yataklı ve yataksız dispanser, sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler kurup işletebileceği gibi, gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek veya tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.

Kurum, her türlü yataklı sağlık tesisleri ile serbest eczane bulunmayan yerlerdeki yataksız sağlık tesislerinde, sorumlu eczacı bulundurmamak ve usulüne göre ruhsat almak suretiyle eczane açabilir. Serbest eczane bulunan yerlerdeki yataksız sağlık tesislerinde Kurumca eczane açılmaz. Bu gibi yerlerde, Kurum, serbest eczanelerden biri veya birkaçı ile anlaşma yapar. Şu kadar ki, mevcut serbest eczanelerle anlaşma yapılması mümkün olmıyan veya Kurumca mahzurlu görülen yahut eczanesi kapanan yerlerde, Kurum Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının muvafakatiyle eczane açabilir. Bu yerlerde yeni bir serbest eczane açıldığı takdirde Kurum en geç bir yıl içinde kendi eczanesini kapatır.

Kurum eczanelerinden, Kurumca yapılacak sağlık yardımlarından faydalanan olanlarla Kurum mensuplarından başkasına ilaç ve tıbbi malzeme verilmez. Ancak, serbest eczane bulunmayan yerlerde veya serbest eczanelerde bulunmayan hayat kurtarıcı ilaç ve tıbbi malzeme bedeli karşılığında verilebilir.

Ayakta edavi edilenlere Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilaç ve tıbbi malzemenin listesi, her yılın ilk ayında Kurumca ilan edilir. Bu liste ile, Kurum eczanelerinden verilecek ilaç ve tıbbi malzemenin ambalaj ve veriliş şekilleri, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu Başkan ve üyeleriyle bir farmakodinami profesörü ve Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı Eczacılık İşleri Genel

Müdüründen teşekkül edecek kurul tarafından tesbit olunur. Liste dışında ilaç ve tıbbi malzeme almak isteyenler bunun bedelinin tamamını öderler.

Kurumca eczane açılmış olması, o yerde hekimlerin ecza dolabı açmasına engel olamaz.

7 - 6/2/1973 tarih ve 1655 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 60)

Madde 60 bent (D) – (13/7/1967 tarih ve 899 sayılı Kanunun hükmüdür.)

D) 50 yaşını dolduran ve malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 2500 gününü maden işyerlerinin yeraltı işlerinde geçirmiş bulunan, sigortalı da yukarıki (A) veya (B) fıkralarında belirtilen şartlarla yaşlılık aylığından yararlanır.

8 - 7/3/1973 tarih ve 1698 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 73)

Madde 73 bent (D) – (13/7/1967 tarih ve 899 sayılı Kanunun hükmüdür.)

D) Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, sigortalının kazancının % 11 i dir. Bunun % 5 i sigortalı hissesi, % 6 sı işveren hissesidir. Ancak, maden işyerlerinin yeraltı işlerinde çalışanlar için malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, primi, sigortalının kazancının % 14 üdür. Bunun % 6 sı sigortalı hissesi % 8 i de işveren hissesidir.

9 - 21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 23, 68,71)

Madde 23 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşkazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I - Ölen sigortalının 88 inci madde gereğince tespit edilecek yıllık kazancının % 70 inin :

A - Dul karısına % 50 si, gelir alan çocuğu bulunmıyan dul karısına üçte ikisi,

B - Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamıyacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, gelir alan çocuğu bulunmıyan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi,

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını veya orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışamıyacak durumda malül bulunanların her birine % 25 i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmıyan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50 si, Oranında yıllık gelir bağlanır.

II - Sürekli iş göremezlik geliri sermaye olarak ödenmiş bulunan sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine, sigortalıya verilen sermaye nazara alınmaksızın, bu kanun hükümlerine göre gelir bağlanır.

III - Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklarıyla, sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak gelirden yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

IV - Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak gelirlerin toplamı sigortalının yıllık kazancının % 70 ini geçemez. Bu sınırın aşılması için gerekirse, hak sahibi kimselerin gelirlerinden orantılı olarak indirmeler yapılır.

V - Sigortalının çocuklarına bağlanan gelirler; çocuğun 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı, tarihe kadar devam eder. Bu yaşları doldurdukları tarihlerde çalışamıyacak durumda malül olan çocukların gelirleri, bu yaşlara vardktan sonra da kesilmez. 101 inci madde hükmü saklıdır.

VI - Sigortalının dul karısı evlenirse geliri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenme son bulunca gelir yeniden bağlanır, sonraki kocasından da gelir almaya hak kazanan dul karıya, bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

VII - Gelir almakta iken evlenen kız çocukların gelirleri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenmenin son bulması halinde, V inci fıkra hükmü saklıkalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden gelir bağlanır.

Madde 68 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ölen sigortalının aylık bağlanmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır:

I - Ölen sigortalının 67 nci madde gereğince tesbit edilecek aylığının:

A) Dul karısına % 50 si, aylık alan çocuğu bulunmıyan dul karısına üçte ikisi,

B) (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamıyacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, aylık alan çocuğu bulunmıyan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi, (1)

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışamayacak durumda malül bulunanların her birine % 25 i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmıyan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50 si,

Oranında aylık bağlanır.

II - Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklarıyla sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

III - Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibikimselerin aylıklarından orantılı olarak indirmeler yapılır.

IV - Sigortalının çocuklarına bağlanan aylıklar; çocuğun, 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Bu yaşları doldurdukları tarihlerde çalışamıyacak durumda malül olan çocukların aylıkları, bu yaşlara vardktan sonra da kesilmez. 101 inci madde hükmü saklıdır.

(1) Bu bentteki "üçte ikisi" oranı, 24/10/1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunun 2nci maddesi ile % 75 olarak değiştirilmiştir.

V - Sigortalının dul karısı evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da aylık almaya hak kazanan dul kariya, bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

VI - Aylık almakta iken evlenen kız çocukların aylıkları kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenmenin son bulması halinde IV üncü fıkra hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden aylık bağlanır.

Madde 71 bent (I) alt bent (C) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışamıyacak durumda malül bulunanların her birine % 25 i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayanların herbirine % 50 si,

Toptan ödeme şeklinde verilir.

10 - 16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 36,40,42,73,78,90, 96,97)

Madde 36 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre, sürekli iş göremezlik geliri, malüllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar, hastalıkları halinde bu kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen yardımlardan yararlanırlar.

Madde 40 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenlerden, bu tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olanlar, bu niteliğin yitirilişinden başlamak üzere altı ay içinde meydana gelecek hastalıklıhalinde 32 nci maddenin (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlardan yararlanırlar.

Madde 42 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının geçindirmekle yükümlü bulunduğu ana ve babasının hastalıkları halinde, Çalışma Bakanlığınca onanacak asgari ücret tarifesine göre, Kurumca sağlık yardımları sağlanabilir.

Madde 73 bent (B) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) Hastalık sigortası primi, sigortalının kazancının % 8 i, 3 üncü madde II nci bendinin (B) fıkrasında belirtilen çıraklar için ise % 4 üdür.

Bunun yarısı sigortalı hissesi, yarısı da işveren hissesidir.

Bent (D) – (7/3/1973 tarih ve 1698 sayılı Kanunun hükmüdür.)

D) Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primi, sigortalının kazancının% 13 üdür.

Bunun % 6 sı sigortalı hissesi, % 7 si de işveren hissesidir.

Ancak, maden işyerlerinin yeraltı işlerinde çalışanlar için Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primi, sigortalının kazancının % 16 sıdır. Bunun % 7 si sigortalı hissesi, % 9 u da işveren hissesidir.

Madde 78 – (25/8/1971 tarih ve 1474 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırı 18 lira, üst sınırı 165 liradır.

Günlük kazançları yukarıda belirtilen asgari haddten daha az olanlarla ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları 165 liranın üstünde olanların kazançları da 165 lira olarak hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda 1 den fazla işverenin işinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler yukarıda yazılı üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarşı fark, sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine ödenir.

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış ve bağlanmasına hak kazanmış olan malüliyet ve ihtiyarlık aylıkları ile ölen sigortalıların hak sahibi kimselerine bağlanan aylıklar ve iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bağlanan aylıklara esas tutulan günlük kazançların alt sınırı, bu kanunun yayım tarihini takib eden dönem başından itibaren 18 liraya çıkarılarak ödeme bu esasa göre yapılır.

Madde 90 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde, sigortalının kazancını ve prim ödeme gün sayılarını göstermek üzere, örneği Kurumca hazırlanacak belgeyi düzenliyerek sigortalıya vermekle yükümlüdür.

Bu belgede yazılı bilginin yanlış olması sebebiyle sigortalıya yersiz olarak verilen ödenekler ile sigortalının eş ve çocuklarına yersiz olarak yapılan sağlık yardımları masrafları işverenden alınır.

Madde 96 fıkra bir – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre malüllük ve yaşlılık sigortasından bağlanacak aylıklar ile, ölüm sigortalarından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın yıllık tutarı 78 inci maddedeki günlük kazanç alt sınırının 360 katından daha az, prime esas günlük kazanç üst sınırının bir yıllık tutarı üzerinden hesaplanacak aylığın yıllık tutarından fazla olamaz.

Madde 97 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabına esas tutulacak ve 78 inci madde gereğince Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunacak günlük kazancın alt sınırında meydana gelecek yükselmelerde, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortalarından, yeniden tesbit edilen alt sınırın altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek veya gelir almakta olanların veya almaya hak kazanmış bulunanların bu ödenek ve gelirleri, günlük kazancın alt sınırının yükseltildiği tarihten başlanarak, yükseltilmiş günlük kazanç alt sınırına göre artırılır.

11 -11/5/1976 tarih ve 1992 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 2, 4)

Madde 2 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bir hizmet akdine dayanarak, bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar, bu kanuna göre sigortalı sayılırlar.

Çarşı ve mahalle bekçileri bu kanun hükümlerine tabidirler.

Bu kanunda belirtilen sosyal sigorta yardımlarından sigortalılar ile bunların eş ve çocukları ve sigortalıların ölümünde bu kanuna göre hak sahibi kimseleri yararlanırlar.

Madde 4 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler "İşveren" dir.

İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseler "İşveren vekili"dir.

Bu kanunda geçen işveren deyimi işveren vekilini de kapsar. İşverenin bu kanunda belirtilen ve mali olmıyan yükümlerinden dolayı aynen işveren vekili de sorumludur.

Çarşı ve mahalle bekçileri hakkında işverenlerin bu kanunda belirtilen yükümleri bunları tayine yetkili makam tarafından yerine getirilir.

12 - 11/8/1977 tarih ve 2100 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 3)

Madde 3 bent (I) alt bent (A, D) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Tarım işlerinde çalışanlar (Tarım sanatlarına ait işlerde veya tarım işyerlerinde yapılan ve tarım işlerinden sayılmıyan işlerde yahut tarım işyeri sayılmıyan işyerlerinin park, bahçe, fidanlık ve benzeri işlerinde çalışanlar hariç),

D) Ev hizmetlerinde çalışanlar,

13 - 29/6/1978 tarih ve 2162 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 118)

Madde 118 fıkra iki ve üç – (16/7/1965 tarih ve 672 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum sağlık hizmetlerinde çalıştırılacak tabip, diş tabibi, eczacı, biyolog, kimyager, kimya lisansiye, kimya mühendisi ve veterinerlerden hariçte serbest olarak sanat ve mesleklerini icra etmemeyi resmi ve özel herhangi bir müessesede maaşlı ücretli veya sözleşmeli olarak görev almamayı ve Kurumun mesai saatlerine tabi olmayı kabul edenlere 7244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne tabi olmaksızın aylıklarına ek olarak ve ayda 2 500 lirayı geçmemeküzere bir tazminat verilir.

Yukarıdaki fıkra da belirtilen personelden acil vakalar için, mesai saati dışında sağlık tesisine çağırılanlarla nöbet tutanlara, ödenecek tazminatlarla uygulanacak esas şekil ve nispetler bir tüzükle belirtilir. Bu tüzüğü Çalışma Ba-kanlığı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı müştereken hazırlar.

14 - 29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 3,32,60,78,79,80,96,97,100,102,123, Ek 2, Geçici 8)

Madde 3 bent (II) alt bent (C) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

C) 2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan kanunla kurulu emekli sandıklarından malüllük veya emekli aylığı almakta olanlar hakkında malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulanmaz. Ancak, bunlardan kendi kanunlarına göre görev malüllüğü aylığı bağlanmış olanlar Kurumdan yazılı istekte bulunurlarsa, bunlar hakkında istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak malüllük, yaş- lılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

Madde 32 bent (B) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) Ağız protezleri dışındaki protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,

Madde 60 bent (D) – (6/2/1973 tarih ve 1655 sayılı Kanunun hükmüdür.)

D) Sigortalıların er olarak silah altında geçen süreleri istemleri halinde ve günün asgari ücret tutarında primlerini ödemeleri şartı ile prim ödeme günsayılarına eklenir. Şu kadar ki, eklenen bu sürenin başlangıcı 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 ncı ve 108 inci maddelerinde tarif edilen sigortalılıksüresinin başlangıç tarihi olarak kabul edilemez.

Madde 78 fıkra bir – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların üst sınırı 200 lira, alt sınırı da İş Kanunu gereğincesitbit edilen en düşük asgari ücrettir. Üst sınır, sigortalıların genel ücretseviyesi ve ülkenin genel ekonomik durumu gözönünde tutularak Sosyal GüvenlikBakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca gerekirse, iki yılda bir arttırılabilir.

Madde 79 fıkra üç – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ölçümleme sonucunda tesbit edilecek prim borcu işverene tebliğ edilir. İşveren bu borca karşı 15 gün içinde, itiraz edilen miktarın yüzde biri tutarında bir ücreti peşinen Kurum veznesine yatırmak suretiyle, prim itiraz komisyonuna başvurabilir. İtiraz takibi durdurur. Peşin alınan ücret itiraz sonucuna göre, haklı çıktığı oranda işverene iade olunur. Taraflar, prim itiraz komisyonu kararialeyhine kararın tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesi- ne müracaat edebilirler. Mahkemeye müracaat edilmesi prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz. Prim itiraz komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ve ne miktar ücret verileceği tüzük ile tesbit olunur.

Madde 80 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendilerine ait primler tutarını da bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarki fıkra hükmü uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmiyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için% 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesabedilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarının % 20 sini geçemez.

Dava veya icra kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamanında ödenmiyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren kanuni faiz tahsil olunur. 92 nci madde şümulüne giren müteselsil sorumluluk halinde faiz borçları da nazara alınır.

Madde 96 fıkra bir – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre Malüllük ve Yaşlılık Sigortasından bağlanacak aylıklar ile Ölüm Sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın yıllık tutarı 12.000 lira dan aşağı olmamak kaydı ile, 78 inci madde uyarınca saptanacak günlük kazanç alt sınırının 360 katının yüzde yetmişinden az, günlük kazanç üst sınırının bir yıllık tutarı üzerinden hesaplanacak aylığın yıllık tutarından fazla olamaz.

Madde 97 – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak ve 78 inci madde gereğince saptanacak günlük kazancın alt sınırında meydana gelecek yükselmelerde, işkazaları ile meslek hastalıkları, Hastalık ve Analık Sigortalarından yeniden saptanan alt sınırın altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta olanların veya almaya hak kazanmış bulunanların bu ödenekleri günlük kazancın alt sınırının yükseltildiği tarihten, gelir almakta olanların veya almaya hak kazanmış bulunanların bu ödenekleri günlük kazancın alt sınırının yükseltildiği tarihten, gelir almakta olanların veya almaya hak kazanmış bulunanların gelirleri de günlük kazancın alt sınırının yükseltildiği tarihten sonraki dönem başından başlayarak yükseltilmiş günlük kazanç alt sınırına göre arttırılır.

Madde 100 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, gelir, aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalıya veya hak sahibi kimselerine, ileride alacaklarından kesilmek üzere, avans verebilir.

Madde 102 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince, sigortalılar ile bunların hak sahibi kimseleri veya geçindirmekle yükümlü oldukları kimseler:

- a) Muayene ve tedavi,
- b) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- c) Analık,
- d) Sürekli iş göremezlik veya malüllük durumlarının tesbiti,
- e) Erken yaşlanma halinin tesbiti,
- f) Sağlık durumlarının tesbiti,
- g) Raporlarının Kurumca yeter görülmemesi üzerine yeniden muayene,
- h) Kontrol muayenesi,

Dolayısıyla Kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirlerse, bunların ve sağlık durumları sebebiyle başkalarıyla birlikte gitmelerinin gerektiği hekimraporu ile belgelenenlerle birlikte gidecek kimselerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları Çalışma Bakanlığına onanacak tarife göre Kurumca ödenir.

İlgililerin istekleri veya itirazları üzerine Kurumca muayeneye gönderilenlerden, sadece, isteklerinin doğru olduğu anlaşılanların ve gerektiğinde bunlarla beraber gidenlerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları verilir.

Yukarda belirtilen durumlarda, gerek bulundukları gerekse gönderildikleri yerlerde yapılan muayene ve müşahedeler için ilgililerden Kurumca masraf alınmaz.

Madde 123 fıkra yedi, sekiz, dokuz ve on – (7/2/1972 tarih ve 1517 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilaç ve tıbbi malzemenin listesi, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca düzenlenir. Bu liste, her yılın ilk ayında Kurumca ilan edilir. İlaç listesinin hazırlanmasında Sosyal Sigortalar Kurumu Yüksek Sağlık Kurulu çalışmalarına Ankara Tıp ve Eczacılık Fakültelerinden iki farmako-

dinami profesörü ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Eczacılık İşleri Genel Müdürü de diğer üyelerle eşit yetkilere sahip olarak katılırlar.

Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir.

Kurul en az haftada bir defa toplanır.

Kurul gerekli gördüğü hallerde dışarıdan uzman kimselerin görüşlerini alabilir.

Ek Madde 2 – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile getirilen ek madde 1 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından bağlanan aylıklarla İşkazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortasından bağlanan gelirler, aşağıdaki usul ve esaslara göre ayarlanır.

A) Aylık ve gelirler; asgari ücret, geçim indekslerinde, sigortalıların genel ücret seviyelerinde meydana gelen değişikliklerle Kurumun mali durumu gözönüne alınarak Devlet Memurları emekli aylıklarına uygulanan yükseltme sınırları içinde kalmak kaydıyla Bakanlar Kurulu kararıyla en geç iki yılda bir tesbit edilir.

B) Aylık ve gelir ayarlamaları; Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan, Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası ile İşkazaları ve Meslek Hastalıkları Sigortasının mali durumu ve üç yıllık gelir ve gider tahminlerini kapsayan gerekçeli rapor esas alınarak Bakanlar Kurulunca tesbit edilir.

C) Ayarlanan aylık ve gelirlerin ödenmesine, Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı tarihi izleyen üç aylık dönem başından itibaren başlanır.

Geçici Madde 8 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılardan, 55 yaşını doldurmakla beraber 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamıyanve:

a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 3 üncü maddenin 1 inci bendinin (A, C ve D) fıkralarında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2 000 gün çalıştıklarını tevsik eden,

b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c) En az 5 yıl sigortalı bulunan, Sigortalılara, Sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 inci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

3 üncü maddenin 1 inci bendinin (B,E,F,G,H,İ,J ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukarıdaki (a) fıkrasında belirtilen en az 2 000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Bu maddede belirtilen eski çalışma süreleri, 506 sayılı Kanun ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için 1972 yılı sonuna kadar sigortalılıkları işbu kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlıyan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

1/3/1966 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Kuruma tevdi edilen çalışma belgeleri de kanuni süresi içinde verilmiş çalışma belgesi olarak kabul edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalıların ilgili işverenden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı bir hükümle tesbit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler gerekse ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrıyacağı zararları % 50 fazlasıyla ve kanuni faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılardan, 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tesbit edilen ve 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamıyan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar hakkında yukarıki (A ve B) fıkraları hükümleri uygulanmaz.

C) Sosyal Sigortalara 86 ncı maddeye göre topluluk sigortası yoluyla tabiolanlar hakkında yukarıdaki (A ve B) fıkraları hükümleri uygulanmaz.

15 - 6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 33,36,40,54,55,60, 61,66,67,73,78,80,82,96, Ek 3,7,16,17)

Madde 33 bent (C) – 11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

C) Tedavisi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması,

Madde 36 – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre sürekli işgöremezlik geliri, malüllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlarla, bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş ve çocukları, anave babaları ile gelir veya aylık almakta olan eş ve çocuklar, bu kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen yardımlardan, her hastalık olayı için 34 üncü maddede yazılı süreleri aşmamak üzere yararlanırlar.

Ancak: gelir veya aylık alanların eş ve çocukları, ana ve babaları ile gelir veya aylık alan eş ve çocuklar için ayakta yapılan tedavilerde verilen ilaç bedellerinin % 20 si ilgililerce ödenir.

991 sayılı Kanuna göre Kuruma devredilen Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı Kanunlarına istinaden aylık almakta olanlarla bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş ve çocukları, ana ve babaları ile gelir veya aylık almakta olan eş ve çocukları hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.

Madde 40 fıkra iki – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ancak; bunlardan eş, çocuklar, ana ve babaların ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si ilgililerce ödenir.

Madde 54 bent (a) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malüllük aylığından yararlanabilmek için:a) 53 üncü maddeye göre malül sayılmak,

Bent (b) – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

b) En az 5 yıldan beri sigortalı bulunmak, her yıl için ortalama olarak en az 120 gün veya toplam olarak 1 800 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak,

Madde 55 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malüllük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya işten ayrıldığı tarihten önceki malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş son 5 takvim yılının

prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan 3 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 70 i oranında yıllık malüllük geliri bağlanır.

4 takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıdaki fıkra göre hesaplanır. 4 takvim yılından az malüllük, yaşlılık ve ölümsigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık malüllük gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle tespit edilir.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda olan sigortalıya yukarıki fıkralara göre hesaplanacak ortalama yıllık kazancının % 80 i oranında yıllık malüllük geliri bağlanır.

Malüllük aylığı, yıllık malüllük gelirinin onikide biridir.

Madde 60 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının:

a) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve en az 5 bin gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunması veya,

b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve bu süre zarfında en az 5 bin gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması ve yazılı talepte bulunması şarttır.

B) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını dolduran, sigortalılık süresi en az 15 yıl olan ve her yıl için ortalama en az 120 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalıya da yaşlılık aylığı bağlanır.

C) a) 50 yaşını dolduran,

b) Erken yaşlanmış olduğu tespit edilen veya malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 1 800 gününü maden işyerlerinin yeraltı işlerinde geçirmiş bulunan,

Sigortalı da yukarıki (A) veya (B) fıkralarında belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığından yararlanır.

D) (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.) Sigortalıların er olarak silah altında geçen süreleri ile yedek subay okulunda geçen süreleri istemleri halinde ve günün asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanacak primlerini ödemeleri şartı ile prim ödeme gün sayılarına eklenir.

Şu kadar ki, eklenen bu sürenin başlangıcı 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 ncı ve 108 nci maddelerinde tarif edilen sigortalılık süresinin başlangıç tarihi olarak kabul edilmez.

E) (11/5/1976 tarih ve 1992 sayılı Kanunun hükmüdür.) 50 yaşını doldurmamak- la beraber en az 20 yıldan beri sigortalı bulunan ve bu süre içinde en az 5 000 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan kadın sigortalılarla vergi mükellefi olmayan sakat erkek işçilere istekleri halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

Bu takdirde;

a) 20 ile 25 yıl arasındaki her tam yıl için yaşlılık aylığı bağlama oranından % 2 indirim yapılır.

b) 18 yaşından önce geçmiş bulunan süreler 20 yılın hesabında nazara alınmaz.

F) (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.) a) 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 20 yıldan beri sigortalı olarak Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca

tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde sürekli çalışan ve bu işlerden en az 5 000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı talepleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır.

b) 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 yıldan beri sigortalı olarak (a) fıkrasında sözü edilen işyerlerinin yeraltı münavebeli işlerinde çalışan ve bu işlerde en az 4.000 gün malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara da 25 yılı doldurmuş sigortalılar gibi yaşlılık aylığı bağlanır.

En az 1.800 gün maden işyerlerinin yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerinde çalışmış olan sigortalıların bu işlerdeki prim ödeme günü sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve tutarı bunların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Bu Kanunun 20, 55, 61 ve 67 nci maddelerine göre hesaplanacak sürekli iş göremezlik, yaşlılık, malullük ve ölüm sigortaları tahsisleri Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (Grublu) işçiler için ortalama kazancın iki katının yüzde yetmişi, yıllık gelir olarak kabul edilir.

1/4/1954 tarihinden beri yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerde çalışmış olanlar hakkında da yukarıdaki fıkralar hükmü uygulanır.

Madde 61 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

60 ıncı maddenin (A) fıkrasında yazılı şartları yerine getirerek yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya işten ayrıldığı tarihten önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş, son 5 takvim yılının primi hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan 3 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 70 i oranında yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

4 takvim yılı prim ödemiş bulunan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıki fıkra göre hesaplanır.

4 takvim yılından az malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık yaşlılık gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınarak tespit edilir.

60 ıncı maddenin (B) fıkrasına göre yaşlılık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalıya yukarıdaki orandan sigortalılık süresinin 25 yıldan eksik her tam yılı için % 0,50 indirme yapılmak suretiyle yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

Kadın ise 50, erkek ise 55 ten yukarı yaşta aylık bağlanan sigortalının yıllık yaşlılık geliri yukarıki fıkralara göre kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurmuş olduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesap olunur.

Yaşlılık aylığı, yıllık yaşlılık gelirinin onikide biridir.

Madde 66 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

a) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken, yahut yazılı olarak istekte bulunup malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazandıktan sonra ölen,

b) Bağlanmış bulunan yaşlılık aylıkları, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda olanlardan ölen,

c) Bağlanmış bulunan malullük aylıkları sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilenlerden malullük aylığı alma hakkını yitirmiş durumda olduğu kontrol muayenesi sonunda tesbit edilmeden ölen,

d) (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.) Ölüm tarihinde, en az 5 yıldan beri sigortalı bulunan ve her yıl için ortalama olarak en az 120 gün ve- ya toplam olarak 1 800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan,

Madde 67 – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tesbitinde:

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malülük veya yaşlılık aylığı,

b) Malülük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, ölüm tarihine ve 58 ve 63 üncü maddelerdeki esaslara göre tespit edilecek aylık,

c) En az 5 yıldanberi sigortalı olan ve her yıl için ortalama olarak en az 120 gün veya toplam olarak 1 800 gün malülük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalının ölüm tarihinden önce malülük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan 3 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 70 i üzerinden hesaplanacak yıllık gelirinin onikide biri,

Esas tutulur.

Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (a) ve (b) fıkralarına göre tespit edilecek aylıklarda bu hal nazara alınmadan sigortalıya bağlanabile-cek aylık esas tutulur.

4 takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama, yıllık kazancı (c) fıkrasına göre hesaplanır. 4 takvim yılından az malülük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazanç prim ödediği takvim yılları nazara alınarak tesbitedilir.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalının kadın ise 50, erkek ise 55 ten yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak yıllık gelir bu fıkra da belirtilen oran kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurmuş olduğu her tam yaş için % 1 artırılarak tespit olunur.

Madde 73 bent (A) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Tarifesine göre tesbit edilecek İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigor tası priminin tamamı işverenler tarafından verilir. Bu primin nispeti % 6 yı geçemez.

B) (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.) Hastalık Sigortası primi sigortalının kazancının % 11'i dir. Bunun % 5'i sigortalı hissesi,% 6'sı da işveren hissesidir.

3 ncü maddenin II nci bendinin (B) fıkrasında belirtilen çıraklar için ise, kazancının % 4'üdür.

Bunun % 2'si sigortalı hissesi, % 2'si de işveren hissesidir.

C) (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.) Analık sigortası primi, sigortalının kazancının % 1' idir. Bu primi vermekle yalnız işveren yükümlüdür.

D) (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.) Malülük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 15'idir. Bunun % 7'si sigortalı hissesi, % 8'i de işveren hissesidir.

Ancak, maden işyerlerinin yeraltı işlerinde çalışanlar için Malülük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 18' idir. Bunun % 8'i sigortalı hissesi, % 10'u da işveren hissesidir.

Madde 78 fıkra bir – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırı, İş Kanunu gereğince tespit edilen asgari ücretlerdir. Üst sınır bu Kanuna ekli gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin bütçe kanunu ile tespit edilen katsayı ile çarpımının 30'da biridir.

Fıkra iki – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.) Günlük kazançları, asgari ücretten daha az olanlarla ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları asgari ücret üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olanların kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır. Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder. Aynı zamanda birden fazla işverenin içinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler, bu madde uyarınca tespit edilen üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, fark sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine geri verilir.

Madde 80 – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını, ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarını geçemez.

Dava ve icra koğuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamanında ödenmeyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren kanuni faiz tahsil olunur. 82 nci madde kapsamına giren müteselsil sorumluluk halinde faiz borçları da nazara alınır.

6183 sayılı Kanunun 9 ncu, 12 nci, 21 nci, 27 nci ile 36 ncı, 101 nci ve 103 ncü maddeleri kurum alacakları hakkında da uygulanır.

Yangın, su baskını ve deprem gibi bir afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenlerin istekleri halinde prim borçları, afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenir.

Prim borcunun ertelendiği süre, zaman aşımından sayılmaz.

Madde 82 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalıların çalıştırıldığı işyeri devredilir veya intikal ederse, eski işverenin Kuruma olan sigorta primi ile gecikme zammı borçlarından aynı zamanda yeni işveren de müteselsilen sorumludur.

Bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

Madde 96 fıkra bir – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna göre malullük ve yaşlılık sigortalarından bağlanacak aylıklar ile ölüm sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutu-

lan aylığın yıllık tutarı 78 nci madde uyarınca hesaplanacak günlük kazanç alt sınırlarının 360 katının yüzde yetmişinden az, günlük kazanç üst sınırının bir yıllık tutarı üzerinden hesaplanacak aylığın yıllık tutarından fazla olamaz.

Malüllük yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanmış aylıklar da asgari ücretlerdeki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yukarıdaki fıkra göre yeniden tesbit edilir.

Fıkra iki – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sosyal Sigortalar Kurumuna devrolunan sandıklardan 991 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesine göre bağlanmış emekli, adi malüllük veya vazife malüllüğü aylıkları ile mezkûr kanunun geçici 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre Kurumca bağlanacak aylıklarla dul ve yetim aylıkları (Aylık alan tek kişi de olsa) toplamı yukarıki fıkra göre bulunacak alt sınırdan aşağı olamaz.

Ek fıkra – (11/8/1977 tarih ve 2099 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hak sahibi kimselere bağlanacak aylıklar;

Hak sahibi bir kişi ise, bu maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz.

İşgöremezlik derecesi % 25 ve daha yukarı olanlara bu fıkra uyarınca bağlanacak sürekli kısmi işgöremezlik gelirleri, bu Kanunun 78 inci maddesi uyarınca tespit olunacak günlük kazanç alt sınırının 360 katının % 70 inden az olamaz.

Ek Madde 3 – (16/6/1975 tarih ve 1912 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile getirilen ek madde 2 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

506 sayılı Kanun gereğince yapılacak sağlık yardımlarından yararlanacak olanlardan; sigortalı işçinin ana ve babası ile emekli işçilerin eş ve çocukları, ana ve babaları, gelir ve aylık almakta olan eş ve çocuklardan yapılacak her bir poliklinik muayenesi için (5) lira muayene ücreti alınır.

Şu kadar ki; hekimin göstereceği lüzum üzerine yapılacak müteakıp poliklinik muayenelerinden ücret alınmaz.

Ek Madde 7 – (11/8/1977 tarih ve 2098 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile getirilen ek madde 3 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

Ağır, yıpratıcı ve zehirleyici işyerlerinden sayılan ve bu kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalılardan alınacak malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi yüzde (18) dir. Bunun yüzde (8) i sigortalı hissesi, yüzde (10) u işveren hissesidir.

Ek Madde 16 – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile getirilen ek madde 7 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortaları ile, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanacak gelir ve aylıklar; Bu Kanuna ekli tabloda belirtilen göstergeler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 154 üncü maddesi uyarınca genel bütçe kanunu ile tespit edilen katsayı esas alınmak suretiyle aşağıda belirtildiği şekilde ayarlanır.

A) 506 sayılı Kanunun 20 ve 23 ncü maddelerine göre gelir bağlamaya esas yıllık kazancın 12'de biri, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının anlaşıldığı tarihte geçerli katsayıya bölünür. Bulunan sayıya gösterge tablosunda, eşit veya en yakın büyük sayı, sigortalının gelirinin göstergesi olarak kabul edilir.

B) 506 sayılı Kanunun, 55, 61 ve 67 nci maddelerine göre aylık bağlamaya esas ortalama yıllık kazancının 12'de biri, aylık talep veya ölüm tarihinden önceki takvim yılında geçerli katsayıya bölünür. Bulunan sayıya gösterge tablosunda, eşit veya en yakın büyük sayı, sigortalının aylığının göstergesi olarak kabul edilir.

C) 991 sayılı Kanuna göre, Sosyal Sigortalar Kurumuna devrolunan sandıklardan emekli olanların 1189 sayılı Kanunun ek 1 nci maddesine göre tespit edilen tahsis esas ücreti, aylık talep tarihinde geçerli katsayıya bölünür. Bulunan sayıya, gösterge tablosunda, eşit veya en yakın büyük sayı sigortalının aylığının göstergesi olarak kabul edilir.

D) A, B ve C fıkraları ile geçici 5 nci maddeye göre tespit edilen gösterge-ler, her yıl genel bütçe kanunu ile kabul edilen katsayı ile çarpılır. Bulunan miktar, aylık veya gelir bağlamaya esas olan hisse ve oranlar ile çarpılmak suretiyle sigortalının aylık ve geliri hesaplanır.

	K A D E M E					
DERECE	1	2	3	4	5	6
1	666	672	678 684	690		
2	630	636	642	648	654	660
3	594	600	606	612	618	624
4	558	564	570	576	582	588
5	522	528	534	540	546	552
6	486	492	498	504	510	516
7	450	456	462	468	474	480
8	414	420	426	432	438	444
9	378	384	390	396	402	408
10	342	348	354	360	366	372
11	306	312	318	324	330	336
12	270	276	282	288	294	300

Ek Madde 17 – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile getirilen ek madde 8 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

En düşük göstergenin katsayı ile çarpımı, İş Kanununa göre tespit edilen Asgari günlük kazancın aylık tutarının gerisinde kalması halinde, en geç 2 senede bir, Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca gösterge tablosu yeniden düzenlenir. Yeni gösterge tablosunda, asgari günlük kazancın aylık tutarı, son takvim yılına ait katsayıya bölünmek suretiyle bulunan neticeye eşit veya en yakın (30'a bölünebilen) bir sayı en küçük gösterge olarak tespit edilir.

Bu yeni en düşük göstergeden hareket edilerek derece ve kademe sayıları ve göstergeler arasındaki fark değiştirilmeden, mevcut sistem aynen muhafaza edilerek, gösterge tablosu yeniden düzenlenir ve aylık ve gelir alanların yeni göstergeleri, eski derece ve kademelerine göre tayin edilir.

16 - 11/12/1981 tarih ve 2564 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 60, 61, Gösterge Tablosu)

Madde 60 bent (B,D) – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) a) En az 20 yıldan beri sigortalı olan ve bu sürede Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yer altı işlerinde en az 5000 gün veya,

b) En az 25 yıldan beri sigortalı olan ve bu sürede, (B/a) fıkrasında belirtilen işyerlerinin yer altı münavebeli işlerinde en az 4000 gün,

Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalılar da yaşlılık aylığından yararlanırlar.

D) 50 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalılar da yukarıdaki (A) fıkrasında belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

Madde 61 bent (A) alt bent (b ve c) – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

b) Sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından eksik her tam yaşı için ve 5 000 günden eksik her 240 günlük Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi için % 60 oranı (1)'er eksiltilecek,

Hesaplanır.

Ancak, aylık bağlama oranı, herhalde % 85'i geçemez.

c) Yukarıdaki (b) fıkrası hükümleri 60 ncı maddenin (B - C - D) fıkralarına göre aylığa hak kazananlar için uygulanmaz.

Gösterge Tablosu – (8/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

K A D E M E L E R

Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	786	789	792	795	798	801	804	807	810			
2	750	753	756	759	762	765	768	771	774	777	780	783
3	714	717	720	723	726	729	732	735	738	741	744	747
4	678	681	684	687	690	693	696	699	702	705	708	711
5	642	645	648	651	654	657	660	663	666	669	672	675
6	606	609	612	615	618	621	624	627	630	633	636	639
7	570	573	576	579	582	585	588	591	594	597	600	603
8	534	537	540	543	546	549	552	555	558	561	564	567
9	498	501	504	507	510	513	516	519	522	525	528	531
10	462	465	468	471	474	477	480	483	486	489	492	495
11	426	429	432	435	438	441	444	447	450	453	456	459
12	390	393	396	399	402	405	408	411	414	417	420	423

17 - 28/1/1983 tarih ve 2795 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 36, 73, 78, Ek 23, 24 ve Gösterge Tablosu)

Madde 36 bent (B) – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) Yukarıda sözü edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si kendilerince ödenir.

Madde 73 bent (B) alt bent (b) – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

b) Bu Kanunun 23, 24, 54, 60, 66 ve 69 ncü maddeleri ile 991 ve 2167 sayılı Kanunlara göre Kuruma devredilen Sandıklar mevzuatı uyarınca gelir ve aylık bağlanmış olanların, almakta oldukları gelir ve aylıklarından % 2 oranında Hastalık Sigortası primi kesilir.

Madde 78 fıkra bir – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esastutulan günlük kazancın üst sınırı gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin, alt sınırı da en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının 30'da biridir. Busuretle bulunan miktarların lira kesirleri tama çıkarılır.

Ek Madde 23 bent (a) – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 inci maddesi ile getirilen ek madde 5 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

a) 506 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre iş kazaları ile meslek hastalıkları, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık alanlar ile 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre aylık alanlara her ay için 2 500 lira sosyal yardım zammı ödenir. Bu ödemeler, Kurumdan gelir veya aylık ödenmesine imkan veren dosyalar esas alınarak yapılır.

Ek Madde 24 – (11/12/1981 tarih ve 2564 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi ile getirilen ek madde 2 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

Sigortalılar ile bu Kanunun 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca sağlık yardımlarından yararlanan kimselerin, kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile belirlenen ve uzun süre tedaviyi gerektiren; tüberküloz, kanser, kronik böbrek hastalıkları ile organ transplantasyonları gibi durumlarında, ayakta yapılan tedavileri sırasında verilmesine lüzum görülen ilaçlardan, hayati önemihaiz olduğu, bu Kanunun değişik 123 ncü maddesinde sözü edilen Komisyonca tespit edilecek olanların bedellerinin % 20'si ilgililerden alınmaz.

Gösterge Tablosu – (11/12/1981 tarih ve 2564 sayılı Kanunun hükmüdür.)

K A D E M E L E R												
Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	816	819	822	825	828	831	834	837	840			
2	780	783	786	789	792	795	798	801	804	807	810	813
3	744	747	750	753	756	759	762	765	768	771	774	777
4	708	711	714	717	720	723	726	729	732	735	738	741
5	672	675	678	681	684	687	690	693	696	699	702	705
6	636	639	642	645	648	651	654	657	660	663	666	669
7	600	603	606	609	612	615	618	621	624	627	630	633
8	564	567	570	573	576	579	582	585	588	591	594	597
9	528	531	534	537	540	543	546	549	552	555	558	561
10	492	495	498	501	504	507	510	513	516	519	522	525
11	456	459	462	465	468	471	474	477	480	483	486	489
12	420	423	426	429	432	435	438	441	444	447	450	453

18 - 24/10/1983 tarih ve 2934 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 3, 23, 68, 71, Gösterge Tablosu)

Madde 3 bent (I) alt bent (A) - (11/8/1977 tarih ve 2100 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Tarım işlerinde çalışanlar (orman işleri ile kamu veya özel sektöre ait tarım işlerinde ücretle çalışanlar, tarım sanatlarına ait işlerde veya tarım işyerlerinde yapılan ve tarım işlerinden sayılmayan işlerde yahut tarım işyeri sayılmayan işyerlerinin park, bahçe, fidanlık ve benzeri işlerinde çalışanlar hariç)

Madde 23 bent (I) alt bent (A, B) - (21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Dul karısına % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi;

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışmayacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi;

Madde 68 bent (I) alt bent (A, B) – (21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Dul karısına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi;

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışmayacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ko-casına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi;

Madde 71 bent (I) alt bent (A) – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Dul karısına % 50'si, toptan ödeme alacak durumda çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi,

Bent (I) alt bent (B) – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

I - B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışmayacak durumda malul veya 55yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, toptan ödeme yapılan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi,

Gösterge tablosu – (28/1/1983 tarih ve 2795 sayılı Kanunun hükmüdür.)

K A D E M E L E R												
Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	876	879	882	885	888	891	894	897	900			
2	840	843	846	849	852	855	858	861	864	867	870	873
3	804	807	810	813	816	819	822	825	828	831	834	837
4	768	771	774	777	780	783	786	789	792	795	798	801
5	732	735	738	741	744	747	750	753	756	759	762	765
6	696	699	702	705	708	711	714	717	720	723	726	729
7	660	663	666	669	672	675	678	681	684	687	690	693
8	624	627	630	633	636	639	642	645	648	651	654	657
9	588	591	594	597	600	603	606	609	612	615	618	621
10	552	555	558	561	564	567	570	573	576	579	582	585
11	516	519	522	525	528	531	534	537	540	543	546	549
12	480	483	486	489	492	495	498	501	504	507	510	513

19 - 20/3/1985 tarih ve 3168 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları 23,68,71,98,101)

Madde 23 bent (I) alt bent (A) – (21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Dul karısına % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi; (1)

Alt bent (B) – (21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamayacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, gelir alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi; (1)

Bent (VI) – (21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

VI - Sigortalının dul karısı evlenirse geliri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenme son bulunca gelir yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da gelir almaya hak kazanan dul karıya, bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

Madde 68 bent (I) alt bent (A,B) – (21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Dul karısına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi; (1)

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamayacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi; (1)

Bent (V) – (21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

V - Sigortalının dul karısı evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da aylık almağa hak kazanan dul karıya bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

Madde 71 bent (I) alt bent (A) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Dul karısına % 50 si, toptan ödeme alacak durumda çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi (2)

Bent (I) alt bent (B) – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamayacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, toptan ödeme yapılan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi, (3)

Madde 98 fıkra bir – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalıya ve hak sahibi olan kimselere bağlanan gelir ve aylıklar üç ayda bir peşin verilir. Gelir veya aylığın bağlanış tarihi ile ilk dönem arasındaki haklar ayrıca ödenir.

Madde 101 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre gelir veya aylık bağlanan çalışamıyacak durumda malül kocave çocuklar ile malüllük veya yaşlılık aylığı bağlanan sigortalının çalışamayacak durumda malül koca ve çocukları, Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

1) Bu bentler 21/6/1973 tarih ve 1753 sayılı Kanunun hükümleri olup, bu hükümlerdeki üçte ikisi nisbeti 24/10/1980 tarih ve 2934 sayılı Kanun ile % 75 olarak değiştirilmiştir.

2) Bu bent 11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükümleri olup, bu hükümlerdeki üçte iki nisbeti 24/10/1980 tarih ve 2934 sayılı Kanun ile % 75 olarak değiştirilmiştir.

3) Bu bent 23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükümleri olup, bu hükümlerdeki üçte iki nisbeti 24/10/1980 tarih ve 2934 sayılı Kanun ile % 75 olarak değiştirilmiştir.

Fıkra iki – (23/10/1969 tarih ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malül koca 55 yaşını doldurduktan sonra kontrol muayenesine tabi tutulmaz.

Bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar, kontrol muayenesi sonunda tesbit edilecek malüllük durumuna göre gerekirse rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Kabul edilir bir özürlü olmadığı halde kontrol muayenesi, Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırılmazsa, koca ve çocukların çalışmayacak durumda malül sayılmaları sebebiyle bağlanmış veya artırılmış bulunan gelir ve aylıklar kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlanarak üç ay içinde yaptırılır ve malüllük durumunun devam ettiği tesbit olunursa eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar eksiltildiği veya kesildiği tarihten başlanarak verilir. Kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptırılır ve malüllük durumunun devam ettiği tesbit olunursa, eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

20 - 14/5/1985 tarih ve 3203 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 4, 80, 140)

Madde 4 fıkra dört – (11/5/1976 tarih ve 1992 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşverenin bu kanunda belirtilen ve mali olmayan yükümlerinden dolayı aynen işveren vekili de sorumludur.

Madde 80 – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını, ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır. Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 3 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarını geçemez.

Gecikme zammının prim miktarının % 100'üne ulaştığı sürenin sonundan itibaren, primlerin ödenmeyen kısmı için, Devlet Bankalarınca 1 yıl vadeli mevduata uygulanan cari faiz oranının en yükseği uygulanır.

Dava ve icra kovuşturması açılmış olsa bile, primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı ve faiz tahsil olunur.

Amme Alacaklarının Tahsili Hakkındaki 6183 sayılı Kanunun 9 ncu, 12 nci, 21nci, 27 nci ila 36 ncı, 101 nci ve 103 ncü maddeleri Kurum alacakları hakkında da uygulanır.

Yangın, su baskını ve deprem gibi bir afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenlerin istekleri halinde prim borçları, afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenir.

Prim borcunun ertelendiği süre, zamanaşımından sayılmaz.

Madde 140 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) 8 inci maddede belirtilen hükümleri yerine getirmiyen işverenler,

B) Bu kanunla yükletilen ve yukarıki fıkra da belirtilen husus dışında kalan yükümleri Kurumca yapılacak yazılı ihtarla rağmen 15 gün içinde yerine getirmiyen işverenler,

Hakkında 200 liradan 5000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Tekerrür halinde hükmolunacak ağır para cezası, birinci defasında 1 000 liradan, ikinci defasında ise 1 500 liradan aşağı olamaz.

İşverenler Kurumun bu yüzden uğrıyacağı zararları da umumi hükümlere göre ayrıca öderler.

Prim borçları hakkında, bu maddede yazılı cezalar uygulanmaz.

21- 7/1/1986 tarih ve 3251 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: Ek 23)

Ek Madde 23 – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunla eklenen ve daha sonra 28/1/1983 tarih ve 2795 sayılı Kanunla değiştirilen madde hükmü olup ilgili mev- zuatın tekmetin halinde derlenmesi sırasında numarası teselsül ettirilmiştir.

a) 506 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre iş kazaları ile meslek hastalıkları, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık alanlar ile 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre aylık alanlar- ra her ay sosyal yardım zammı olarak 5 000 lira ödenir. 5434 sayılı T.C. EmekliSandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre bağlanan emekli, adi malüllük, va-zife malüllüğü, dul ve yetim aylığı alanlara ödenen sosyal yardım zammında yapılacak değişiklikler, bu madde uyarınca ödenmekte olan sosyal yardım zammına aynı oranda yansıtılır. Bu ödemeler, Kurumdan gelir veya aylık ödenmesine imkan veren dosyalar esas alınarak yapılır.

22 - 29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 3,60,63,72,99,106, Ek 14, Ek 19, Gösterge Tablosu)

Madde 3 bent (II) alt bent (C) – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

C) 2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan kanunla kurulu Sosyal Güvenlik Kurumlarından malüllük veya emekli aylığı almakta olanlar hakkında malüllük yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulanmayacağı gibi bu durumda olanlardan kanunen sağlık yardımlarına da müstahak bulunanlar hakkında hastalık sigortası hükümleri de uygulanmaz.

Ancak bunlardan kendi kanunlarına göre görev malüllüğü aylığı bağlanmış olanlar kurumdan yazılı istekte bulunurlarsa, bunlar hakkında istek tarihinden sonraki aybaşından başlanarak malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

Madde 60 bent (F) – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

F) Bu Kanuna tabi olarak çalışan veya isteğe bağlı sigortaya yahut topluluk sigortasına prim ödemekte olan sigortalıların, er olarak silah altında geçen süreleri ile Yedek Subay Okulunda geçen sürelerinin tamamı, yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 nci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primlerinin tamamını 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı, sigortalının prim ödeme süresine katılır. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden ön-

ceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanma talebinde bulunduktan sonra ölen Sigortalının borçlanmaya ilişkin prim borçları yukarıda belirtilen 2 yıllık süre içinde olmak şartı ile hak sahipleri tarafından ödenebilir.

Madde 63 – (1/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

Yukarıki fıkra göre yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya, eski yaşlılık aylığı, yazılı istekte bulunduğu tarihten sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar için yazılı istek tarihlerine göre yeniden yaşlılık aylığı hesaplanır ve bu aylık önceden bağlanan yaşlılık aylığından çoksa hesaplanan yeni aylık üzerinden ödeme yapılır.

Madde 72 fıkra iki – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Genel Yönetim giderleri, Kurumun yıllık genel gelirlerinin % 10 unu aşamaz.

Madde 99 – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık ve ölüm sigortaları hakları, hakkı doğuran olay tarihinden başlanarak beş yıl içinde istenmezse düşer.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından herhangi bir döneme ilişkin gelir veya aylığını beş yıl içinde almayanların bu döneme ilişkin gelir ve aylıkları ödenmez.

Geçici iş göremezlik ödenekleri hakkında da yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

Madde 106 bent (b) – (11/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

b) 18 yaşını veya orta öğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yüksek öğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış yahut 18 yaşını doldurmuş olup da çalışamayacak durumda malül çocukları,

Ek Madde 14 – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile getirilen ek madde 5 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

a) 5417, 6900, 506 sayılı kanunlar ile 2454 ve 3575 sayılı Mülga Sandık kanunları ve bunların ek ve tadillerine göre malüllük, yaşlılık toptan ödemesinden yararlanmış bulunan sigortalılardan bu Kanuna tabi işlerde çalışmakta bulunanlar, yahut bu Kanunun 85 inci maddesine göre isteğe bağlı veya 86 ncı maddesine göre topluluk sigortasına prim ödemekte olanların çalıştıkları işten ayrılmadan önce kendilerince,

b) Malüllük ve yaşlılık toptan ödemesinden yararlandıktan sonra ölenlerin; malüliyet, yaşlılık ve ölüm toptan ödemesi yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş veya edilecek hizmetler toplamı, 60 ncı madde gereğince yaşlılık aylığı bağlanmasına yeterli olması halinde hak sahiplerince,

Toptan ödenen primlerin tamamı, alındıkları tarihten yatırılacakları güne kadar hesaplanacak % 5 faizi ile birlikte bir defada kuruma ödendiği takdirde bu hizmetler bu Kanunun uygulanmasında gözönünde tutulur ve bu hizmet süreleri 1214 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine göre yapılacak birleştirmede de nazara alınır.

(a) bendi gereğince malüllük veya yaşlılık toptan ödemesi şeklinde aldıkları primlerin tamamını en son çalıştıkları işten ayrılmadan önce bir defada Sosyal Sigortalar Kurumuna geri vermeyenlerin sigortalılık süreleri, bu Kanuna tabi işlere yeniden girdikleri tarihten başlar.

Ek Madde 19 fıkra iki ve son fıkra - (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile getirilen ek madde 1 hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

Her yıl Genel Bütçe Kanunu ile tespit edilen ve 657 sayılı Kanuna tabi Devlet Memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı, 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklara da uygulanır. Katsayı deyiminden yürürlükteki katsayı anlaşılır.

Gösterge tablosunda 12 nci derecenin 1 nci kademesi en düşük, 1 nci derecenin 9 ncu kademesi en yüksek göstergiyi belirtir.

Gösterge Tablosu - (24/10/1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1 Ocak 1985 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Gösterge Tablosu

K A D E M E L E R

Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1108	1112	1116	1120	1124	1128	1132	1136	1140			
2	1060	1064	1068	1072	1076	1080	1034	1088	1092	1096	1100	1104
3	1012	1016	1020	1024	1028	1032	1036	1040	1044	1048	1052	1056
4	964	968	972	976	980	984	988	992	996	1000	1004	1008
5	916	920	924	928	932	936	940	944	948	952	956	960
6	868	872	876	880	884	888	892	896	900	904	908	912
7	820	824	828	832	836	840	844	848	852	856	860	864
8	772	776	780	784	788	792	796	800	804	808	812	816
9	688	691	694	697	700	703	706	709	712	715	718	721
10	676	680	684	688	692	696	700	704	708	712	716	720
11	628	632	636	640	644	648	652	656	660	664	668	672
12	580	584	588	592	596	600	604	608	612	616	620	624

1 Ocak 1984 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Gösterge Tablosu

K A D E M E L E R

Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	976	979	982	985	988	991	994	997	1000			
2	940	943	946	949	952	955	958	961	964	967	970	973
3	904	907	910	913	916	919	922	925	928	931	934	937
4	868	871	874	877	880	883	886	889	892	895	898	901
5	832	835	838	841	844	847	850	853	856	859	862	865
6	796	799	802	805	808	811	814	817	820	823	826	829
7	760	763	766	769	772	775	778	781	784	787	790	793
8	724	727	730	733	736	739	742	745	748	751	754	757
9	688	691	694	697	700	703	706	709	712	715	718	721
10	652	655	658	661	664	667	670	673	676	679	682	685
11	616	619	622	625	628	631	634	637	640	643	646	649
12	580	583	586	589	592	595	598	601	604	607	610	613

23 - 20/6/1987 tarih ve 3395 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veyadeğiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numaraları: 26,78,79,81,83,85, 89,130,140, Ek 5,Ek 20, Ek 21, Ek 22)

Madde 26 fıkra bir – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazası veya meslek hastalığı, işverenin kasdı veya işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veya haksızca sayılı bir eylemi sonucunda olmuşsa, Kurumca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan ve ileride yapılması gerekli bunlunan her türlü giderlerin tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci maddede sözü geçen tarife göre hesap edilecek sermaye değerleri toplamı işverenden alınır.

Madde 78 fıkra bir – (28/1/1983 tarih ve 2795 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının otuzda biridir. Üst sınır ise, gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin katsayı ile çarpımına, bu Kanuna göre ödenen Sosyal Yardım Zammının ilavesi ile bulunacak miktarın otuzda biridir. Bu suretle bulunacak miktarların lira kesirleri tama çıkarılır.

Madde 79 – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların, sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve niteliği, usul ve esaslarıyla verilme süreleri hazırlanacak tüzükte belirtilecek olan kayıt ve belgeleri Kuruma ve sigortalı hesap kartlarını sigortalılara vermeye veya o ay içinde sigortalı çalıştırılmadığını ve ücret ödenmediğini süresi içinde yazılı olarak Kuruma bildirmeye mecburdur.

Bu belgeler, tüzükte belirtilen usul ve esaslara göre düzenlenmez veya vaktinde Kuruma verilmezse yahut bu belgelerin dayandığı kayıtlar belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte görülmezse veya belgelerde yazılı olanları doğrulayacak kayıt ve belgeler gösterilmezse, Kurum, sigorta primleri hesabına esas tutulacak kazançlar toplamını, hazırlanacak tüzükteki usul ve esaslara göre ölçümleyebilir.

Fıkra üç – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ölçümleme sonucunda tespit edilecek prim borcu, işverene tebliğ olunur. İşveren bu borca karşı 30 gün içinde kuruma itiraz edebilir. Bu itiraz üzerine kurumca verilen kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde de itiraz edilen miktarın % 10'u tutarında bir parayı peşinen kuruma ödemek suretiyle Prim İtiraz Komisyonuna başvurabilir. Tebliğ olunan prim borcuna karşı işveren tarafından kuruma, süresi içinde itiraz edilmiş olmadıkça Prim İtiraz Komisyonuna başvurulmaz. Kuruma ve Prim İtiraz Komisyonuna itiraz, takibi durdurur. Taraflar Prim İtiraz Komisyonu kararı aleyhine tebliğ tarihinden iki ay içinde yetkili iş mahkemesine müracaat edebilir. İşveren tarafından mahkemeye müracaatta bulunulması prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz. Peşinen alınan para, Prim İtiraz Komisyonu kararına göre haklı çıktığı oranda işverene geri verilir. Geri verilecek kısım için faiz ödenmez. Prim İtiraz Komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ne miktarda ücret verileceği tüzük ile tespit olunur.

Sigorta primlerinin ölçümleme yolu ile tesbit olunması, işverenin usul ve esasları tüzükte tesbit olunacak kayıt ve belgeleri düzenleme ve Kuruma verme yükümünü kaldırmaz.

Usul ve esasları tüzükte tesbit oluncak belgeleri işveren tarafından verilmeyen sigortalılar çalıştıklarını, hizmetin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispat ederlerse bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamaları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işde, bu kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tesbit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli yardım yapılır.

Ek fıkralar – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her türlü inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işleri yapan işverenler tarafından birinci fıkra gereğince düzenlenen belgeler ile kuruma bildirilen kazançlar 135 inci maddenin (B) bendine göre çıkarılan tüzük uyarınca kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olmadığı takdirde, prim belgelerinin dayandığı kayıtlar bu belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte sayılır ve ayrıca işveren ile varsa araçlara ait kayıtların gösterilmesi istenilmeyebilir.

Prim belgelerinde kayıtlı kazançlar tutarı kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olduğu takdirde işveren ve varsa araçlara ait kayıtlara bakılmaksızın kurumca hesaplanan kazançlar toplamı üzerinden işlem yapılır.

Madde 81 – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna göre alınacak sigorta primlerinin ödenmesi için kurumca işverene yapılacak bildiri üzerine prim borçları ödenmezse, Kurumca düzenlenen ve işverenin prim borcu miktarını gösteren belgeler resmi dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler hükmünde olup, icra ve iflas dairelerince, bunların tabi oldukları hükümlere göre işlem yapılır.

Madde 83 – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Devlet, il ve belediyeler ile sermayesinin en az yarısı Devlet, il ve belediyelere ait her çeşit teşekkül ve müesseseler, kamu müesseseleri ve özel kanunlarla kurulan teşekküllerce ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanlara bunların adresleri, ilgili makamlar tarafından Kuruma bildirilir. İş alanlar tarafından bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, prim ile gecikme zammı borçları kalmadığına dair Kurumdan alınan bir belge gösterilmedikçe geri verilmez. Ödenmemiş sigorta primleri ile gecikme zamları tutarı bu teminat- tan kesilerek veya teminat paraya çevrilerek Kuruma yatırılır. Ancak, prim ile gecikme zammı borçları için Kurumca kabul edilecek bir banka teminat mektubu Kuruma tevdi olunduğu takdirde, iş alanların yukarıda belirtilen teminatları Kurumun vereceği belgeye istinaden geri verilir.

- a) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam edeceğini Kuruma yazı ile bildirmek,
- b) Daha önce kendisine aylık bağlanmamış veya toptan ödeme yapılmamış olmak,
- c) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam isteğinin kabul edildiğinin Kurum

Madde 85 – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalılık süresi en az 5 yıl olan ve en az 750 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalı aşağıdaki şartlarla malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edebilir.

a) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam edeceğini Kuruma yazı ile bildirmek,

b) Daha önce kendisine aylık bağlanmamış veya toptan ödeme yapılmamış olmak,

c) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam isteğinin kabul edildiğinin Kurumca sigortalıya yazı ile bildirildiği tarihten sonra gelen ve Kurumca belli edilecek taksit dönemi başından başlayarak her yıl en az 300 gün sigorta primi ödemek.

(c) bendi gereğince ödenecek primler, sigortalının yazılı istekte bulunduğu tarihten önce prim ödediği son takvim yılında elde ettiği ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının prim ödeme gün sayısı toplamına bölünmesiyle bulunacak ortalama günlük kazanca göre alınır. Böylece tesbit olunacak günlük kazancın lira kesirleri liraya çıkarılır.

Bu suretle tesbit olunan günlük kazanç, sigortalı tarafından, takvim yılı başından üç ay önce Kuruma yazıyla bildirmek şartıyla her yıl % 10 oranında artırılabilir.

Günlük kazançlar, 78 inci maddeye göre tesbit edilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamaz.

Ortalama günlük kazanç üzerinden 73 üncü maddenin (D) fıkrasına göre tesbitolunacak primlerin tümünü sigortalı öder.

Sigortalıların zorunlu ve isteğe bağlı olarak ödedikleri primler, bu primlere ait gün sayıları ve yıllık kazanç tutarları birleştirilir.

Sigorta haklarını isteğe bağlı olarak devam ettirenler yıllık primlerini Kurumun belli edeceği tarihlerde dört eşit taksitte öderler. Herhangi bir taksidi kanuni faizi ile birlikte ve taksit tarihinden başlayarak en geç altı ay içinde yatırmayan sigortalılar başlamış bulundukları isteğe bağlı sigortaya devam edemezler.

Bu gibiler bir yıl geçmedikçe yeniden isteğe bağlı sigortalıya devam etmek isteğinde bulunamazlar.

Madde 89 fıkra bir, iki ve üç – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık halinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının 78 ve 88 inci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır.

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır. Sağlık müesseselerine yatırılmak yahut bakımı Kurumca sağlanarak kaplıca veya içmelere gönderilmek yoluyla tedavi ettirilen sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Bu yoldan tedavi ettirilen sigortalının günlük kazancının ya-rısına çıkarılır.

Madde 130 – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurumun teftişe yetkili memurlarına, bu kanunun uygulanması bakımından İş Kanununda belirtilen teftiş, kontrol ve denetleme yetkisi tanınmıştır.

Kurumun teftişe yetkili memurları, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine veya işin yürütüm tarzında sağlık ve iş güvenliği usul ve teamüllerine aykırı durumlarda karşılaşırlarsa, durumu usulüne uygun olarak tetkik ve tesbit ederler. Tesbit olunan hususlar Kurumunca ilgili mercie intikal ettirilir.

Madde 140 – (14/5/1985 tarih ve 3203 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) 8 inci maddede belirtilen hükümleri yerine getirmeyen işverenler,

B) Bu Kanunla verilen ve yukarıdaki fıkra ile 80 inci maddede belirtilen hususlar dışında kalan görevleri kurumca yapılacak yazılı ihtarla rağmen yerine getirmeyenler,

Hakkında 3000 TL. dan 75 000 TL. ye kadar, ağır para cezası hükmolunur.

Tekerrür halinde hükmolunacak ağır para cezası birinci defasında 15 000 liradan, ikinci defasında 30 000 liradan aşağı olamaz.

İşverenler Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları da umumi hükümlere göre ayrıca öderler,

Ek Madde 5 bent (II) – (11/8/1977 tarih ve 2098 sayılı Kanunun 1 nci mad. hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

II - Basım ve gazetecilik işyerlerinde 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan, operatör mürettip, rotatifçi, oto ofsetçi, klişeci, tiftirkuçu ve yardımcıları.

- a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan işyerleri,
- b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışılarak iş yapılan işyerleri, 90 gün
- c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunularak çalışılan işyerleri,
- d) Fazla ve devamlı adali gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri,
- e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışılan işyerleri,
- f) Günlük mesainin yarıdan fazlasının saat 20.00'den sonra çalışılarak yapılan işyerleri.

Ek Madde 20 – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci Mad. ile gelen Ek 1 nci Mad.hükmü olup teselsül sebebi ile Madde numarası değiştirilmiştir.)

Bu Kanuna göre gelir ve aylıkların hesaplanmasında katsayı esasına dayalı gösterge sistemi uygulanır.

Fıkra iki – (29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Genel Bütçe Kanunu veya Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen 657 sayılı Kanuna tabi Devlet Memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların hesaplanmasında da uygulanır.

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödenekler ile bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasında bu Kanuna ekli gösterge tablosu uygulanır.

Göstergeler, derece ve kademeler halinde, gösterge tablosunda belirtilmiştir.

**1 Ocak 1987 Tarihinden İtibaren Uygulanacak
Gösterge Tablosu
K A D E M E L E R**

Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1360	1365	1370	1375	1380	1385	1390	1395	1400			
2	1300	1305	1310	1315	1320	1325	1330	1335	1340	1345	1350	1355
3	1240	1245	1250	1255	1260	1265	1270	1275	1280	1285	1290	1295
4	1180	1185	1190	1195	1200	1205	1210	1215	1220	1225	1230	1235
5	1120	1125	1130	1135	1140	1145	1150	1155	1160	1165	1170	1175
6	1060	1065	1070	1075	1080	1085	1090	1095	1100	1105	1110	1115
7	1000	1005	1010	1015	1020	1025	1030	1035	1040	1045	1050	1055
8	940	945	950	955	960	965	970	975	980	985	990	995
9	880	885	890	895	900	905	910	915	920	925	930	935
10	820	825	830	835	840	845	850	855	860	865	870	875
11	760	765	770	775	780	785	790	795	800	805	810	815
12	700	705	710	715	720	725	730	735	740	745	750	755

Ek Madde 21 – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci Mad. ile gelen Ek 2 nci Mad. hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

Gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde "Gösterge Tespit Tabloları" düzenlenir.

a) İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında prim hesabına esas asgari günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı aydaki azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

b) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki 5 takvim yılında prim hesabına esas asgari günlük kazançların 5 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylıkbağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas asgari kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı tarihteki azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür.

(1) Bu gösterge tablosu, 6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile getirilen ve bilahare 24/10/1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle değiştirilmiş olan gösterge tablosunun 15/12/1986 tarih ve 86/11303 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyle 1/1/1987 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilen şeklidir.

Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkarılarak elde edilen sayı, en düşük göstergelyi takibeden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergelyi karşılamak üzere, taban sayısına ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

Ek Madde 22 – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci Md. ile gelen Ek 3 üncü md. hükmü olup teselsül sebebi ile madde numarası değiştirilmiştir.)

Bağlanacak gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergeler:

- a) İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortasında, sigortalının, 506 sayılı Kanunun 88 nci maddesine göre hesaplanan yıllık kazancına, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (a) fıkrası,
- b) Malullük Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarında, sigortalının 506 sayılı Kanunun 55, 61 veya 67 nci maddelerine göre hesaplanan ortalama yıllık kazancın, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (b) fıkrası,
- c) 991 Sayılı Kanunla kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre, sigortalının aylığına esas alınan kazancının yıllık tutarına, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (c) fıkrası,

Esas alınmak suretiyle aynı maddenin (d) fıkrasına göre düzenlenen göstergetespit tablosunda eşit sayının karşılığı olarak tespit edilir. Eşit sayının bulunmaması halinde en yakın büyük sayı esas alınır. (1)

24 - 23/12/1988 tarih ve 352 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: Ek 24.)

Ek Madde 24 bent (a) Fıkra iki – (7/1/1986 tarih ve 3251 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sosyal yardım zammı miktarı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilir.

25 - 16/2/1989 tarih ve 3522 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: Ek 24,

Geçici Madde 75) Ek Madde 24 bent (a) fıkra iki (23/12/1988 tarih ve 352 sayılı KHK'nin hükmüdür.)

Bakanlar Kurulu, sosyal yardım zammı miktarını, gösterge, üst gösterge ve geçici gösterge tablosundaki derece ve kademelere göre birbirinden farklı olarak tesbit etmeye yetkilidir.

Geçici Madde 75 – (23/12/1988 tarih ve 352 sayılı KHK'nin hükmüdür.)

Geçici 70 inci madde uyarınca, geçici gösterge aylığına hak kazananların, malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihteki katsayı ve gösterge tablosuna ve 53.000,- lira olarak tesbit edilmiş sosyal yardım zammına göre hesaplanacak tutarları üzerinden aşağıda belirtilen esaslar dahilinde ödenmesine devam olunur.

A) Bu aylıklarda; katsayı, gösterge tablosu ve sosyal yardım zammındaki değişiklikler nedeniyle herhangi bir artış yapılmaz.

B) Bu madde kapsamındaki aylıkların, geçici 70 inci maddeye göre borçlanma hakkından yararlanmamış olsalarda, almaya hak kazanacakları (sosyal yardım zammı dahil) aylık tutarları, kendilerine ödenmekte olan (sosyal yardım zammı dahil) aylık tutarlarını geçeceği tarihten itibaren, bu ödemeler yerine; cari katsayı, gösterge tablosu ve sosyal yardım zammı esas alınmak suretiyle hesaplanacak aylık tutarları üzerinden ödeme yapılır.

(1) Bu maddede sözü edilen Ek 2 nci Maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 21" olarak değiştirilmiştir.

26 - 9/5/1990 tarih ve 3642 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: Geçici madde - 71, 72, 73, 74.)

Geçici Madde 71 – (4/4/1987 tarih ve 277 sayılı KHK'nin hükmüdür.)

1986 ve daha önceki yıllara ait aylık sigorta primleri bildirdiklerine istinaden tahakkuk eden prim, gecikme zammı ve faiz borcu bulunan işverenlerin; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren prim borcunun aslını bir yıl içinde ödemeleri halinde, ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faiz borçları bu tarihten itibaren iki yıl süre ile ertelenir.

Prim borcu aslının yukarıda belirtilen bir yıl içinde kısmen ödenmesi halinde ödenmeyen kısma gecikme zammı ve faiz uygulanmasına devam edilir.

Geçici Madde 72 – (4/4/1987 tarih ve 277 sayılı KHK'nin hükmüdür.)

1986 ve daha önceki yıllar için yapılmış ölçümlemelere istinaden tahakkuk ve tebliğ edilmiş prim, gecikme zammı ve faiz borcu bulunan işverenlerin; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren prim borcunun aslını bir yıl içinde ödemeleri halinde, bu primlere ait gecikme zammı ve faiz borçları terkin edilir. Şu kadar ki daha önce tahsil edilmiş gecikme zammı vefaiz borçları geri verilmez ve mahsup edilmez.

Yine aynı yıllar için bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra tahakkuk ve tebliğ edilecek prim borcunun aslını tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde ödeyen işverenler hakkında da yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

Ölçümleme sebebiyle tahakkuk ve tebliğ edilen prim borcu aslının yukarıda belirtilen bir yıl içinde kısmen ödenmesi halinde, ödenmeyen kısmı için gecikmezammı ve faiz uygulanmasına devam edilir.

Geçici Madde 73 – (4/4/1987 tarih ve 277 sayılı KHK'nin hükmüdür.)

a) 1986 ve daha önceki yıllara ait olup bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte ihtilaflı bulunan sigorta prim borcunun aslını, ihtilaflı sürdürmeyerek bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde ödeyen işverenler de, Geçici 1 inci ve 2 nci madde hükümlerinden yararlanırlar.

b) Aynı döneme ait olup, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra tebliğ edilen prim borçları için ihtilaf çıkaranlar bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerinden faydalanamazlar.

Geçici Madde 74 – (20/5/1988 tarih ve 323 sayılı KHK'nin hükmüdür.)

Bu Kanuna 4/4/1987 tarihli ve 277 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen Geçici 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddelerde belirtilen prim borcunun aslının ödenme süresi 31/5/1988 tarihi mesai bitiminde sona erer.

27 - 20/2/1992 tarih ve 3774 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (madde numaraları: Ek 27, 28, 29 ve 30 uncu maddeleri ile geçici 64 ve 65)

Ek Madde 27 – (24/12/1985 tarih ve 3246 sayılı Kanunun hükmüdür.)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 60 ıncı maddesinin (A) fıkrasının (a - b - c) bentleri; bu Kanunun Ek 1 inci maddesi ve Geçici 2 nci maddesi kapsamına giren sigortalılar hakkında uygulanmaz. ⁽¹⁾

(1) Ek 27 nci ve 30 uncu maddelerde sözü edilen ek 1 inci madde, geçici 1 inci madde ve geçici 2 nci maddenin numaraları teselsülü sağlamak için, sırasıyla "Ek Madde 28", "Geçici Madde 64" ve "Geçici Madde 65" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 28 – (24/12/1985 tarih ve 3246 sayılı Kanunun hükmüdür)

Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları ile bu Kanunun geçici 20 nci maddesine göre kurulan sandıklarla ilk defa 1 Ocak 1990 tarihinden itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle ilgilendirilecek sigortalılara;

- a) Kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını doldurmuş bulunmak ve en az 5 000 gün veya,
 - b) Kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını doldurmuş bulunmak, 15 yıldan beri sigortalı olmak ve en az 3 600 gün.
- Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunmak şartıyla istekleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır.

Ek Madde 29 – (24/12/1985 - 3246 sayılı Kanunun hükmüdür.)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 64 üncü maddesinin (a) bendindeki kadın ise 50, erkek ise 55 yaş şartı, sigortalılık süresinin başlangıcı 1 Ocak 1990 tarihinden sonra olanlar için kadın ise 55, erkek ise 60 yaş olarak uygulanır.

Ek Madde 30 – (24/12/1985 - 3246 sayılı Kanunun hükmüdür.)

506 sayılı Kanuna 2098 sayılı Kanunla eklenen maddeler gereğince, sigortalılık süresine ilave edilen gün sayıları, üç yıldan çok olmamak üzere, bu Kanunun ek madde 1, geçici madde 1 ve geçici madde 2'de belirtilen yaş hadlerinden indirilir. (1)

Geçici Madde 64 – (24/12/1985 - 3246 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yaşlılık aylığına hak kazanabilmek için sigortalının kadın ise 20, erkek ise 25 yıldan beri sigortalı olması ve en az 5 000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunması şarttır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte:

A) En az 15 yıl (dahil) sigortalılık süresi bulunanlara, 506 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine göre istekleri halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

- B) a) 10 (dahil) - 15 yıl sigortalılık süresi bulunanlara, kadın ise 41, erkek ise 46 yaşını,
 - b) 5 (dahil) - 10 yıl sigortalılık süresi bulunanlara, kadın ise 43, erkek ise 48 yaşını,
 - c) 5 yıldan az sigortalılık süresi bulunanlar kadın ise 45, erkek ise 50 yaşını,
- Tamamladıkları tarihten itibaren istekleri halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

Geçici Madde 65 – (24/12/1985 - 3246 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları ile bu Kanunun geçici 20 nci maddesine göre kurulan sandıklarla ilk defa bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 31 Aralık 1989 tarihi arasında prim veya kesenek ödemek suretiyle ilgilendirilecek sigortalılara;

- a) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş bulunmak ve en az 5 000 gün veya,
 - b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş bulunmak, 15 yıldan beri sigortalı olmak ve en az 3 600 gün;
- Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunmak şartıyla istekleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır.

28-10/3/1993 tarih ve 3869 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri (Madde numarası: Ek 34)

Ek Madde 34 – (20/6/1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kanunla kurulan sosyal güvenlik kuruluşları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesine göre kurulan sandıklarla ilk defa bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle ilgilendirilen sigortalılara bağlanacak malullük ve yaşlılık aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş hizmet süreleri-nin prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

Emekliliğine 5 yıldan fazla süre bulunanlardan üst gösterge tablosuna göre malullük ve yaşlılık aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas alınacak gösterge, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş hizmet sürelerinin ortalamasına göre tespit edilir.

Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli gruplu sigortalıların göstergelerinin tespitinde de, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş hizmet sürelerinin tamamı nazara alınır.

29 – 6/5/1993 tarih ve 3910 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri (Madde numaraları:140, geçici madde 76).

Madde 140 – (20/6/1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

- a) 8 ve 9 uncu maddelerde belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyenlere,
- b) Bu Kanunla verilen diğer yükümlülükleri yazılı ihtarla rağmen yerine getirmeyenlere, Kurumca gerekçesi belirtilmek suretiyle 10.000.- TL'sından 500 000.-TL'sına kadar para cezası verilir.
- c) 80 inci maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz
- d) İdari para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde verilen para cezası birinci tekrarda iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarında dört katı artırılarak uygulanır.

İdari para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yetkili mahkemeye itiraz edilebilir. Zaruret görülmeyen hallerde, itiraz evrak üzerinden incelenerek sonuçlandırılır.

Para cezalarının uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 76 bent (a) ve (b) – (7/3/1991 tarih ve 3702 sayılı Kanunun hükmüdür.)

a) Geçici 70 inci madde uyarınca kuruma borçlanma primi ödeyerek malullük, yaşlılık veya ölüm sigortasından aylık almakta olanlardan, 4 200 000 TL. borçlanma primi ödeyenlere malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı aldıkları sürece ve aylıklarla birlikte 330 000 TL; 5 040 000 TL. ödemiş olanlara 400 000 TL. telafi edici ödeme yapılır.

4 200 000 TL. veya 5 040 000 TL. dan daha az borçlanma primi ödemiş olanlara yapılacak telafi edici ödeme, ödedikleri borçlanma primi ile orantılı olarak hesaplanır.

Telafi edici ödeme bu Kanuna göre ödenmekte olan gelir ve aylıklara uygulanan katsayıdaki artış oranında artırılır.

Ödeme dönemlerine göre peşin ödenen telafi edici ödeme, ölüm halinde geri alınmaz.

b) Ölüm aylığı almakta olanlara yapılacak telafi edici ödeme, ölüm aylığı ödenmesine imkan veren her tahsis dosyası için ayrı ayrı hesaplanır ve tamamı hak sahiplerine eşit şekilde paylaştırılarak ödenir.

30 - 1/12/1993 tarih ve 3917 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri (Madde numarası: 80)

Madde 80 – (14/5/1985 tarih ve 3203 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen gecikme zammı oranları uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve borç ödenene kadar devam eder. Dava ve icra takibi açılmış olsa bile, primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 9, 12, 21 ila 27 ile 36, 101 ve 103 üncü maddeleri Kurum alacakları hakkında da uygulanır.

Yangın, su baskını ve deprem gibi tabii bir afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenlerin üç ay içinde talepte bulunmaları halinde, mevcut prim borçları ile afetin meydana geldiği tarihten itibaren tahakkuk edecek üç aylık prim borçları hadisenin vukubulduğu tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenebilir.

Prim borcunun ertelendiği süre zamanaşımından sayılmaz ve ertelenen kısmına gecikme zammı uygulanmaz.

Sigorta primlerini haklı sebepleri olmaksızın, birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde tahakkuk ve tediye etmeyen kamu kurum ve kuruluşların tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri mesul muhasip, sayman ile tüzelkişiliği haiz diğer işverenlerin üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri Kuruma karşı, işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

31 - 1/6/1994 tarih ve 3995 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri: (Madde numarası: Ek madde 24.)

Ek Madde 24 bent (I) – (20/6/1987 tarih ve 3995 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Genel ve katma bütçeli idareler, mahalli idareler, döner sermayeli kuruluşlar ile kanunla ve kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan kuruluşlar ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden, çalıştığı en son kuruluş olarak ayrılmak suretiyle kendisine 506 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük, yaşlılık veya ölüm aylığı bağlanan kişilere ödenen sosyal yardım zamları, Kurumca yazılı olarak istenmesi üzerine, bu kuruluşlar tarafından en çok iki ay içinde Kurumca ödenir.

Kurumlar Vergisi mükellefi olan kamu kurum ve kuruluşları bu madde gereğince yapılan ödemeleri Kurumlar Vergisi matrahından indirilebilirler.

32- 30/5/1997 tarih ve 572 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 32, Ek Madde 32)

Madde 32 fıkra (B) – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi, (Ağız protezlerine ilişkin yardımlar kurumca hazırlanacak yönetmelik esasları dahilinde sağlanır.)

Ek Madde 32 fıkra iki – (29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu madde gereğince verilecek protez araç ve gereçlerin türleri süre ve şartları ile yapılacak ödeme miktarlarına ait esaslar Kurumca hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

33- 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 8,9,36,55,60,61,67,78,85,96,97, Ek madde 20-23,Ek madde 24, Ek madde 34-35,130)

Madde 8 fıkra bir – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanun hükmüdür.)

İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak bildirgeyi, sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde, Kurumun ilgili teşkilatına vermekle veya taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.

Madde 9 fıkra bir – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, çalıştırdığı sigortalıları, örneği Kurumca hazırlanacak bildirimlerle en geç bir ay içinde Kuruma bildirmeye mecburdur.

Madde 36, bend (B) – (28/1/1983 tarih ve 2795 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yukarıda sözü kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin %10'u kendilerince ödenir.

Madde 55 – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malüllük aylığı, aşağıdaki esaslara göre hesaplanır:

a) Malüllük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanuna göre tespit edilen göstergesinin katsayı ile çarpımının %70'i oranında malüllük aylığı bağlanır. Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumdaysa, bu oran %80'e çıkarılır.

b) Malüllük aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalı primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılındandaha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

c) Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (Grupbu) sigortalılar için, yıllık kazançlarının iki katı alındıktan sonra yukarıdaki (b) fıkrasına göre ortalama yıllık kazanç hesab edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan 5 takvim yılının her birinde 180 günden fazla olan münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Madde 60 fıkra bir bend (A) (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Sigortalının:

a) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve en az 5000 günveya,

b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması, 15 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 3600 gün yahut,

c) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmamış olmakla beraber, kadın ise 20 erkek ise 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 5000 gün,

Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması şarttır.

Madde 61 – (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür)

Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanuna göre tespit edilen göstergesinin katsayı ile çarpımının %60'ı oranında ve aşağıdaki hükümler nazara alınarak yaşlılık aylığı bağlanır.

A) Yaşlılık Aylığı:

a) Sigortalının kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu hertam yaş için ve 5 000 günden fazla ödediği her 240 günlük malüllük Yaşlılıkve Ölüm Sigortaları primi için % 60 oranı (1)'er artırılarak.

b) **(Değişik: 11/12/1981-2564/2 md.)** Sigortalının, 5 000 günden noksan ödediği her 240 günlük malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için % 60 oranı 1 eksiltilerek,

Hesaplanır.

c) **(Değişik: 11/12/1981-2564/2 md.)** Yukarıdaki (b) fıkrası hükmü, 60 ıncı maddenin (B-C-D) bentlerine göre aylığa hak kazananlar için uygulanmaz.

Bu maddeye göre bağlanacak aylıkların oranı, her halde % 85'i geçemez.

B) Yaşlılık aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

C) Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (Gruplu) sigortalılar için, yıllık kazançlarının iki katı alındıktan sonra yukarıdaki (B) fıkrasına göre ortalama yıllık kazanç hesab edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan son 5 takvim yılının herbirinde 180 günden fazla olan münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Madde 67, fıkra bir, bent (A) alt bend (c), (d), bend (B), (D), (E)-(6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

c) Toplam olarak 1 800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş olan sigortalının, bu Kanuna göre tespit edilecek göstergesinin katsayı ile çarpımının % 60'ı üzerinden hesaplanacak aylığı, Hak sahiplerine bağlanacak aylığın hesabında esas tutulur.

d) Yukarıdaki (c) fıkrasında söz konusu aylık bağlama oranı; sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5 000 günden fazla ödediği her 240 günlük malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (1)'er artırılır.

B) Yukarıdaki (A/c-d) fıkralarına göre bulunacak aylık bağlama oranı % 70' ten az, % 85'ten fazla olamaz.

D) Yukarıdaki (A/c) fıkrasına göre hak sahiplerinin aylığının hesabına esasalınacak aylığın göstergesi, sigortalının öldüğü tarihten önceki malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esastutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için, ortalama yıllık kazanç prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

E) Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (grublu) sigortalılar için, yıllık kazançlarının iki katı alındıktan sonra yukarıdaki (D) fıkrasına göre ortalama yıllık kazanç hesab edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan son 5 takvim yılının her birinde 180 günden fazla olan münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Madde 78, fıkra bir – (20/6/1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, bu Kanuna ekli gösterge tablosundaki endüyük göstergenin katsayı ile çarpımının otuzda biridir. Üst sınırı ise, üst gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin katsayı ile çarpımının otuzdabiridir. Bu suretle bulunacak günlük kazançların lira kesirleri tama çıkartılır.

Madde 85 – Fıkra bir bent (B) alt bentler (a) ve (b)-(20/6/1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

a) İsteğe bağı sigortaya devam etmek isteyenler gösterge tablolarındaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini tespit ederek Kuruma bildirirler.

b) Bulunduğı derece ve kademe üzerinden en az 360 günlük prim ödeyenler yazılı talepte bulunmak şartıyla, talep tarihini takip eden yılbaşından itibaren prim hesabına esas derece ve kademesini en çok bir derece yükseltebilir.

Madde 96 – birinci fıkra - (6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna göre Malüllük ve Yaşlılık Sigortalarından bağlanacak aylıklar ile ölüm Sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın alt sınırı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının % 70'inden az olamaz.

Madde 130 – (20/6/1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigorta müfettişlerinin teftiş yetkileri:

Sigorta müfettişleri bu Kanunun uygulanması bakımından, İş Kanununda belirtilen teftiş, kontrol ve denetleme yetkisini haizdirler.

Sigorta müfettişleri tarafından tutulan tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar muteberdir.

Madde 97 – (29/6/1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.) (1)

Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabına esas tutulacak ve 78 inci madde gereğince saptanacak günlük kazançların alt sınırında meydana gelecek yükselmelerde; iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık ve analık sigortalarından, yeni- den tespit edilen alt sınırların altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek veya gelir almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış yahut kazanacak olanların bu ödenek ve gelirleri, günlük kazançlarının alt sınırlarındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak yükseltilmiş günlük kazançların alt sınırına göre artırılır.

Ek Madde 20 – 23 (Çeşitli Kanun ile eklenmiş teselsül eden ek maddeler.

Katsayı ve gösterge tabloları:

Ek Madde 20 – (6/3/1981 - 2422/17 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmişdir; Değişik: 20/6/1987 - 3395/14 md.)

Bu Kanuna göre gelir ve aylıkların hesaplanmasında katsayı esasına dayalı gösterge sistemi uygulanır.

Göstergeler, derece ve kademeler halinde, gösterge ve üst gösterge tablolarında belirtilir.

506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların hesaplanmasında 657 sayılı Kanuna tabi Devlet memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı uygulanır.

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödenekler ile bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasına esas gösterge ve üst gösterge tabloları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbit edilir. (1)

Göstergelerin tespit tabloları:

Ek Madde 21 - (6/3/1981-2422/17 md.ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup numara- sı teselsül ettirilmiştir; Değişik: 20/6/1987 - 3395/14 md.)

Gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tesbitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde "Gösterge Tespit Tabloları" ve "Üst Gösterge Tespit Tabloları" düzenlenir.

A) Gösterge tespit tabloları:

a) İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek Gösterge Tespit Tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında prim hesabına esas asgari günlük kazancın yıllık tutarı taban rakamını, aynı aydaki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yı-lında prim hesabına esas asgari günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalaması taban rakamını, aynı yıllara ait gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavanrakamını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylıkbağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas asgari kazancın yıllık tutarı taban rakamını, aynı tarihteki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen taban rakamı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan rakamı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan rakamı ile taban rakamı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkılarak elde edilen rakam, en düşük göstergeyi takip eden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban rakamına ardarda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı rakamlar tespit edilir.

B) Üst gösterge tespit tabloları :

a) İş Kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında, prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın yıllık tutarı taban rakamını, üst gösterge tablo- sundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı aydaki prime esas azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında prim hesabına esas gösterge tablosundaki en yüksek gösterge üzerinden hesaplanacak günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalama taban rakamını, aynı yıllara ait üst gösterge tablosunun en yüksek göstergesiesas alınarak hesaplanacak azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavanrakamını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda sigortalının aylık bağ-

(1) Söz konusu göstergeler, 15/7/1999 tarih ve 99/13139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1/7/1999 tarihinden geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiştir. (R.G.:8/8/1999 - 23780) Daha önceki değişiklikler için ise, bu Kanunun so- nunda yeralan "KARARNAMELER İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER CETVELİ"ne bakınız.

lanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancının yıllık tutarı taban rakamını, üst gösterge tablosundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı tarihteki prime esas azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tesbit edilen tavan rakamı üst gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tesbit edilen tavan rakamı ile taban rakamı arasındaki fark kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tam açık artılarak elde edilen rakam gösterge tablosunun en yüksek göstergesine karşılık gelen sayıya her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere ardarda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

Göstergelerin tespiti:

Ek Madde 22 - (6/3/1981 - 2422/17 md. ile gelen Ek 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 20/6/1987 - 3395/14 md.)

Bağlanacak gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergeler:

a) İşkazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortasında, sigortalının, 506 sayılı Kanunun 88 inci maddesine göre hesaplanan yıllık kazancına, bu Kanunun Ek 2 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarının (a) bentleri,

b) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarında, sigortalının 506 sayılı Kanunun 55, 61 ve 67 nci maddelerine göre hesaplanan ortalama yıllık kazancına, bu Kanunun Ek 2 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarının (b) bentleri,

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre, sigortalının aylığa esas alınan kazancının yıllık tutarına, bu Kanunun Ek 2 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarının (c) bentleri,

Esas alınmak suretiyle, aynı maddenin (A) ve (B) fıkralarının (d) bentlerine göre düzenlenerek birleştirilmiş gösterge tespit tablosunda eşit sayının karşılığı olarak tespit edilir. Tabloda eşit sayı yoksa, en yakın sayı esas alınır.

Gelir ve aylıkların hesaplanması:

Ek Madde 23 - (6/3/1981 - 2422/17 md. ile gelen Ek 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalının gelir veya aylığı, bu Kanunun ek 3 üncü maddesine göre tespit edilen gösterge sayısının katsayı ile çarpılması sonucu bulunan miktarın, gelir veya aylık bağlamaya esas oranlarla çarpılması suretiyle hesaplanır. Katsayının değişmesi halinde, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, yeni katsayı esas alınarak gelir ve aylıklar yeniden hesaplanır.

Madde Ek 24, fıkra (A) bent iki - (16/12/1989 tarih ve 3522 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik: 16/2/1989 - 3522/1 md.) Bakanlar Kurul, sosyal yardım zammı miktarını, gösterge, üst gösterge ve geçici gösterge tablosundaki derece ve kademelere göre birbirinden farklı olarak tespit etmeye yetkilidir.

Ek Madde 34 - 35 - (Çeşitli Kanunlar ile eklenip teselsül ettirilen maddeler)

Ek Madde 34 - (20/6/1987 - 3395/16 md. ile gelen Ek 2 nci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir. Değişik: 10/3/1993 - 3869/1 md.)

Malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının hesabına esas alınacak üst gösterge, sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

Şu kadar ki, yukardaki fıkra da belirtilen on takvim yılı;

a) 1994 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında altı,

- b) 1995 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında yedi,
 - c) 1996 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında sekiz,
 - d) 1997 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında dokuz,
- Takvim yılı olarak nazara alınır.

Yukarıda belirtilen takvim yıllarında daha az sürede prim ödemiş sigortalılar için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

Türkiye Taş Kömürü Kurumunda çalışan münavebeli (gruplu) sigortalılar için, yıllık kazancın iki katı alındıktan sonra yukarıdaki fıkralara göre ortalama yıllık kazanç hesap edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan yılların her birinde 180 günden fazla münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlamaya esas ortalama yıllık kazançları bu maddeye göre hesaplananlar için, ek 21 inci maddeye göre düzenlenecek üst gösterge tespit tablolarında, son beş yılı yerine sigortalının tahsis talep veya ölüm yılına göre bu maddede belirtilen takvim yılları esas alınır.

Ek Madde 35 - (20/6/1987-3395/15 md. ile gelen Ek 3 ncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Üst Gösterge Tablolarının tavan göstergesine göre hesaplanacak aylıkların aylık bağlama oranı % 50'dir.

Üst Gösterge Tablosunun tavan göstergesi ile Gösterge Tablosunun tavan göstergesi arasındaki derece ve kademeler üzerinden bağlanacak aylıkların oranı Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Bu Kanunun 61 ve 67 nci maddelerindeki, aylık bağlama oranının artırılması veya eksiltilmesi hususundaki hükümler saklıdır.

34 - 29/9/1999 tarih ve 578 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 80)

Madde 80 fıkra dokuz – (1/12/1993 tarih ve 3917 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yangın, su baskını ve deprem gibi tabii bir afete uğrayan ve bu belgeleyen işverenlerin üç ay içinde talepte bulunmaları halinde, mevcut prim borçları ile afetin meydana geldiği tarihten itibaren tahakkuk edecek üç aylık prim borçları hadisenin vukubulduğu tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenebilir.

35 – 24/8/2000 tarih ve 616 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 32, 60, 95, 104, 129)

Madde 32 son fıkra – (25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalıların, bu maddenin (A), (B) ve (D) bentlerinde yazılı yardımlardan yararlanabilmeleri için, 60 günü hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki altı ay içinde olmak üzere toplam olarak 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır.

Madde 60 bent (F) -(29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun hükmüdür.)

F) (Değişik : 29/4/1986 - 3279/2 md.) Bu Kanuna göre sigortalı olarak tescil edilmiş bulunanların, er olarak silah altında veya Yedek Subay Okulunda geçen sürelerinin tamamı, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır. 2 yıl içerisinde ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz.

Madde 95 – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerinin durumlarında kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık miktarının değiştirilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, gelir veya aylık miktarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ay başından başlanarak yeni duruma göre değiştirilir. 25, 57 ve 101 inci maddeler hükümleri saklıdır.

Madde 104 son fıkra – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun 35, 37, 48, 49 ve 51 inci maddelerinde belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın ve 15 ayın hesabında da nazara alınmaz.

Madde 129 – (17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca görevlendirilecek bir ortopedi uzmanı, Çalışma Bakanlığı ile Kurum tarafından görevlendirilecek iş hekimliğinde tecrübeli birer uzman, biri göğüs hastalıkları öbürü de hijyen profesörü olmak üzere Ankara Tıp Fakülteleri tarafından seçilecek iki hekimden ve en yüksek kademedeki işveren kuruluşu tarafından seçilecek bir harciye uzmanı ile en yüksek kademedeki işçi kuruluşu tarafından seçilecek bir dahiliye uzmanından teşekkül eden bir Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Tıp Fakülteleri tarafından seçilecek hekimlerden biri doçent olabilir. Profesörlükte kıdemli olan hekim Kurula başkanlık eder.

Bu kurulda görevlendirilecek hekimlerin hizmet süresi üç yıl olup yeniden görevlendirilebilirler.

Kurula iştirak edeceklere, katıldıkları her toplantı için verilecek huzur hakkı tüzükte belli edilir. Bunlara ödenecek huzur hakları hakkında 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir.

Kurul en az haftada bir defa toplanır.

Kurul gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini alabilir.

36 – 9/4/2003 tarih ve 4842 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numarası:

85)

Madde 85 – (20/6/1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edilebilmesi için:

A) - a) İsteğe bağlı olarak devam edeceğini belirtilen bir yazı ile Kuruma müracaatta bulunmak,

b) Müracaat tarihinden önce 506 sayılı Kanuna göre tescil edilmiş olmak,

c) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmamak ve buralardan kendi çalışmalarından dolayı aylık bağlanmamış olmak,

d) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam edeceğini belirten müracaatının Kurumca alındığı tarihi takip eden aybaşından başlayarak, her yıl için 360 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek,

Şarttır.

B) - a) **(Değişik: 25/8/1999 - 4447/12 md.)** İsteğe bağlı sigortalılığa devam etmek isteyenler ödeyecekleri isteğe bağlı sigorta primlerini, bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak şartıyla kendileri belirler.

b) İsteğe bağlı sigorta primlerinin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödenmesi gerekir.

Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 80 inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.

37 – *Anayasa Mahkemesinin 31/10/2000 tarihli ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 8, 32, 60, 95, 104, 129, Ek Madde 43, Geçici madde 83,84)*

Madde 8 fıkra dört son cümle - (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.) İşyerinin miras yolu ile intikali halinde, yeni işveren işyeri bildirgesini ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Kuruma doğrudan vermek veya iadeli taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.

Madde 32 fıkra iki - (24/8/2000 tarihli ve- 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.) Bu Kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başlayan sigortalıların bu maddenin (A), (B) ve (D) bentlerinde yazılı yardımlardan yararlanabilmeleri için, 60 günü hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki 6 ay içinde olmak üzere toplam 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır. Daha önce bu Kanuna tabi çalışması olan sigortalıların, bu maddenin (A), (B) ve (D) bentlerinde yazılı yardımlardan yararlanabilmeleri için hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır.

Madde 60 bend (F) - (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.) Bu Kanuna göre sigortalı olarak tescil edilmiş bulunanların, er olarak silah altında veya Yedek Subay Okulunda geçen sürelerinin tamamını veya bir kısmını, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini talep tarihinden itibaren 3 ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır. 3 ay içinde primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz.

Madde 95 – (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.)

Bu kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık miktarının değiştirilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, gelir veya aylık miktarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ödeme başından başlanarak yeni duruma göre değiştirilir. 25, 57 ve 101 inci madde hükümleri saklıdır.

Madde 104 son paragraf - (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.) Bu kanunun 32, 35, 37,48, 49 ve 51 inci maddelerinde belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın ve 15 ayın hesabında da dikkate alınmaz.

Madde 129 – (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.)

Bu kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Bu Kurulun teşkili ve çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Kurul, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Teftiş Kurulunca yürütülen inceleme ve soruşturma kapsamında, Teftiş Kurulu Başkanlığının talebi üzerine mesleki bilgi ve tecrübeye dayalı konularda bilirkişi sıfatıyla gerekli incelemeleri yaparak görüş bildirir.

Bu Kurulda görevlendirilecek hekimlerin hizmet süresi üç yıl olup, yeniden aynı süre ile görevlendirilebilirler. Bir takvim yılı içinde, birbirini izleyen sekiz toplantıya veya toplantı sayısının %20'sinden fazla sayıda toplantıya mazeretsiz olarak katılmayanların görevleri kendiliğinden sona erer. Görevi sona eren hekimin yerine bir başka hekim, yerini aldığı hekimin görev süresini tamamlayacak şekilde, aynı usulle görevlendirilir.

Kurula iştirak edeceklere, katılacakları her toplantı için verilecek huzur hakkı, her yıl Ocak ayında Kurumun Yönetim Kurulu tarafından tespit edilir.

Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir. Kurul haftada en az iki defa ve salt çoğunluklu toplanır. Kurul, gerekli gördüğü hallerde Kurul dışından uzman kimselerin görüşlerine başvurabilir.

Ek Madde 43 – (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.)

Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabına esas tutulacak ve 78 inci madde gereğince saptanacak günlük kazançların alt sınırlarında meydana gelecek yükselmelerde; iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık ve anahık sigortalarından, yeniden tespit edilen alt sınırların altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış yahut kazanacak olanların bu ödenekleri, günlük kazançların alt sınırındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak yükseltilmiş günlük kazançların alt sınırına göre artırılır.

Geçici Madde 83 – (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.)

8/9/1999 ile 31/12/1999 (dahil) tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için en geç bir ay içinde Kuruma verilen veya iadeli taahhütlü olarak gönderilen işyeri bildirgesi ile işe giriş bildireleri de süresi içinde verilmiş sayılır. Belirtilen süre içerisinde 8 inci maddenin birinci fıkrası ve 9 uncu maddedeki yükümlülükleri yerine getirmemeleri sebebiyle yine bu Kanuna göre haklarında idari para cezası uygulanan işverenlerin ödedikleri idari para cezası ve gecikme zammı tutarı müteakip aylardaki prim borçlarına mahsup edilir.

Geçici Madde 84 – (24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmüdür.)

Kurum, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun 59 uncu maddesine göre atayacağı sağlık personelinin yer değiştirme ile atama esaslarını bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde çıkaracağı bir yönetmelikle belirler. Bu yönetmeliğin yürürlüğe konulmasına kadar sağlık ve yardımcı sağlık personelinin atanmaları hakkında mevcut hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

38 – 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numarası: 3, 18, 46, 49, 53, 60,77, 79, 85, 93, 106, 110, 130, 140, Ek Madde 15)

Madde 3 fıkra I bent (I) – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.) Yanık ceza ve ıslah evleri içindeki atelyelerde çalıştırılan mahkûmlar,

Madde 3 fıkra I bent (L) – (29/4/1986 tarihli ve 3279 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Köy sınırları içinde, anahtar teslimi veya ihale suretiyle başkasına verilmeksizin, turistik, ticari veya dinlenme gayesi dışında, kısmen inşaat sahibi ve aile fertlerinin çalışması, kısmen de hariçten işçi çalıştırılması suretiyle kendi ihtiyaçları için yapılan inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işlerde çalışanlar,

Madde 3 fıkra II bent (A) – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, bir işveren emrinde çalışan ve Türk uyruklu olmıyan kimselerden Kurumdan yazılı istekte bulunanlar hakkında ve istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak uygulanır.

Madde 3 fıkra II bent (D) – (20/6/1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

El halıcılığı dokuma işlerinde çalışanlar hakkında yalnız iş kazaları ile meslek hastalıkları, analık ve hastalık sigorta kolları uygulanır. Ancak bunlar istekleri halinde malüllük, yaşlılık ve ölüm sigorta kolları bakımından 85 inci madde hükmüne göre isteğe bağlı sigortalı olabilirler.

Meslek hastalığının tesbiti:

Madde 18 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Meslek hastalığı halinde, bu kanunda yazılı yardımlardan yararlanmak için, sigortalının çalıştığı işde meslek hastalığına tutulduğunun hekim raporu ile tesbit edilmesi gereklidir.

Meslek hastalığı, sigortalı olarak çalıştığı ve böyle bir hastalığa sebep olacak işten ayrıldıktan sonra meydana çıkmış ise, sigortalının, bu kanunla sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için, eski işinden fiilen ayrılmasıyla hastalığın meydana çıkması arasında bu hastalık için Tüzükte belirtilen süreden daha uzun bir zamanın geçmemiş olması şarttır.

Madde 80 beşinci fıkra – (1/12/1993 tarihli ve 3917 sayılı Kanun hükmüdür.)

Kurumun, süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Kurum, söz konusu Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Madde 46 fıkra bir - (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

44 ve 45 inci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının Kurumca doğrudan doğruya yapılmasına imkan görülmiyen yer veya hallerde, gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine, Çalışma Bakanlığınca onanacak ve önceden bildirilecek tarife göre maktu para yardımı yapılır. Birden fazla çocuk doğarsa, maktu doğum yardımı her çocuk sayısına göre bir kat daha artırılır.

Madde 49 fıkra bir – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.) Kendisi için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önceki ve sonraki 6 şar haftalık sürede, çalışmadığı her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Madde 53 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

- a) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirdiği tesbit edilen,
 - b) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş durumda sayılmıyanlardan 34 üncü madde gereğince yapılan tedavi sonunda, Kurum sağlık tesisleri kurullarınca düzenlenecek raporlarda çalışabilir durumda olmadığı belirtilen,
 - c) **(Ek: 29/6/1978 - 2167/4 md.)** İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını kaybeden.
- Sigortalı malüllük sigortası bakımından malül sayılır.

Şu kadarki, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte malül sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya arızası bulunduğu, önceden veya sonradan, yeterli belgelerle tesbit edilen sigortalı bu hastalık veya arızası sebebiyle malüllük sigortası yardımlarından yararlanamaz.

Ancak, bu gibi sigortalılara malüllük sigortasından evvelce ödenmiş bulunan aylıklar geri alınmaz.

Madde 60 (C) bendi alt bent (a) ve (b) - (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.) a) Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce bu Kanunun 53 üncü maddesine göre malül sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya arızası bulunan ve bu nedenle malüllük aylığından yararlanamayan veya,

- b) Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan,

Madde 77 fıkra iki ve üç– (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Şu kadar ki, yolluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

Her sigortalının prim hesabına esas tutulacak aylık kazanç toplamının 50 kuruşa kadar olan lira kesri nazara alınmaz, 50 kuruş ve daha fazla olan kesirler liraya çıkarılır.

Madde 79 fıkra bir ve yedi - (20/6/1987 tarihli 3395 sayılı Kanun hükmüdür.)

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve örneği yönetmelikte belirlenen prim belgelerini ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma vermekle ve bu belgelerin muhteviyatını doğrulayacak muteber işyeri kayıtlarını Kurumca istenilmesi halinde ibraz etmekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu yazılı olarak önceden Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

Fiilen veya kayden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca resen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir.

Madde 85 bent (E) – (9/4/2003 tarihli 4842 sayılı Kanunun hükmüdür.)

E - Bu maddenin (A) bendinin (a) alt bendinde belirtilen koşul, 3 üncü maddesinin II nci fıkrasının (D) bendine göre çalışanlar için aranmaz. Bu maddenin (D) bendinin (a), (b) ve (c) alt bentlerine göre isteğe bağlı sigortalılığı sona eren sigortalının, yeniden isteğe bağlı sigortaya devam edebilmesi için tekrar yazılı müracaatta bulunması gerekir.

Madde 93 fıkra bir – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanun hükmüdür.)

Sigortalı olan ana ve babalarının ölümlerinde her ikisinden de gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanan çocuklara, bunlardan intikal eden gelir ve aylıklardan yüksek olanının tümü eksik olanının da yarısı bağlanır.

Madde 106 birinci fıkra bent (a) – (23/10/1969 tarihli ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.) Karısı çalışamıyacak durumda malul veya 60 yaşını doldurmuş kocası.

Sigortalının kasdı ve suç sayılır hareketi:

Madde 110 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanun hükmüdür.)

Kasdı veya suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri verilmez. Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.⁽²⁾

Madde 130 fıkra iki – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum Yönetim Kurulu kararı ile görevlendirilen memurlar, sigortalıların işlemleri ile ilgili olarak işyerlerinde yoklama ve tespit yapabilirler. Bunların nitelikleri ile çalışma esasları altı ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurumca verilecek İdari Para Cezaları:

Madde 140 – (6/5/1993 tarihli ve 3910 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

- a) Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen bildirgeyi yasal süresi içinde Kuruma vermeyenlere aylık asgari ücretin üç katı tutarında,
- b) Bu Kanunun 9 uncu maddesinde belirtilen bildirgeyi yasal süresi içinde Kuruma vermeyenlere,herbir sigortalı için aylık asgari ücret tutarında,
- c) Bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen prim belgelerini yasal süresi içinde Kuruma vermeyenlere her bir fiil için ayrı ayrı aylık asgari ücretin iki katı tutarında,

(1) a - Bu maddede yer alan "...suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri verilmemesi"ne ilişkin kural, Anayasa Mahkemesinin 10/12/1991 tarih ve E.:1991/23, K.:1991/47 sayılı kararıyla 13/9/1992 tarihinden başlayarak 6 ay sonra yürürlüğe girmek üzere iptal edilmiştir.(Bkz: 13/9/1992 - 21344 R.G.)

b - Bu madde, Anayasa Mahkemesinin 25/10/1994 tarih ve E.1994/73, K.1994/75 sayılı kararı ile;" ...suç sayılan taksirli bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği verilmemesi..." yönünden iptal edilmiştir. (Bkz: 13/11/1995 - 22462 R.G.)

c - Bu madde, Anayasa Mahkemesinin 11/7/1995 tarih ve E.1995/37, K.1995/31 sayılı kararı ile; "...suç sayılan taksirli bir hareketi yüzünden hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği verilmemesi..." yönünden iptal edilmiştir.(Bkz: 23/3/1996-22589)

d) Bu Kanunun 79 uncu maddesinde belirtilen yükümlülüklerden, işyeri kayıtlarını Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen 15 gün içinde mücbir sebep olmaksızın ibraz etmeyenlere, bu süre içinde ibraz etmekle beraber, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenmediği anlaşılanlara, kayıtlardaki geçersizlik halinin birden fazla olup olmadığına bakılmaksızın;

1. Bilanço esasına göre defter tutmakla yükümlü olanlara aylık asgari ücretin oniki katı tutarında,
2. Diğer defterleri tutmakla yükümlü olanlara aylık asgari ücretin altı katı tutarında,
3. Defter tutmakla yükümlü olmayanlara aylık asgari ücretin üç katı tutarında,

e) Bu Kanunun 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yönetmelikle belirlenen sürede yerine getirmeyenlere aylık asgari ücretin iki katı tutarında,⁽¹⁾

f) Bu Kanunun 90 ncı maddesinde belirtilen yükümlülükleri Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen üç gün içinde yerine getirmeyenlere aylık asgari ücret tutarında,

İdari para cezası verilir.

Bu madde hükümlerinin uygulanması 8, 9 ve 79 uncu maddelerde belirtilen belgelerin Kuruma verilmesi yükümlülüğünü kaldırmaz.

Bu maddenin uygulanmasında, 25.8.1971 tarih ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre, sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için fiilin olduğu tarihte uygulanan asgari ücret esas alınır.

İdari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren (7) gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. (...) ⁽²⁾ Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz.

İdari para cezalarının tahakkuk ve tahsilatında 10 yıllık zamanaşımı uygulanır.

Ek Madde 15 – (29/6/1978 tarihli ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

506 sayılı Kanun ile bu Kanunu tadil eden kanunların ve 4792 sayılı Kanunla verilen görevlerin uygulanması nedeniyle, fazla çalışma gerektiren her türlü kurum işleri için çalışma saatleri dışında görevlendirilecek personele (1, 2 ve 3 üncü derece yönetici kadrolarında bulunan dahil) fazla çalışma yaptırılır. Yapılacak fazla çalışma ücreti ve fazla mesainin yaptırılması ile ilgili diğer hususlar Kurum müdürler kurulu kararı, Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbit edilir.

39-22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde numaraları: 78, Ek Madde 3)

Madde 78 fıkra bir- (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 4 000 000 TL., üst sınırı ise alt sınırın üç katıdır. Üst sınırı alt sınırın beş katına kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Günlük kazanç alt sınırı her yıl, ilk olarak Nisan ayında bir önceki yılın Aralık ayı ile ondan önceki yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı kadar, ikinci olarak bir önceki yılın gayrisafi yurtiçi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar artırılarak belirlenir. Bu şekilde belirlenecek günlük kazanç alt sınırının belirlenmesinde 1000 liranın kesirleri 1000 liraya tamamlanır.

Ek Madde 3 son fıkra- (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.) Kurum sağlık tesislerinde mesai saatleri dışında acil sağlık hizmetleri hariç olmak üzere yürütülen sağlık hizmetlerinden, bu Kanunun 32, 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca yararlananlardan sadece yapılacak muayene ve ameliyatları için her yıl Maliye Bakanlığınca yayınlanan tedavi yardımlarıyla ilgili Bütçe Uygulama Talimatı ile belirlenen fiyatların yarısı tutarında katkı payı alınır.

(1) Bu bentte yeralan "ikinci" ibaresi, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 56 ncı maddesiyle "dördüncü" olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu arada yeralan "Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren (7) gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler." ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 8/10/2002 tarihli ve E.:2001/225, K.:2002/88 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. İptal hükmü, Kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı 26/3/2003 tarihinden başlayarak 1 yıl sonra yürürlüğe girecektir.

40-24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (78, 117, 118, 140)

Madde 78 fıkra bir- (22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 18.321.000 TL., üst sınırı ise alt sınırın beş katıdır. Günlük kazanç alt sınırı her yıl 1 Ocaktan geçerli olmak üzere, yıllık programda öngörülen yıl sonu tüketici fiyat indeksi tahmini artış oranı kadar artırılarak bulunan tutara, gayrisafı yurt içi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızı tahmini artış oranı uygulanmak suretiyle belirlenir. Ancak yıl içinde, tüketici fiyat indeksi artış oranının yıl sonu için öngörülenden daha yüksek gerçekleşmesi halinde, öngörülen oranın aşıldığı ayı takip eden ay başından geçerli olmak üzere günlük kazanç alt sınırı Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenir. Bu şekilde belirlenecek günlük kazanç alt sınırının hesabında 1.000 liranın kesirleri 1.000 liraya tamamlanır.

Madde 117 fıkra üç- (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.) Ancak, tedaviye başlıyan hekimin değiştirilmesi, tedavi eden hekimin yanına danışman hekimlerin katılması ve sigortalılar ile eş ve çocuklarının sağlık müesseselerine yatırılmaları, müdavi hekimin teklifi veya görülecek lüzum üzerine Kurumca yapılır.

Tedavinin kurum hekimlerince yapılacağı:

Madde 118 – (16/7/1965 tarihli ve 672 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hastalık ve analık yardımlarından yararlanacak olanlar Kurumca tesbit edilecek belgelerle Kuruma bağlı sağlık müesseselerine veya Kurum hekimlerine başvurarak muayene ve tedavi olurlar.

İkinci, üçüncü fıkra: (Mülga: 29/6/1978 - 2162/13 md.)

Madde 140 fıkra bir bent (c) – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

c) Bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri anılan fıkroda belirtilen sürede Kuruma vermeyenlere her bir fiil için aylık asgari ücretin üç katını geçmemek kaydıyla belgenin;

1) Asıl nitelikte olması halinde belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına aylık asgari ücretin 1/5'i tutarında,

2) Ek belge niteliğinde olması durumunda sigortalı sayısına bakılmaksızın aylık asgari ücretin 1/8'i tutarında,

3) Hiç belge vermeyenlere ise sigortalı sayısı üzerinde durulmaksızın her ay için aylık asgari ücretin üç katı tutarında,

41-8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.(140)

Madde 140 fıkra dört- (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.) İdari para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemesine başvurabilirler. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

21-22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.(80)

Madde 80 Fıkra beş- (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.) Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 ve 102 nci maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, söz konusu Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. Şu kadar ki; Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihte % 10 oranında artırılır. Bulunan bu tutara, ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar, her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi, bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır. ^{(1) (2)}

(1) 22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle 1/2/2004 tarihinden itibaren, “Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak” ibaresinden sonra gelmek üzere “bir önceki aya ait” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkroda yer alan “51 inci maddesi” ibaresi, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle “51 ve 102 nci maddeleri”olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

22- 12/12/2006 tarihli ve 5561 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.(66)

Madde 66 bent c– (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.) Toplam olarak 1 800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş durumda,

23- 9/5/2007 tarihli ve 5655 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.(140.)

Madde 140 fıkra dört – (8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun hükmüdür.) İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. (...) ⁽¹⁾ Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kararı kesinleşir. Sulh ceza mahkemesinin verdiği son karara karşı, yargı çevresinde yer alan ağır ceza mahkemesine itiraz edilebilir. Bu itiraz, kararın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yapılır. 2.000 Yeni Türk Lirası dahil idarî para cezalarına karşı sulh ceza mahkemesine başvuru üzerine verilen kararlar kesindir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmüne göre tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezasına karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez.

Madde 140 fıkra beş – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Fiilin işlendiği günden itibaren beş yıl içinde tebliğ edilemeyen idarî para cezaları zamanaşımına uğrar.

24- 16/10/2007 tarihli ve 5698 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri.(58, 63.)

Madde 58 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.) Malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanların malullük aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihten başlayarak kesilir.

Yukarıki fıkra göre malullük aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak malullük aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya, kontrol muyanesine tabi tutulmak ve malullüğünün devam ettiği anlaşılmak şartıyla, eski malullük aylığı, yazılı istekte bulunduğu tarihten sonraki ay başından başlanarak ödenmeye başlanır. Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar için yazılı istek tarihlerine göre yeniden malullük aylığı hesaplanır ve bu aylık önce bağlanan malullük aylığından fazla ise hesaplanan yeni aylık üzerinden ödeme yapılır.

Madde 63 – (29/4/1986 tarihli ve 3279 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

(1) Ana.Mah.nin 4/10/2006 tarihli ve E:2006/75 K:2006/99 sayılı Kararı ile bu arada yer alan “Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler.” tümcesi iptal edilmiştir.

Yukarıdaki fıkra göre yaşlılık aylıkları kesilenlerden yeniden çalıştıkları süre zarfında 78 inci maddeye göre prime esas kazançları üzerinden 73 üncü madde gereğince prim alınır. Yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı talepte bulunan sigortalıya aşağıdaki fıkra hükmüne göre yeniden hesaplanarak, yaşlılık aylığı, talep tarihini takip eden aybaşından başlanarak ödenir.

Bu sigortalılar için yazılı talep tarihlerine göre yeniden yaşlılık aylığı hesaplanır ve bu aylık, önceden bağlanan yaşlılık aylığından fazla ise, hesaplanan yeni aylık üzerinden ödeme yapılır. Hesaplanan yeni aylığın eski aylıktan düşük olması halinde, eski aylık esas alınır. Ancak, aylığı kesildikten sonra geçen prim ödeme gün sayıları bu Kanunun 61 inci maddesine göre aylık bağlama oranının tespitinde değerlendirilir. ⁽¹⁾

25- 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun ile değişik 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlerin metinleri. (Madde Numaraları: Sosyal Sigortalar Kanununun 142 ve 143 üncü, ek 36 ncı, geçici 20 nci, geçici 81 inci ve geçici 87 nci maddeleri hariç diğer tüm maddeleri.) ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁵⁾⁽⁶⁾

BÖLÜM - I

Genel Hükümler

Kanunun amacı:

Madde 1 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu kanunda geçen (Kurum) deyimi (Sosyal Sigortalar Kurumu) anlamına gelir.

Sigortalı sayılanlar: ⁽⁴⁾

Madde 2 – (11/5/1976 tarihli ve 1992 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar.

10/7/1941 tarihli ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanuna göre çalıştırılan Koruma Bekçileri bu kanuna tabidir.

-
- (1) Bu bentte geçen " maddesinin (A) fıkrasının (a) bendine" ibaresi, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi ile "maddesine" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.
- (2) Bu kanunun ek 26 ncı maddesine göre, kanunda yer alan gelir ve aylıkların ödenmesine dair dönem ve devre tabirleri, bir aylık veya üç aylık dönemi ifade eder.
- (3) Bu Kanunda geçen "Çalışma Bakanlığı" ve "Sosyal Güvenlik Bakanlığı" deyimleri; 1/12/1993 tarih ve 3918 sayılı Kanunla 9/7/1945 tarih ve 4792 sayılı Kanuna eklenen Ek 2 nci madde ile "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir.
- (4) Bu maddenin uygulanmasında ek 10 ve 13 üncü maddelere bakınız.
- (5) Bu Kanunda geçen "Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü" ibaresi, 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK ile "Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiş olup, söz konusu KHK daha sonra Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarihli ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal kararı 10/11 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan "Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü" ibaresi "Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı" olarak değiştirilmiştir hükmüne istinaden söz konusu ibareler metne işlenmiştir.
- (6) Bu Kanunun kapsamına giren sağlık hizmeti sunumuna ilişkin hükümleri için, 6/1/2005 tarihli ve 5283 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine bakınız.

(**Ek fıkra:29/7/2003-4958/25 md.**) Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular hakkında yalnız iş kazası ile meslek hastalıkları, analık ve hastalık sigorta kolları uygulanır. Ancak bunlar istekleri halinde malûllük, yaşlılık ve ölüm sigorta kolları bakımından bu Kanunun 85 inci maddesinde öngörülen şartları taşımaları kaydıyla isteğe bağlı sigortalı olabilirler. Bu şekilde çalıştırılanların işvereni Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu, işveren vekilleri ceza infaz kurumları ile tutukevleri iş yurtlarının sorumlu müdür ve amirleridir.⁽¹⁾

Bu kanunda belirtilen Sosyal Sigorta yardımlarından sigortalılar ile bunların eş ve çocukları ve sigortalıların ölümünde bu kanuna göre hak sahibi olan kimseleri yararlanırlar.

Sigortalı sayılmıyanlar:

Madde 3 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

I - Aşağıda yazılı kimseler bu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar:

A – (**Değişik: 24/10/1983 - 2934/1 md.**)

- a) Kamu sektörüne ait tarım ve orman işlerinde ücretle,
 - b) Özel sektöre ait tarım ve orman işlerinde ücretle ve sürekli olarak,
 - c) Tarım sanatlarına ait işlerde,
 - d) Tarım işyerlerinde yapılan ve tarım işlerinden sayılmayan işlerde,
 - e) Tarım işyeri sayılmayan işyerlerinin park, bahçe, fidanlık ve benzeri işlerinde,
- Çalışanlar hariç olmak üzere tarım işlerinde çalışanlar⁽²⁾

B) İşverenin ücretsiz çalışan eşi,

C) Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü dereceye kadar (Üçüncü derece dahil) olan hısımlar sırasında ve aralarında dışardan başka kimse katılmıyarak bu konut içinde yapılan işlerde çalışanlar.

D) (**Değişik: 11/8/1977 - 2100/1 md.**) Ev hizmetlerinde çalışanlar (ücretle ve sürekli olarak çalışanlar hariç)⁽²⁾

E) Askerlik hizmetlerini yapmakta olan yükümlüler (27/2/1962 tarihli 33 sayılı Kanun hükümlerine göre çalışanlar hariç),

F) Kanunla kurulu emekli sandıklarına aidat ödemekte olanlar,

G) Yabancı bir memlekette kurulu herhangi bir müessese tarafından ve o müessese nam ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı memlekette sigortalı olduğunu bildiren yabancı kimseler,

H) Resmi meslek ve sanat okullarıyla, yetkili resmi makamların müsaadesiyle kurulan meslek veya sanat okullarında tatbiki mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler,

I) (**Mülga:29/7/2003-4958/57 md.**)

J) Sağlık müesseselerinde işe alıştırılmakta olan hasta veya malûller,

K) Herhangi bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına çalışanlar,

L) (**Ek: 29/4/1986 - 3279/1 md.; Mülga:29/7/2003-4958/57 md.**)

II - Aşağıda belirtilenler hakkında bazı sigorta kolları uygulanmaz:

A) (**Mülga:29/7/2003-4958/57 md.**)

B) Özel kanunda tarifi ve nitelikleri belirtilen çıraklar hakkında, çıraklık devresi sayılan süre içinde analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile bu kanunun 35 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.

(1) Bu fıkra 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 9 ncü maddeye bakınız.

C) (**Değişik: 29/4/1986 - 3279/1 md.**) Kanunla kurulu sosyal güvenlik kurumlarından malullük veya emekli aylığı almakta iken bu Kanuna tabi sigortalı bir işte çalışanların 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden 63 üncü madde hükmüne göre Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilir.

Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz ve 24/5/1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına tabi olarak geçen hizmetlerin birleştirilmesi hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64 üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz. Ancak iş kazası veya meslek hastalığı halinde 12 nci madde hükümleri uygulanır.

Bunlardan kendi kanunlarına göre görev malullüğü aylığı bağlanmış olanlar Kurumdan yazılı talepte bulunurlarsa, bunlar hakkında talep tarihini takip eden aybaşından itibaren, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

D) (**Ek: 20/6/1987 - 3395/1 md.; Mülga:29/7/2003-4958/57 md.**)

İşveren ve işveren vekilinin tarifi:

Madde 4 – (11/5/1976 tarihli ve 1992 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun uygulanmasında 2 nci maddede belirtilen sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler "İşveren" dir.

İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseler "İşveren vekili" dir.

Bu kanunda geçen işveren deyimi işveren vekilini de kapsar.

(**Değişik: 14/5/1985 - 3203/1 md.**) İşveren vekili bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerinden dolayı aynen işveren gibi sorumludur.

Çiftçi mallarını koruma bekçileri hakkında, işverenlerin bu kanunda belirtilen yükümleri bunları tayine yetkili makam tarafından yerine getirilir.

İşyerinin tarifi:

Madde 5 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıların işlerini yaptıkları yerler "İşyeri" dir.

İşin niteliği ve yürütümü bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerle dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ve araçlar da (İşyeri) nden sayılır.

Sigortalılığın başlangıcı ve mecburi oluşu:

Madde 6 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Çalıştırılanlar, işe alınmalarıyla kendiliğinden "Sigortalı" olurlar.

Sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve yükümleri sigortalının işe alındığı tarihten başlar.

Bu suretle sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Geçici görevde yabancı ülkeye gönderilme:

Madde 7 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.) İşveren tarafından geçici görevle yabancı ülkelere gönderilen sigortalıların bu kanunda yazılı hak ve yükümleri bu görevi yaptıkları sürece de devam eder.

İşyerini bildirme:

Madde 8 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(**Değişik birinci fıkra: 25/8/1999 - 4447/1 md.**) İşveren, örneği Kuruma hazırlanacak işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte Kuruma doğrudan vermek veya iadeli taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.⁽¹⁾

(1) Bu fıkrafta yer alan "işçi çalıştırmaya başlayacağı tarihten önce" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle "en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte" metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Ek fıkra: 11/6/2003-4884/11 md.) Şirket kuruluşu aşamasında, sigortalı çalıştırmaya başlayacağı tarihi ve çalıştırılacak sigortalı sayısını beyan eden şirketlerin ticaret sicili memurluklarına yaptıkları bu bildirimler, ticaret sicili memurluklarınca on gün içinde ilgili Kurum ünitesine gönderilir ve bu bildirim, işverence Kuruma yapılmış sayılır. Bildirimin bu süre içerisinde Kuruma gönderilmemesi halinde ilgili ticaret sicili memurluğu hakkında bu Kanunun 140 ıncı maddesinin (a) fıkrası uyarınca işlem yapılır.

İşverene, Kurumca, bildirgenin alındığını bildirir bir belge verilir veya taahhütlü olarak gönderilir.

Bildirgenin verilmemesi veya geç verilmesi bu kanunda belirtilen hak ve yükümleri kaldırmaz.**(Ek cümle:29/7/2003-4958/26 md.)** İş yerinin miras yolu ile intikali halinde, yeni işveren iş yeri bildirgesini ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde doğrudan Kuruma vermek veya iadeli taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.

Sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devrolunması veya intikal etmesi halinde de, yeni işveren bildirge vermekle yükümlüdür. Bu işlerde çalışan sigortalıların sigorta hak ve yükümleri devam eder. **(Ek cümle: 24/8/2000-KHK-616/57 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile)**

(Ek fıkra: 24/6/2004-5198/8md.)Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler, yapı ruhsatı verdikleri inşaatları ruhsat tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

Çalıştırılan sigortalıları bildirme:

Madde 9 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra: 25/8/1999 - 4447/2 md.) İşveren çalıştıracığı kimseleri, işe başlatmadan önce örneği Kurumca hazırlanacak işe giriş bildirgeleriyle Kuruma doğrudan bildirmekle veya bu belgeleri iadeli-taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür. İnşaat işyerlerinde işe başlatılacak kimseler için işe başlatıldığı gün Kuruma veya iadeli-taahhütlü olarak postaya verilen işe giriş bildirgeleri ile Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilen işyerlerinde işe alınan işçiler için en geç bir ay içinde Kuruma verilen veya iadeli-taahhütlü olarak gönderilen işe giriş bildirgeleri de süresi içinde verilmiş sayılır.

(Ek: 14/7/1999 - 4410/1 md.) Dışişleri Bakanlığının sigortalı olarak yurtdışı göreve atanan personeli için işe giriş bildirgeleri ise, Kuruma en geç üç ay içinde gönderilir.

Bildirilmeyen sigortalılar için yapılacak işlem:

Madde 10 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı çalıştırmaya başlandığının süresi içinde Kuruma bildirilmemesi halinde bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tesbit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde ilgililerin sigorta yardımları Kurumca sağlanır.

Sigortalı çalıştırmaya başlandığı Kuruma bildirilmiş veya bu husus Kurumca tesbit edilmiş olmakla beraber, yeniden işe alınan sigortalılardan, süresi içinde Kuruma bildirilmeyenler için de, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde gerekli sigorta yardımları Kurumca sağlanır.

Ancak, yukarıki fıkralarda belirtilen sigorta olayları için Kurumca yapılan ve ilerde yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci maddede sözü geçen tarife göre hesabedilecek sermaye değerleri tutarı, 26 ncı maddede yazılı sorumluluk halleri aranmaksızın, işverene ayrıca ödettilir.

BÖLÜM - II

*İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortası**İş kazası ve meslek hastalığının tanımı:***Madde 11 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)**

A) İş kazası, aşağıdaki hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruhça arızaya uğratan olaydır:

- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- c) Sigortalının, işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında.

B) Meslek hastalığı, sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza halleridir.

Bu kanuna göre tesbit edilmiş olan hastalıklar listesi dışında herhangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerinde çıkabilecek uyuşmazlıklar, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

*Sağlanan yardımlar:***Madde 12 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)**

İş kazaları ile meslek hastalıkları halinde sağlanan yardımlar

- A) Sağlık yardımı yapılması,
- B) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,
- C) Sürekli iş göremezlik hallerinde gelir verilmesi,
- D) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- E) (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlar için sigortalının başka yere gönderilmesi,
- F) İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bedeni veya ruhi bir arızaya uğrayanlardan, yurt içinde tedavisi kabil olmayıp, ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve meslekinde uğradığı iş göremezlik derecesinin azalabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tesbit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmişse, beraber gidecek kimselerin yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile o yerdeki kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi (Sağlık Kurulunca verilen rapora Kurum veya sigortalı itiraz ederse, bu husus Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır),

G) Cenaze masrafı karşılığı verilmesi,

H) Sigortalının ölümünde hak sahiplerine gelir bağlanması.

*Sağlık yardımlarının tanımı:***Madde 13 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)**

İş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının:

A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin sağlanması, gerekirse sağlık müessesesine yatırılması ve her türlü tedavisinin yapılması,

B) Tedavi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme araçlarının sağlanması,
Şeklinde olur.

Yukarıki fıkralara göre yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme yeteneğini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi:

Madde 14 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sağlık yardımı, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalıların sağlık durumunun gerektirdiği sürece devam eder.

Sigortalı, tedavi gördüğü müessese sağlık kurulunca veya Kurum sağlık kurullarınca gerekli görülürse, Kurumun dinlenme evlerine yatırılabilir.

Bu yardımlar, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığına tutulan sigortalının Kurumca tedaviye alındığı tarihten başlar.

Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, Kurumca tedaviye alınmadan önce herhangi bir suretle işverene ait yahut resmi veya Kurumca uygun görülen ücret tarifesini kabul eden özel sağlık müesseselerinden birinde tedaviye alınmış ise, yardımlar bu tedavinin başladığı tarihten başlamış sayılır ve belgelere dayanan masraflar Kurumca ödenir.

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek kendilerine ödenmiş bulunanlardan, aynı iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilmeleri Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile gerekli gösterilenler de sağlık yardımlarından yararlanırlar.

İşverenin yükümü:

Madde 15 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, iş kazasına uğrayan sigortalıya, Kurumca işe elkonuncaya kadar, sağlık durumunun gerektirdiği sağlık yardımlarını yapmakla yükümlüdür. Bu amaçla yapılan ve belgelere dayanan masraflarla yol paraları Kurum tarafından işverene ödenir.

Birinci fıkrada belirtilen yükümlerin yerine getirilmesindeki savsama ve gecikmeden dolayı, sigortalının tedavi süresinin uzamasına, malûl kalmasına veya malûllük derecesinin artmasına sebep olan işveren, Kurumun bu yüzden uğrayacağı her türlü zararı ödemekle yükümlüdür.

Geçici iş göremezlik ödeneği:

Madde 16 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğrayan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Hekim tavsiyelerine uymazlık:

Madde 17 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazası, en geç kazadan sonraki gün içinde işverene veya Kuruma bildirilir.

İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uyulmaması yüzünden tedavi süresinin uzamasına, malûl kalmasına veya malûllük derecesinin artmasına sebep olan sigortalının geçici iş göremezlik ödeneğinin veya sürekli iş göremezlik gelirinin kendisine yüklenebilecek kusurun rapor da belirtilen oranındaki kısmı, Kurum tarafından düşürülebilir. Şu kadar ki, bu düşürme % 50 yi geçemez.

Kurumun yazılı bildirisine rağmen, teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya, tedavi için Kuruma başvuracağı tarihe kadar sağlık yardımı yapılmıyacağı gibi geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri de verilmez.

Meslek hastalığının tespiti⁽¹⁾

Madde 18 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Meslek hastalığı halinde, bu Kanunda yazılı yardımlardan yararlanmak için, sigortalının çalıştığı işte veya iş yerinde meslek hastalığına tutulduğunun ilgili Sosyal Sigortalar Kurumu meslek hastalıkları hastanesince düzenlenecek usulüne uygun sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbi belgelerle tespit edilmesi gereklidir.

(1) Bu madde başlığı "Meslek hastalığının tespiti." iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Meslek hastalığı; sigortalı olarak çalıştığı ve böyle bir hastalığa sebep olacak işten veya iş yerinden ayrıldıktan sonra meydana çıkmış ise sigortalının bu Kanunla sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için; eski işinden veya iş yerinden fiilen ayrılması ile hastalığın meydana çıkması arasında bu hastalık için; yönetmelikte belirtilen süreden daha uzun bir zamanın geçmemiş olması gerekir.

Ancak, meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla kesinleştiği ve meslek hastalığına yol açan etkenin, iş yeri incelemesi ile kanıtlandığı hallerde, yükümlülük süresi aşılmış olsa bile, söz konusu hastalık, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun onayı ile meslek hastalığı sayılabilir.

Sürekli iş göremezlik hali:

Madde 19 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Geçici iş göremezlik hali sonunda Kuruma ait veya Kurumun sevk edeceği sağlık tesisleri sağlık kurulları tarafından verilecek raporlarda belirtilen arızalarına göre, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 10 azalmış bulunduğu Kurumca tesbit edilen sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirin hak kazanır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek ödenmiş bulunan sigortalının yeniden tedavi ettirilmesi halinde meslekte kazanma gücünü ne oranda yitirdiği, yukardaki fıkrada belirtilen sağlık kurullarından alınacak raporlara göre yeniden tesbit olunur.

Sürekli iş göremezlik gelirin hesaplanması:

Madde 20 – (23/10/1969 tarihli ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)⁽¹⁾

Sürekli iş göremezlik geliri, sigortalının mesleğinde kazanma gücünün tamamını veya bir kısmını yitirmiş bulunmasına göre hesaplanır.

Sürekli ve tam iş göremezlikte sigortalıya yıllık kazancının % 70 ine eşit yıllık bir gelir bağlanır.

Sürekli kısmi iş göremezlikte sigortalıya bağlanacak gelir, tam iş göremezlik geliri gibi hesaplanarak bunun iş göremezlik derecesi oranındaki tutarı kendisine verilir.

Sürekli kısmi veya sürekli tam iş göremez durumundaki sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise bu gelir % 50 artırılır.

Birden çok iş kazasına uğrama hali:

Madde 21 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının yeniden bir iş kazasına uğraması veya yeni bir meslek hastalığına tutulması halinde meydana gelen arızaların bütünü gözönüne alınarak kendisine sürekli iş göremezliğini doğuran ilk iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki kazancı üzerinden gelir bağlanır. Ancak, sigortalının uğradığı son iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki günlük kazancı önceki kazancından yüksek ise sürekli iş göremezlik geliri bu kazanç üzerinden hesaplanır.

Gelirin sermayeye çevrilmesi:

Madde 22 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sürekli iş göremezlik gelirin sigortalıya ömrü boyunca verilmesi esastır.

Ancak, iş kazası neticesinde tesbit edilen sürekli iş göremezlik derecesinin % 25 ten az olması ve bunun üç yıl içinde değişmesinin Kurumca mümkün görülmemesi hallerinde sigortalının isteği üzerine bu gelirler sermayeye çevrilerek ödenir.

Bu madde gereğince verilecek sermaye, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte tesbit olunacak tarife göre hesaplanır.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelere bakınız.

Eş ve çocuklara gelir bağlanması:

Madde 23 – (21/6/1973 tarihli ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I) Ölen sigortalının 88 inci madde gereğince tespit edilecek yıllık kazancının % 70'inin;

A) (**Değişik: 20/3/1985 - 3168/1 md.**) Dul eşine % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i,

B) (**Mülga: 20/3/1985 - 3168/6 md.**)

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışamayacak durumda malûl bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan (...) ⁽¹⁾çocuklarla yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukların her birine % 25'i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50'si,

Oranında yıllık gelir bağlanır.

Sigortalının ölüm tarihinde 18 veya 20 yaşını doldurmuş olup, gelire hak kazanmamış durumda olan erkek çocuklar, sonradan öğrenim yaparlarsa (a) fıkrasındaki haklardan yararlanırlar,

II) Sürekli iş göremezlik geliri sermaye olarak ödenmiş bulunan sigortalın ölümü halinde hak sahiplerine, sigortalıya verilen sermaye nazara alınmaksızın bu kanun hükümlerine göre gelir bağlanır.

III) Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak gelirden yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

IV – Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak gelirlerin toplamı sigortalının yıllık kazancının % 70 ini geçemez. Bu sınırın aşılması için gerekirse, hak sahibi kimselerin gelirlerinden orantılı olarak indirimler yapılır.

V – Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan gelirler çocuğun 18 yaşını, orta öğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Çalışamayacak durumda malûl olan erkek çocukların gelirleri bu yaşlara vardıkdan sonra da kesilmez. Ancak geliri kesilen erkek çocuklardan sonradan çalışamayacak durumda malûl olanlara, Sosyal Sigortaya yahut Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartı ile, malûllük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden gelir bağlanır. 101 inci madde hükmü saklıdır.

(1) Bu arada yer alan "erkek" ibaresi, 22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun 12 nci madesiyle 1/2/2004 tarihinden itibaren madde metninden çıkarılmıştır.

VI – (Değişik: 20/3/1985 - 3168/1 md.) Sigortalının dul eşi evlenirse geliri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenme son bulunca gelir yeniden bağlanır. Sonraki eşinden de gelir almaya hak kazanan dul eşi, bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

VII – Sigortalının kız çocuklarına bağlanan gelirler, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışmaya buralardan gelir veya aylık almaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takibeden devre başından itibaren kesilir.⁽¹⁾ Gelirin kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde 1 inci bölümün (C) fıkrası hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden gelir bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da gelir almaya hak kazanan kimseye bu gelirlerden fazla olanı ödenir.⁽²⁾

VIII – (Ek: 29/6/1978 - 2167/2 md.) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün % 50 veya daha fazlasını kaybederek sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölenlerin de ölümün maluliyete esas olan iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olup olmadığına bakılmaksızın hak sahiplerine gelir bağlanır.

Ana ve babaya gelir bağlanması:

Madde 24 – (23/10/1969 tarihli ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 70 inden aşağı ise, artanı, eşit hisseler halinde sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına gelir olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalının yıllık kazancının % 70 inin dörtte birini geçemez.⁽¹⁾

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 70 inden aşağı değilse ana ve babanın gelir bağlanma hakları düşer.

Sigortalının kontrol muayenesi:

Madde 25 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sürekli iş göremezlik geliri bağlandıktan sonra sigortalı, her zaman, iş göremezlik derecesinde bir artma olduğunu veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek gelirden değişiklik yapılmasını isteyebileceği gibi, Kurum da, sigortalıyı her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Gerek sigortalının başvurusu üzerine gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesi sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporuna göre sürekli iş göremezlik durumunda değişiklik olduğu tesbit edilirse, sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak artırılır, eksiltilir veya kesilir.

Geliri sermayeye çevrilmiş sigortalılardan sürekli iş göremezliği azalanlar için bu değişme istenemez. Ancak, sürekli iş göremezliği artanlar değişmeden yararlanırlar.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmıyan sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlayarak kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 12 nci maddeye bakınız.

(2) Bu bentte yer alan “buralardan gelir veya aylık almaya” ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle eklenmiştir.

Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

İşverenin sorumluluğu:

Madde 26 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra: 20/6/1987 - 3395/2 md.) İş kazası veya meslek hastalığı, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve işgüvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veya suç sayılabilir bir hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca sigortalıya veya haksahibi kimselerine yapılan veya ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları ile gelir bağlanırsa bu gelirlerinin 22 nci maddede belirtilen tarifeye göre hesaplanacak sermaye değerleri toplamı (...) ⁽²⁾ Kurumca işverene ödettirilir. **(Ek cümle: 29/7/2003-4958/28 md.)** İşçi ve işveren sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır.

İş kazası veya meslek hastalığı, 3 üncü birkişinin kasıt veya kusuru yüzünden olmuşsa, Kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebep olan 3 üncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir.

(Ek: 24/10/1983 - 2934/3 md.) Ancak; iş kazası veya meslek hastalıkları sonucu ölümlerde bu Kanun uyarınca hak sahiplerine yapılacak her türlü yardım ve ödemeler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kasdı veya kusuru bulunup da aynı iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine Kurumca rücu edilemez.

İş kazasını bildirme:

Madde 27 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, iş kazasını, o yer yetkili zabıtasına derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki iki gün içinde yazı ile bildirmekle yükümlüdür. Bu bildirme örneği Kurumca hazırlanan haber verme kağıtları doldurulup verilerek yapılır.

İşverenin kasden veya ağır ihmali neticesi iş kazasını bu madde gereğince Kuruma zamanında bildirilmemesinden veya haber verme kağıdında yazılı bilginin eksik veya yanlış olmasından doğan ve ileride doğacak olan Kurum zararlarından işveren sorumludur.

Birinci fıkra yazılı süre içinde Kuruma bildirilmeyen iş kazası dolayısıyla, bildirme tarihine kadar işveren tarafından yapılmış olan harcamalar Kurumca ödenmez.

Meslek hastalığını bildirme:

Madde 28 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, bir sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenirse veya durum kendisine bildirilirse bunu, örneği Kurumca hazırlanan haber verme kağıdı ile ve öğrendiği günden başlayarak iki gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

Bu yükümü yerine getirmiyen veya haber verme kağıdında belirtilen bilgiyi kasten eksik veya kasten yanlış bildiren işveren hakkında 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

(1) Bu fıkra yer alan “geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen” ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle “sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Ana.Mah.nin 23/11/2006 tarihli ve E:2003/10 K:2006/106 sayılı Kararı ile bu fıkra geçiren “... sigortalı veya haksahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarlarla sınırlı olmak üzere ...” bölümü iptal edilmiştir.

Durumu 18 inci maddenin ikinci fıkrasına uyan kimse, alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya Kuruma müracaat eder.

İş kazasının soruşturulması:

Madde 29 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Haber verme kağıdında bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmıyacağı hakkında bir karara varılabilmesi için, gerekirse Kurumca soruşturma yapılabilir. Bu soruşturma sonunda, haber verme kağıdında yazılı hususların gerçeğe uymadığı ve vakanın iş kazası olmadığı anlaşılırsa Kurumca bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan masraflar işverenden alınır.

İlgililer hakkında genel hükümlere göre ayrıca kovuşturma yapılır.

Meslek hastalığının incelenmesi:

Madde 30 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Meslek hastalığı ile ilgili bildirmeler üzerine gerekli incelemeler doğrudan doğruya Kurumca yapılır.

Bildirme ve itiraz:

Madde 31 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, sigortalıya veya hak sahibi kimselerine bağlanacak gelirleri, yapılan inceleme ve soruşturmalar sonunda ve gerekli belgelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde tesbit ederek ilgililere yazı ile bildirir.

İlgililer, bağlanan geliri bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurum kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın uygulanmasını geciktirmez.

İlgililer tarafından itiraz edilmemesi veya itirazın reddi hakkındaki mahkeme kararının kesinleşmesiyle, Kurumun kararı kesinleşmiş olur.

Bu kesinleşme 25 inci madde gereğince gelirden değişiklik yapılmasına engel olmaz.

BÖLÜM - III

Hastalık Sigortası

Sağlanan yardımlar:

Madde 32 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası kapsamı dışında kalan hastalıklara da, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

A) Sağlık yardımı yapılması,

B) **(Değişik: 30/5/1997 - KHK 572/19 md.)** Protez, araç ve gereçlerinin standartlara uygun olarak sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi, (Ağız protezlerine ilişkin yardımlar, Kurumca hazırlanacak yönetmelik esasları dahilinde sağlanır.)

(Ek: 25/8/1999 - 4447/3 md.) Protez, araç ve gereç bedellerinin % 20'sini sigortalı öder. Ancak, ilgiliden alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin birbuçuk katından fazla olamaz.⁽¹⁾

C) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,

D) Gerekli hallerde muayene ve tedavi için yurt içinde başka bir yere gönderilmesi,

(1) 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle; bu Kanunun 32 nci maddesinin (B) bendine eklenen alt bent ile, maddeye eklenen fıkra 1/1/2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

E) (Ek: 20/6/1987 - 3395/3 md.) Hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 300 gün hastalık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, yurt içinde tedavisi mümkün olmayıp ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve malûllük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tespit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmiş ise beraber gideceği kimsenin yurt dışına gönderilmeleri, yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile bu ülkede kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi, (Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulunca verilen rapora karşı Kurum veya ilgili sigortalıca yapılacak itiraz, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca verilen karar kesindir.)⁽¹⁾

(Ek paragraf: 2/12/2004 – 5264/1 md.)Yabancı ülkeye gönderilenlerin tedavi süresi iki yılı geçemez. Bu süre içerisinde acil haller hariç olmak üzere, raporda belirtilen hastalığın dışındaki hastalıklar için tedavi ücreti ödenmez. Bu tedavi için süre uzatılamaz. Tedavi süresi altı ayı geçtiği takdirde ilgili yabancı sağlık kurumundan alınan ve tedavinin devamı zarureti gösteren rapor, dış temsilciliklerce Kuruma gönderilir. Bu işlem her altı ayda bir tekrarlanır ve Kurumca sigortalılar için tespit edilen esaslara göre gidip-gelme yol paraları ile tedavi ve zarurî masrafları Kurumca ödenir.

(Ek:25/8/1999 - 4447/3 md. Değişik: 24/8/2000-KHK-616/58 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile; Değişik son fıkra:29/7/2003-4958/29 md.) Sigortalıların, bu maddenin (A), (B) ve (D) bentlerinde yazılı yardımlardan yararlanabilmeleri için, hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır.⁽²⁾

Sağlık yardımlarının kapsamı:

Madde 33 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hastalık halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının:

A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin yaptırılması ve tedavisinin sağlanması,

B) Teşhis ve tedavi için gerekirse sağlık müessesesine yatırılması,

C) (Değişik: 6/3/1981 - 2422/1 md.) Tedavisi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması, (Ancak, ayakta yapılan tedavilerde verilen ilaç bedellerinin % 20'sini sigortalı öder.)⁽³⁾

Hallerini kapsar.

Çocuk düşürme, bu kanunun uygulanmasında, hastalık hali sayılır.

Bu madde gereğince yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi:

Madde 34 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hastalık hallerinde yapılacak sağlık yardımları sigortalının iyileşmesine kadar sürer.

(1) Bu fıkroda yer alan "120"rakamı 1/6/1994 tarih ve 3995 sayılı Kanunun 3üncü maddesi ile "300"olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkra 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK.ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir

(3) Bu hükmün uygulanmasında ek 25 inci maddeye bakınız.

Ancak, bu yardımlar sigortalının Kurumca tedavi altına alındığı tarihten başlayarak altı ayı geçemez.

Şu kadar ki, tedaviye devam edilirse malûllük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporları ile anlaşılırsa, bu süre (...) ⁽¹⁾ uzatılır.

Kurum, sigortalının iyileşmesine yarıyacak, yahut iş göremezliğini az çok gidermesi için gerekli görülecek protez araç ve gereçlerini, yukarıda yazılı sağlık yardımları süreleri ile bağlı olmaksızın sağlamak, onarmak ve tesbit edilen süre ve şartlarla yenilemekle yükümlüdür. ⁽²⁾

Eş ve çocuklara sağlık yardımı yapılması:

Madde 35 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının eşi ve geçindirmekle yükümlü olduğu çocukları, hastalıkları halinde, bu kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen sağlık yardımlarından, 34 üncü maddede yazılı süreleri aşmamak üzere, yararlanırlar. Ancak, ayakta yapılan tedavilerde verilen ilaç bedellerinin % 20 sini sigortalı öder. ⁽³⁾

Sigortalının eşi ile geçindirmekle yükümlü olduğu çocuklarının yukarıda belirtilen sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için, sigortalının, hastalığının anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olması şarttır.

Gelir ve aylık almakta olanlar ile aile bireylerine sağlık yardımı yapılması:

Madde 36 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hastalık sigortası hükümlerinin uygulanmasında:

A) a) Bu Kanuna göre sürekli iş göremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar, bu Kanunun 32 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarında belirtilen yardımlardan, ⁽⁴⁾

b) Yukarıda sözü edilen kimselerin geçindirmekle yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babaları ile gelir veya aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babalar, bu Kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen yardımlardan,

Yararlanırlar.

B) **(Değişik: 25/8/1999 - 4447/4 md.)** Yukarıda sözü edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaçlar ile (A/a) bendi uyarınca sağlanan protez, araç ve gereç bedellerinin % 10'u kendilerince ödenir. Ancak protez, araç ve gereç bedelleri için alınacak katkı payı ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücret tutarını geçemez.

C) Sağlık yardımları, her hastalık olayı için, 34 üncü maddede yazılı sürelerle sınırlıdır.

D) 991 ve 2167 sayılı kanunlarla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre:

a) Malûllük, vazife malûllüğü veya emekli aylığı almakta olanlar ile bunların geçindirmekle yükümlü bulundukları eş, çocuk, ana ve babaları,

b) Aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babalar,

Hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

(1) Bu arada yeralan "18 aya kadar" ibaresi, Ana. Mah. 'nin 17/1/1991 tarih ve E. 1990/27, K. 1991/2 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir. (Bkz. 19/8/1991 - 20965 R.G.)

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 32 nci maddeye bakınız.

(3) Bu hükmün uygulanmasında ek 3 ve 25 inci maddelere bakınız.

(4) Bu hükmün uygulanmasında ek 8 inci maddeye bakınız.

Geçici iş göremezlik ödeneği:

Madde 37 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hastalık sebebiyle geçici iş göremezliğe uğrayan sigortalılardan geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş bulunanlara, geçici iş göremezliğin üçüncü gününden başlamak (...) ⁽¹⁾ üzere, her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Ancak, hastalık halinde geçici iş göremezlik ödeneği verilebilmesi için, Kurumca tayin ve tesbit olunan hekim veya sağlık kurullarından dinlenme raporu alınmış olması şarttır.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/8 md.) Yersiz veya haksız olarak geçici iş göremezlik ödeneği aldığı tespit edilenler yersiz veya haksız surette aldıkları geçici iş göremezlik ödeneğini üç katı olarak Kuruma iade etmek zorundadırlar.

Hekim tavsiyelerine uymazlık:

Madde 38 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hekimce alınması istenen tedbirlere uymıyan sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri süre için ödenek verilmez.

Tedavinin sona erdiğine ve çalışabilir durumda olduğuna dair Kurum hekimlerinden belge almaksızın eski işverenin işinde çalıştırılan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılması gereken tedavi masrafları işverenden, başka işte çalışan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendinden alınır. Bu süreler için geçici iş göremezlik ödeneği verilmez, verilmiş olanlar da sigortalıdan geri alınır.

Üçüncü kişinin sorumluluğu:

Madde 39 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kasdı veya suç sayılır hareketi ile sigortalının, eşinin veya çocuğunun hastalanmasına sebeb olan kimseye, bu kanun gereğince hastalık sigortasından yapılan her türlü giderler tazmin ettirilir.

Sigortalılık niteliğinin yitirilmesi:

Madde 40 – (16/6/1975 tarihli ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenlerden, bu tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olan sigortalı ile karısı ve geçindirmekle yükümlü olduğu kocası, çocukları, ana ve babalarının, bu niteliğin yitirilişinden başlamak üzere altı ay içinde meydana gelecek hastalıkları halinde, 32 nci maddenin (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlardan yararlanırlar.

(Değişik: 6/3/1981 - 2422/3 md.) Yukarıdaki fıkra söz konusu edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si kendilerince ödenir. ⁽²⁾

Bünyeye elverişli olmadıkları işlerde çalıştırılanlar:

Madde 41 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Çalışma mevzuatına göre sağlık raporu alınması gerektiği halde böyle bir rapora dayanılmaksızın veya eldeki rapora aykırı olarak bünyeye elverişli bulunmadığı işte çalıştırılan sigortalının, bu işe girişinden önce var olduğu tesbit edilen veya bünyeye elverişli bulunmadığı işte çalıştırılması sonucu meydana gelen hastalığı için Kurumca yapılan hastalık sigortası masraflarının tümü işverene ödettirilir.

(1) Bu arada yeralan " ve 18 ayı geçmemek" ibaresi, Ana. Mah. 'nin 17/11/1998 tarihli ve E. 1998/35, K. 1998/70 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir.

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 3 ve 25 inci maddelere bakınız.

Ana ve babaya sağlık yardımı yapılması:

Madde 42 – (16/6/1975 tarihli ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının geçindirmekle yükümlü bulunduğu ana ve babası, hastalıkları halinde, bu kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen sağlık yardımlarından her hastalık olayı için 34 üncü maddede yazılı süreleri aşmamak üzere yararlanırlar.

Ancak; bunların ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si ilgililerce ödenir. ⁽¹⁾

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu ana ve babasının yukarıda belirtilen sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için sigortalının, hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olması şarttır.

BÖLÜM - IV *Analık Sigortası*

Sağlanan yardımlar:

Madde 43 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının analığı halinde, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

- A) Gebelik muayenesinin yaptırılması ve gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- B) Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- C) Emzirme yardım parası verilmesi,
- D) Sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi,
- E) Analık hali sebebiyle gerekirse yurt içinde başka bir yere gönderilmesi.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/30 md.) Kurumdan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almakta olan kadın veya erkeğin sigortalı olmayan eşi, analık halinde yukarıdaki (A), (B), (C) ve (E) bentlerinde sayılan yardımlardan yararlanırlar.

Gebelik halinde muayene ve tedavi:

Madde 44 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Gebelik muayenesi ve gerekli görülecek tedavi Kurumca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır. Sigortalı, gebeliğin altıncı ayı sonuna kadar gebelik muayenesi yaptırmaz, yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği muayene ve tedavilere devam etmezse bu yüzden ileri gelecek işgöremezlik hallerinde verilecek ödeneklerin % 50 yi geçmemek üzere bir kısmı Kurumca düşürülebilir.

Sigortalı, Kurumca gösterilen hekim ve ebelerden dilediğini seçebilir. Şu kadar ki, seçtikten sonra doğum oluncaya kadar, hekim veya ebesini değiştiremez.

Doğum yardımı:

Madde 45 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğurması halinde, doğum sırasında ve doğumdan sonra gerekli sağlık yardımlarıyla ilaçların ve sağlık malzemesinin sağlanmasıdır.

Bu yardım, gebenin evvelce seçtiği ebe, o yoksa Kurumca tayin ve tesbit edilen ebelerden biri tarafından evde veya sağlık tesislerinde yapılır. Gerekirse doğum sırasında yetkili bir uzman hekim bulundurulabileceği gibi, hekim veya ebenin lüzum göstereceği hallerde, doğum, sigortalı kadın veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı bir sağlık müessesesine yatırılmak suretiyle yaptırılır.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 3 ve 25 inci maddelere bakınız.

Kuruma ait sağlık tesisleriyle 123 madde gereğince sözleşme yapılmış olan tesislerde doğum yapan sigortalı kadınla sigortalı erkeğin sigortalı olmiyan karısının, doğan çocukları için sağlık tesisinde kaldıkları müddetçe yapılmasına lüzum görülen sağlık yardımlarına ait masraflar ilgililerden istenmez.

Maktu gebelik ve doğum yardımları:

Madde 46 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra:29/7/2003-4958/31 md.) 44 ve 45 inci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının Kurumca veya 123 üncü madde gereğince sözleşme ya da protokol yapılmış sağlık tesislerinde doğrudan doğruya yapılmasına imk n görülmeyen yer ve hallerde, gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine, çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca onanacak ve önceden bildirilecek tarifeye göre maktu para yardımı yapılır. Birden fazla çocuk doğarsa, maktu doğum yardımı her çocuk sayısına göre artırılır.

Ancak:

A) Gebelik yardım parası alabilmek için, gebelik halinin hekim veya diplomalı ebeden alınacak bir belge ile ve doğumdan önce Kuruma bildirilmesi,

B) Doğum yardım parası alabilmek için, doğumun üç ay içinde Kuruma bildirilmesi ve hekim veya diplomalı ebeden alınacak doğum kağıdı yahut onanmış nüfus kayıt  rneği ile belgelenmesi,

şarttır.

Emzirme yardımı:

Madde 47 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı kadına veya sigortalı olmiyan karısının doğum yapması dolayısıyla sigortalı erkeğe, çocuğun  l  doğmaması şartıyla,  alışma Bakanlığınca onanacak tarifeye göre her çocuk için bir emzirme yardımı yapılır.

Analık yardımlarından yararlanma şartları:

Madde 48 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Analık sağlık yardımları ile emzirme yardımlarından veyahut maktu gebelik ve doğum para yardımlarından yararlanabilmek için:

A) Sigortalı kadın için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 90 gün analık sigortası primi  denmiş olması,

B) Sigortalı erkek için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün analık sigortası primi  denmiş olması ve sigortalının doğum yapan kadınla doğumdan önce evlenmiş bulunması,

şarttır.

Geçici iş göremezlik  deneği:

Madde 49 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra:29/7/2003-4958/32 md.)Kendisi için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün analık sigortası primi  denmiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önceki ve sonraki sekizer haftalık sürede, çoğul gebelik halinde ise, doğumdan önceki sekiz haftaya iki haftalık süre ilave edilerek çalışmadığı her gün için geçici iş göremezlik  deneği verilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/32 md.) Kadın sigortalının isteği ve doktorun onayı ile doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışılması halinde, çalışılan süreler kadın sigortalının doğum sonrası sürelerine eklenir.

Bu  denek hiçbir şekilde kesilmez.

Geçici iş göremezlik ödeneğinden yoksun kalma:

Madde 50 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurumca sağlanacak olan doğum yardımlarından haklı ve makul sebep olmaksızın yararlanmayı reddeden yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almaması yüzünden hastalandığı veya hastalığın arttığı mütehassıs hekim raporu ile tesbit edilen sigortalı kadınlara geçici iş göremezlik ödeneğinin % 50 si verilmaz.

Sigortalılık niteliğinin yitirilmesi:

Madde 51 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenler, bu niteliğın yitirilişinden başlamak üzere 300 gün içinde çocukları doğarsa, sigortalı kadın, veya karısı analık sigortası yardımından yararlanacak sigortalı erkek için, doğum tarihinden önceki 15 ay içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, bu kanunda yazılı analık sağlık ve emzirme yardımlarından veya 46 ncı maddede yazılı maktu para yardımından yararlanırlar.

BÖLÜM - V

Malûllük Sigortası

Sağlanan yardım:

Madde 52 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malûllük sigortasından sağlanan yardım, malûllük aylığı bağlanmasıdır.

Kimlerin malûl sayılacağı⁽¹⁾

Madde 53 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) 1- a) Kurum hastanelerince düzenlenecek usulüne uygun sağlık kurulu raporları ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu çalışma gücünün en az 2/3'ünü yitirdiğı,

b) 34 üncü madde gereğince yapılan tedavi sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca düzenlenecek usulüne uygun rapor ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu çalışma gücünün en az 2/3'ünü yitirdiğı,

c) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını yitirdiğı,

Kurumca tespit edilen sigortalı malûllük sigortası bakımından malûl sayılır.

2- Meslek hastalığı sonucu, meslekte kazanma gücü azalma oranının tespiti Kurumun meslek hastalıkları hastanelerince yapılır.

B) Bu Kanun kapsamında ilk defa çalışmaya başladıkları tarihte mevcut hastalık veya arızası bulunanlar bu hastalık veya arızasının malûl sayılmayı gerektirecek düzeyde olmadığını Kurum veya Kurum dışındaki hastanelerden işe girmeden önce alınmış, usulüne uygun sağlık raporu ve dayanağı tıbbi belgelerle kanıtlamakla yükümlüdürler. Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte, malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık ve arızalarının bulunduğu önceden veya sonradan tespit edilen sigortalılar bu hastalık veya arızaları nedeni ile malûllük sigortası yardımlarından yararlanamazlar.

Bu gibi sigortalılara malûllük sigortasından evvelce ödenmiş bulunan aylıklar geri alınır.

C) Bu maddenin uygulama hükümleri çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

(1) Bu madde başlığı "Kimlerin malûl sayılacağı:" iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiğı şekilde değiştirilmiştir.

Malûllük aylığından yararlanma şartları:

Madde 54 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının, malûllük aylığından yararlanabilmesi için:

a) 53 üncü maddeye göre malûl sayılması,

b) Toplam olarak 1800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması, Şarttır.

Malûllük aylığının hesaplanması: ⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 55 – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malûllük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya bu Kanunun 61 inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının %60'ının 1/12'si oranında malûllük aylığı bağlanır. Sigortalı başka birinin bakımına muhtaç durumda ise bu oran %70'e çıkarılır. Buna göre hesaplanan malûllük aylığı 61 inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre artırılır.

Aylığın başlangıcı:

Madde 56 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve malûllük aylığına hak kazanan sigortalının aylığının ödenmesine, kendisinin yazılı isteğinden, malûl sayılmasına esas tutulan raporun tarihi yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarih ise bu raporun tarihinden sonraki ay başından başlanır.

Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılan sigortalı birinci fıkraya göre aylıkların ödenmesine başlanacağı tesbit edilen tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta ise malûllük aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak malûllük aylığı, sigortalının hastalık sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, birinci fıkraya göre tesbit edilecek tarihten başlanarak verilir.

Sigortalının kontrol muayenesi:

Madde 57 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malûllük aylığı bağlandıktan sonra, sigortalı, her zaman, başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek malûllük aylığının artırılmasını isteyebilir.

Malullük aylığı bağlanan sigortalıları Kurum da her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde, gerekse sigortalının isteği üzerine veya işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tesbit edilecek malullük durumuna göre, malullük aylığı:

I - Sigortalının istekte bulunması halinde:

a) Yazılı isteğini,

b) Yeni malullük durumuna esas tutulan rapor yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarihi taşımakta ise bu raporun tarihini,

II - Kurumca kontrol muayenesine veya işe alıştırmaya tabi tutulma halinde de yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini,

Takibeden ay başından başlanarak gerekirse artırılır, azaltılır veya kesilir.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelere bakınız.

(2) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Kabul edilir bir özürü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmıyan sigortalının malullük aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir. Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve malullük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının malullük aylığı, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve malullük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının malullük aylığı, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Aylığın kesilmesi ve yeniden başlaması:

Madde 58 – (16/10/2007 tarihli ve 5698 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar hakkında 63 üncü maddenin (A) fıkrası hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, malullük aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak malullük aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya aylık bağlanması, kontrol muayenesi sonunda malullüğün devam ettiğinin anlaşılması şartına bağlıdır.

BÖLÜM - VI
Yaşlılık Sigortası

Sağlanan yardımlar:

Madde 59 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır:

Sigortalıya:

- a) Yaşlılık aylığı bağlanması,
- b) Toptan ödeme yapılması.

Yaşlılık aylığından yararlanma şartları:

Madde 60 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yaşlılık aylığından yararlanma esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir:

A) **(Değişik: 23/5/2002-4759/1 md.)** Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalıların; ⁽¹⁾

- a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve en az 7 000 gün veya
 - b) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması, 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 4 500 gün,
- Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması şarttır.

B) **(Değişik: 11/12/1981 - 2564/1 md.)**

a - 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 20 yıldan beri sigortalı olarak Sosyal Güvenlik ve Çalışma bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işyerlerinde sürekli çalışan ve bu işlerde en az 5 000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı talepleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır.

(1) Burada yer alan “A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığından yararlanabilmesi için;” ibaresi 23/5/2002 tarihli ve 4759 sayılı Kanunla metne işlendiği şekliyle değiştirilmiştir.

b - 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 yıldan beri sigortalı olarak(B/a) fıkrasında sözü edilen işyerlerinin yeraltı münavebeli işlerinde çalışan ve bu işlerde en az 4 000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılar da 8100 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık aylığından yararlanırlar. ⁽¹⁾

C) a) **(Değişik:29/7/2003-4958/34 md.)** Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce bu Kanunun 53 üncü maddesine göre malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya arızası bulunan ve bu nedenle malûllük aylığından yararlanamayan sigortalılar, yaşları ne olursa olsun en az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

b) **(Değişik: 29/7/2003-4958/34 md.)** Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan sigortalılardan; ilgili mevzuatı uyarınca, I. derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az onbeş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak, II. derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az onsekiz yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak, III. derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az yirmi yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4400 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmaları şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanarak yaşlılık aylığı alanlar Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

(Mülga son paragraf: 22/1/2004-5073/17 md.)

D) (Değişik: 11/12/1981 - 2564/1 md.)

a - 50 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen,

b - 50 yaşını dolduran ve malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 1 800 gününü Sosyal Güvenlik ve Çalışma bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde geçirmiş bulunan,

Sigortalılar da (A) bendinin (a) veya (b) fıkralarında belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

E) Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerinde en az 1 800 gün çalışmış bulunan sigortalıların, bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve toplamı, bunların Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

1/4/1954 tarihinden beri yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalılar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(1) 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 56 ıncı maddesiyle, "25 yılı doldurmuş ve" ibaresi metinden çıkarılmış, "5000" rakamı "8100" olarak değiştirilmiştir.

F) (Değişik: 24/8/2000 - KHK-616/59 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile;Değişik:29/7/2003-4958/34 md.) Bu Kanuna göre sigortalı olarak tescil edilmiş bulunanların, er olarak silâh altında veya yedek subay okulunda geçen sürelerinin tamamını veya bir kısmını, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır, altı ay içinde primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz.

Ancak Kanunla kurulmuş bulunan diğer sosyal güvenlik kuruluşları mevzuatına göre sigortalı veya iştirakçi olanlar hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.

Sigortalıların grev ve lokavtta geçen süreleri, grev ve lokavtın sona ermesinden itibaren altı ay içinde kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt ve üst sınırları arasında olmak suretiyle, talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde ödemeleri şartıyla borçlandırılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı sigortalının prim ödeme gün sayısına katılır. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Aylık bağlanmasına askerlik, grev ve lokavt borçlanması ile hak kazanılması durumunda kendilerine, borcun ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.⁽¹⁾

G) Bu maddenin uygulanmasında; 18 yaşından önce Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdıkları tarihte başlamış kabul edilir. Ancak, bu tarihten önceki süreler için ödenen Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilir.

H) Bu maddede belirtilen yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, sigortalının çalıştığı işten ayrılması ve yazılı istekte bulunması şarttır.

Yaşlılık aylığının hesaplanması:⁽²⁾

Madde 61 – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıların aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama yıllık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımının 1/12'si alınarak hesaplanır.

Sigortalının her takvim yılına ait prime esas kazancı, kazancın ait olduğu takvim yılından itibaren aylık talep tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak bulunan yıllık kazançlar toplamının, toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama günlük kazancın 360 katı, aylığın hesaplanmasına esas ortalama yıllık kazancı oluşturur.

(1) Bu bent 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK ile değiştirilmiş olup, daha sonra söz konusu KHK Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

(2) Bu hüküm uygulanmasında ek 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelere bakınız. Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam prim ödeme gün sayısının ilk 3 600 gününün her 360 günü için % 3.5, sonraki 5 400 günün her 360 günü için % 2 ve daha sonraki her 360 gün için % 1.5 oranlarının toplamıdır.

60 ncı maddenin B,C ve D bentlerine göre aylığa hak kazananların aylık bağlama oranı %60'dan az olamaz.

Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki aylık artış oranları kadar artırılarak bağlanır.

Aylığın başlangıcı:

Madde 62 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya bu isteğinden sonraki aybaşından başlanarak yaşlılık aylığı bağlanır.

Erken yaşlanmış olması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalının bu husustaki raporunun tarihi, yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarih ise, yaşlılık aylığı, raporun tarihinden sonraki aybaşından başlanarak verilir.

Yukarıki fıkralara göre aylığının ödenmesine başlanacağı tesbit edilen tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta olan sigortalının yaşlılık aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak yaşlılık aylığı sigortalının hastalık sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, yukarıdaki fıkralara göre tesbit edilecek tarihten başlanarak verilir.

Yaşlılık aylığı alanların yeniden çalışmaları:

Madde 63 – (29/4/1986 tarihli ve 3279 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) (Değişik: 16/10/2007-5698/2 md.) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

Yaşlılık aylıkları kesilenlerden yeniden çalıştıkları süre zarfında 78 inci maddeye göre prime esas kazançları üzerinden 73 üncü madde gereğince prim alınır. Yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı talepte bulunan sigortalıya yeniden bağlanacak yaşlılık aylığı talep tarihini takip eden ödeme döneminden başlanarak ödenir.

Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak ikinci fıkrada belirtilen aylık başlangıç tarihi itibarıyla bulunan tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylık, talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, 61 inci maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır.

B) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak bir işte çalışmaya başlayanların yazılı talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam olunur. Ancak bunlardan 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden % 30 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilir. Bu primin 1/4'ü sigortalı hissesi, 3/4'ü işveren hissesidir. ⁽¹⁾

(1) Bu bentte geçen " % 24" oranı, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi ile "% 30" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/8 md.) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken serbest avukat veya noter olarak çalışmalarını sürdürenlerin, sosyal yardım zammı dahil, almakta oldukları aylıklarından % 15 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir. ⁽¹⁾

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışanlar, bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta olanlara ve bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş ve çocuklarına, ana ve babalarına tanınan sosyal sigorta haklarından aynen yararlanırlar.

Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz ve 24/5/1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64 üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz. Ancak iş kazası veya meslek hastalığı halinde 12 nci madde hükümleri uygulanır.

Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışmaları dolayısıyla bu maddenin (A) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilenler, çalıştıkları süre içinde (B) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını; (B) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilmeden çalışanlar ise çalıştıkları süre içinde haklarında (A) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını isteyebilirler.

Toptan ödeme: ⁽²⁾

Madde 64 – (23/10/1969 tarihli ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan,

- a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş bulunan sigortalıya,
- b) 50 yaşını doldurmuş bulunan ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalıya, ⁽³⁾

Kendisinin ve işverenlerinin ödediği, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin toplamı, yazılı isteği üzerine toptan ödeme şeklinde verilir.

BÖLÜM - VII

Ölüm Sigortası

Sağlanan yardımlar:

Madde 65 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ölüm sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır:

- a) Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına aylık bağlanması,
- b) Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına toptan ödeme yapılması,
- c) Ölen sigortalı için cenaze masrafı karşılığı verilmesi.

Ölüm sigortasından aylık bağlama şartları:

Madde 66 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

a) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken, yahut malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış durumda veya,

- b) Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda yahut,

(1) Bu bent, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle eklenmiş olup, Kanunun yayımı olan 8/9 /1999 tarihini izleyen aybaşında yürürlüğe girmiştir.

(2) Bu maddenin uygulanmasında ek 1 ve 29 uncu maddelere bakınız.

(3) Bu bentte geçen "Kadın ise 50, erkek ise 55" ibaresi, 25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun'un 56 ıncı maddesiyle, "Kadın ise 58, erkek ise 60" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

c) **(Değişik: 12/12/2006-5561/1 md.)** 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinde en az 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş durumda,

Ölen sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

Ölüm sigortasından bağlanacak aylığın hesaplanması: ⁽³⁾

Madde 67 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

A) a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazandığı malullük veya yaşlılık aylığı,

b) Malûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalının ölüm tarihine ve 58 veya 63 üncü maddelere göre tespit edilecek aylığı,

c) **(Değişik: 25/8/1999 - 4447/9 md.)** Toplam olarak 1 800 gün veya en az beş yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının, bu Kanunun 61 inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 60'ının 1/12'si olarak hesaplanan aylığı, hak sahiplerine bağlanacak aylığın hesabında esas tutulur. Bu oran sigortalının 8100 ila 9000 gün arasında primi ödenen her 360 gün için 2, 9000 günden sonra ödenen her 360 gün için de 1,5 artırılır. Bu şekilde hesaplanan ölüm aylığı 61 inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre artırılır.

d) **(Mülga: 25/8/1999 - 4447/9 md.)**

B) Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (A/a-b) fıkralarının uygulanmasında, bu durum nazara alınmadan bağlanabilecek aylık esas tutulur. ⁽¹⁾

D ve E - **(Mülga: 25/8/1999 - 4447/9 md.)**

Eş ve çocuklara aylık bağlanması:

Madde 68 – (21/6/1973 tarihli ve 1753 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ölen sigortalının aylık bağlanmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır.

I – Ölen sigortalının 67 nci madde gereğince tespit edilecek aylığının;

A) **(Değişik: 20/3/1985 - 3168/2 md.)** Dul eşine % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i,

B) **(Mülga: 20/3/1985 - 3168/6 md.)**

C) Çocuklardan:

a) 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışmayacak durumda malûl bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan (...) ⁽²⁾ çocuklarla yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal

(1) (C) Bendi 25/8/1999 tarih ve 4447 Sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile (B) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

(2) Bu arada yer alan “erkek” ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle metin den çıkarılmıştır.

(3) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukların her birine % 25'i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50'si,

Oranında aylık bağlanır.

Sigortalının ölüm tarihinde 18 veya 20 yaşını doldurmuş olup, aylığa hak kazanmamış durumda olan erkek çocuklar, sonradan öğrenim yaparlarsa (a) fıkrasındaki haklardan yararlanırlar.

II – Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile, sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanır.

III – Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için gerekirse hak sahibi kimselerin aylıklarından orantılı olarak indirimler yapılır.

IV – Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan aylıklar, çocuğun 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Çalışamayacak durumda malûl olan erkek çocukların aylıkları bu yaşlara varduktan sonra da kesilmez. Ancak aylığı kesilen erkek çocuklardan sonradan çalışamayacak durumda malûl olanlara, Sosyal Sigortaya yahut Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartıyla malullük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden aylık bağlanır. 101 inci madde hükmü saklıdır.

V) **(Değişik: 20/3/1985 - 3168/2 md.)** Sigortalının dul eşi evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki eşinden de aylık almaya hak kazanan dul eşe bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

VI – Sigortalının kız çocuklarına bağlanan aylıklar, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışmaya buralardan gelir veya aylık almaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takibeden devre başından itibaren kesilir.⁽¹⁾ Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde I inci bölümün (C) fıkrası hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden aylık bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almağa hak kazanan kimseye bu aylıklardan fazla olanı ödenir.⁽²⁾

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 12 nci maddeye bakınız.

(2) 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde “ 68 inci maddesinin VII. numaralı bendindeki çalışmaya kelimesinden sonra gelmek üzere “buralardan gelir veya aylık almaya” ibaresi eklenmiştir” denilmektedir. Maddede VII numaralı bendin olmaması ve “ çalışmaya” ibaresinin VI. numaralı bentte yer alması nedeniyle “buralardan gelir veya aylık almaya” ibaresi VI. numaralı bende eklenmiştir; daha sonra 22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle, 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde yer alan “68 inci maddenin VII numaralı bendindeki” ibaresi “68 inci maddenin VI numaralı bendindeki” olarak değiştirilmiştir.

Ana ve babaya aylık bağlanması:

Madde 69 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler halinde, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına aylık olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalıya ait aylığın % 25 ini geçemez.⁽¹⁾

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı değilse ana ve babanın aylık bağlanma hakları düşer.

Aylığın başlangıcı:

Madde 70 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalının ölümünde ölüm sigortasından hak sahibi kimselerine bağlanacak aylıklar, ölümle aylığa hak kazandıkları tarihten sonraki ay başından başlar.

Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalının hak sahibi kimselerinin aylıkları, sigortalının hak kazandığı son aylık devresinin sona erdiği tarihten başlar.

Toptan ödeme:

Madde 71 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Ölen sigortalının hak sahibi kimselerinden hiç biri bu kanuna göre Ölüm Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamadıkları takdirde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I - Ölen sigortalının kendisinin ve iş verenlerinin ödedikleri malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri toplamının:

A) **(Değişik : 20/3/1985 - 3168/3 md.)** Dul eşine % 50'si, toptan ödeme alacak durumda çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i,

B) **(Mülga: 20/3/1985 - 3168/6 md.)**

C) **(Değişik: 21/6/1973 - 1753/3 md.)** 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda malûl bulunan (...) ⁽²⁾ çocuklarla evli olmayan kız çocukların her birine % 25'i,

Yukarıki fıkra da belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayanların her birine % 50'si,

Toptan ödeme şeklinde verilir.

II - Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları, yapılacak toptan ödemeden yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

III - Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktarı geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin hisselerinden orantılı olarak indirmeler yapılır.

(1) Bu fıkra da yer alan "geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelene" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle "sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Bu arada yer alan "erkek" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

IV - Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktardan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler halinde, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına verilir. Ancak, bunların herbirinin hissesi % 25 i geçemez.⁽¹⁾

V - Yukarıki esaslara göre toptan ödeme yapıldıktan sonra kalıntı olursa, sigortalının ölümünden sonra doğacak çocukları ile nesebi düzeltilecek veya babalığı hükme bağlanacak çocuklarına da bu madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılır.

BÖLÜM - VIII

Primler

Prim alınması:

Madde 72 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit yönetim giderlerini karşılamak üzere, Kurumca bu kanun hükümlerine göre prim alınır.

(Değişik: 29/4/1986 - 3279/4 md.) Sağlık yönetim giderleri hariç genel yönetim giderleri Kurumun yıllık genel gelirlerinin % 10'unu aşamaz.

Prim oranları:

Madde 73 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Tarifesine göre tespit edilecek iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortası priminin tamamı işverenler tarafından verilir. Bu primin nispeti % 1,5'ten az, % 7'den fazla olamaz.

B) a) Hastalık sigortası primi, sigortalının kazancının % 11'idir. Bunun % 5'i sigortalı hissesi % 6'sı da işveren hissesidir.

3 üncü maddenin (II/B) fıkrasında belirtilen çıraklar için ise kazancının % 4' üdür. Bunun % 2'si sigortalı hissesi, % 2'si de işveren hissesidir.

b) **(Mülga: 28/1/1983 - 2795/6 md.)**

C) Analık Sigortası primi, sigortalının kazancının % 1'idir.

Bu primin tamamı işverenler tarafından verilir.

D) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i de işveren hissesidir.

Ancak, maden işyerlerinin yeraltı işlerinde çalışanlar için Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 22'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 13'ü de işveren hissesidir.⁽²⁾

(1) Bu bentte yer alan "geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen" ibaresi 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle "sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan "şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 7 nci maddeye bakınız.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları prim oranının tesbiti:

Madde 74 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre tesbit edilir.

İş kolları, tehlikenin ağırlığına göre sınıflara, bu sınıflar da özel iş şartlarına ve tehlikeyi önlemek için alınmış olan tedbirlere göre derecelere ayrılır.

Hangi iş kollarının hangi tehlike sınıfına girdiği, tehlike sınıf ve derecelerine ait prim oranlarının ve tehlike derecelerinin belli edilmesinde uygulanacak esaslar, ilgili bakanlıkların düşünceleri sorulduktan sonra Çalışma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konacak bir tarife ile tesbit olunur.

Prim tarifi gerekli görülürse aynı usulle değiştirilebilir.

Prim oranları, iş kazaları ve meslek hastalıklarından dolayı yapılması gereken her türlü sigorta yardımları ve idare masrafları ile bağlanacak gelirlerin tesis sermayeleri toplamı gözönünde tutularak hesaplanır.

Tehlike sınıf ve derecelerinin belli edilmesi:

Madde 75 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yapılan işin 74 üncü maddede belirtilen tarifeyle göre hangi tehlike sınıf ve derecesine girdiği ve ödenecek iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi oranı Kurumca belli edilerek işverene yazı ile bildirilir.

İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleyecek tedbirler hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı tesbit edilen işler, Kurumca daha yüksek primli derecelere konulabilir.

Kurum, tesbit edilmiş bulunan tehlike sınıf ve derecesini, yaptıracağı incelemelere dayanarak kendiliğinden veya işverenin isteği üzerine değiştirebilir.

Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın takvim yılından en az bir ay önce işverene ve işveren tarafından değişiklik isteğinin de takvim yılından en az iki ay önce Kuruma bildirilmesi şarttır.

Böylece, karara bağlanacak değişiklikler, yukarıdaki fıkrada yazılı karar veya istekten sonraki takvim yılı başında yürürlüğe girer.

İşveren, tehlike sınıf ve derecesiyle prim oranı hakkında Kurumca yapılacak yazılı bildiriye aldıktan sonra bir ay içinde Çalışma Bakanlığına itirazda bulunabilir. Bakanlık bu itirazı inceliyerek 3 ay içinde vereceği kararı ilgiliye bildirir.

İtiraz primlerin ödenmesini geciktirmez.

İşveren bu madde gereğince tehlike sınıf ve derecesine karşı Çalışma Bakanlığına yahut bu Bakanlığın vereceği karar üzerine Danıştaya başvurursa bu kanunun 81 inci maddesinin uygulanmasında, İcra ve İflas Kanununun ilgili maddesinde yazılı bir yıllık süre, birinci halde Bakanlık kararının iptal süresi sonunda, ikinci halde ise Danıştay kararının kesinleştiği tarihten başlar.

Tehlike sınıf ve derecelerine dokunabilecek değişiklikler:

Madde 76 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, tehlike sınıf ve derecesine dokunabilecek her türlü değişiklikleri bir ay içinde Kuruma yazı ile bildirmekle yükümlüdür.

Bu bildirme üzerine Kurum, yaptıracağı incelemeler sonunda tehlike sınıf ve derecesini değiştirebilir.

Tehlike sınıf ve derecesini dokunabilecek değişiklik bir ay içinde bildirilirse bu konuda Kurumca verilecek karar, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ay başından uygulanır.

Tehlike sınıf ve derecesine dokunabilecek değişiklik bir ay içinde bildirilmezse:

- Tehlike sınıfı yükseliyorsa, değişikliğin meydana geldiği,
- Tehlike sınıfı alçalıyorsa, değişikliğin Kurumca öğrenildiği,

Tarihler esas alınmak ve bu tarihlerden sonraki ay başından uygulanmak üzere, Kurumca karar alınır.

Prime esas ücretler:

Madde 77 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalılarla işverenlerin bir ay için ödiyecekleri primlerin hesabında:

a) Sigortalıların o ay için hakettikleri ücretlerin,

b) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan sigortalılara o ay içinde ödenenlerin,

c) İdare veya kaza mercilerince verilen karar gereğince (a) ve (b) fıkralarında yazılı kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

Brüt toplamı esas alınır.

Değişik ikinci fıkra:29/7/2003 – 4958/36 md.) Şu kadar ki, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmaz. Bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime tabi tutulur.

Değişik üçüncü fıkra:29/7/2003 – 4958/36 md.) Her sigortalının prim hesabına esas tutulacak aylık kazanç toplamının bin liraya kadar olan lira kesri nazara alınmaz.

Günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komüsyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 78 inci madde hükmü saklı kalmak şartıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla belli edilir.

Şu kadar ki, sigortalının ayrıca belirli bir kazancı varsa, bu takdirde prim ve ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazancı, yukarıki fıkraya göre hesabedilecek günlük kazancına belirli kazancı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın ilavesi suretiyle bulunur.

Bu kanun gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının, bir ay için prime esas tutulan kazancının otuzda biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bazı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır.

Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir.

Bir ay içinde çeşitli işverenlerin işinde çalışan sigortalının bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazancının tesbitinde her işverenden elde ettiği aylık ve günlük kazanç tutarı ayrı ayrı nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Günlük kazanç sınırları:

Madde 78 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra: 24/6/2004-5198/9 md.)Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre 16 yaşından büyükler için belirlenen günlük asgarî ücrettir; üst sınırı ise günlük asgarî ücretin 6,5 katıdır.

Günlük kazançları alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda birden fazla işverenin işinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler, bu madde uyarınca tesbit edilen üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, fark, sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine geri verilir. ⁽¹⁾

Prim belgeleri:

Madde 79 – (20/6/1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra: 29/7/2003-4958/37 md.) İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri ve destek primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile bu primleri gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen asıl veya ek belgeleri ait olduğu ayı veya dönemi takip eden ayın sonuna kadar Kuruma vermekle ve Kurumca istenilmesi halinde iş yeri kayıtlarını ibraz etmekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu sigortalı çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren bir ay içinde yazılı olarak Kuruma bildirmekle yükümlüdür. İşverenin, sigortalıyı, 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde, sigortalıyı devir alan, geçici iş ilişkisi süresine ilişkin bu fıkra da belirtilen belgelerin aynı süre içinde işverene ait iş yerinden Kuruma verilmesinden işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/11 md.) Ay içinde bazı işgünlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını açıklayan bilgi ve belgelerin işverence prim bildirelmesine eklenmesi şarttır.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/11 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması halinde, otuz günden az bildirilen sürelerle ait primler Kurumca re'sen tahakkuk ettirilerek 80 inci madde hükümlerine göre tahsil olunur. Uygulamanın usul ve esasları altı ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

İşveren, sigortalıların adını, soyadını, sigorta sicil numarasını ve çalıştığı süreyi gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen bir belgeyi işyerinde, birden ziyade işyeri olması halinde her işyerinde ayrı ayrı olmak üzere, işçiler tarafından da görülebilecek bir yere asmaya mecburdur.

Bu yükümlülükleri yerine getirmeyen işverenler hakkında 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

140 ıncı maddenin uygulanması prim belgelerinin Kuruma verilmesine mani teşkil etmez.

(Değişik yedinci fıkra: 29/7/2003-4958/37 md.) Fiilen veya iş yeri kayıtlarından tespit edilecek her türlü bilgiden ya da kamu kuruluşları tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir.

(1) Bu maddede sözü edilen alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 30/4/2001 tarihli ve 2001/2342 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1/4/2001-31/3/2002 tarihleri arasında uygulanmak üzere 7.000.000,- TL. 'ye yükseltilmiş, aynı Bakanlar Kurulu Kararı ile de; alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın üst sınırı, alt sınırın beş katına yükseltilmiştir. 9/4/2003 tarihli ve 2003/5471 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1/4/2003-30/6/2003 tarihleri arasında uygulanmak üzere, 13.103.332 TL; 1/7/2003-31/3/2004 tarihleri arasında uygulanmak üzere 15.267.194 TL olarak belirlenmiştir.

İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz tahsilatı, durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsil ve takibini durdurmaz.

Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde 80 inci maddenin prim borcuna ilişkin hükmü uygulanır.

Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 5 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamı ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.⁽¹⁾

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu Kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli yardım yapılır.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Bu Kanunun 83 üncü maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından ihale yoluyla yaptırılan her türlü işler, gerçek veya tüzel kişilerce yapılan inşaatlardan dolayı yeterli işçilik bildirmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır. Usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek bu araştırma sonucunda yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğunun anlaşılması halinde, bildirilmemiş olan işçilik tutarı üzerinden hesaplanan prim tutarı, gecikme zammı ile birlikte sigorta müfettişince inceleme yapılması istenilmeksizin işveren tarafından ödendiği takdirde, iş yeri hakkında sigorta müfettişine inceleme yaptırılmayabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Sigorta müfettişi tarafından, Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgari işçilik tutarı üzerinden Kurumca re'sen tahakkuk ettirilen sigorta primleri bu Kanunun 80 inci maddesi de nazara alınarak işverene tebliğ olunur. İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazın reddi halinde, işveren, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvurulması prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz.

(Ek fıkra:29/7/2003 - 4958/37 md.) Sigorta müfettişince Kuruma asgari işçilik tutarı bildirilmediği tespit edilen işyerleri hakkında ayrıca bu Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinin son fıkralarına göre işlem yapılır.⁽²⁾

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Kamu idare ve müesseseleri (kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) Kurumca yazı ile istenilecek bilgileri yazılı olarak en geç bir ay içinde vermeye mecburdurlar.

(1) Bu fıkra yer alan "10" yıl 1/6/1994 tarih ve 3995 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile "5" yıl olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkra yer alan "140 ıncı maddesine" ibaresi, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle "140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinin son fıkralarına" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Kuruma, yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığının araştırılmasına ilişkin yöntem, işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespitinde ve Kuruma yeterli işçilik bildirmiş olup olmadığının araştırılmasında dikkate alınacak asgari işçilik oranlarının saptanması ve asgari işçilik oranlarına vaki itirazların incelenerek karara bağlanması amacıyla Kurum bünyesinde; Kurum teknik elemanlarından beş kişi, Yönetim Kurulunda temsil edilen işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek iki teknik eleman olmak üzere toplam yedi kişiden oluşan Asgari İşçilik Tespit Komisyonu kurulmuştur. Kurum Yönetim Kurulu kararı ile birden çok Asgari İşçilik Tespit Komisyonu kurulabilir. Asgari İşçilik Tespit Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek teknik elemanlara, komisyona katılan Kurum teknik elemanlarının yararlandığı tutarda ek ödeme yapılmasıyla ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/10 md.) Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgenin, internet, elektronik ve benzeri ortamda Kuruma gönderilmesinde; işyerinin ve belgenin niteliği, çalıştırılan sigortalı sayısı, illerin gelişmişlik durumu ile bilişim ve teknoloji alanındaki gelişmeler gibi hususları dikkate alarak, işverenleri zorunlu tutmaya Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/10 md.) Bu şekilde belirlenen işverenlerin yukarıda belirtilen yükümlülüğü, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürede yerine getirmemeleri halinde, bu Kanunun 140 ıncı maddesinin (c) fıkrasına göre işlem yapılır.

Primlerin ödenmesi:

Madde 80 – (1/12/1993 tarihli ve 3917 sayılı Kanunun hükmüdür.) ⁽¹⁾

İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

(Ek fıkra: 9/4/2003-4842/32 md.) Prim borçlarının, katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenmesi mümkündür. Bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibi; kendisinin, mal ya da hizmet satın aldığı veya iştirak ya da ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Kurumun bağlı olduğu Bakanlık, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu uygulamadan faydalanacak işverenleri, istigal konusu, işletme türü ve işletme büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve lehine mahsup talebinde bulunulan işverenlerin prim borcu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya yetkilidir.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları Gelir ve Kurumlar Vergisi uygulamasında gider yazılamaz.

(1) Bu maddenin uygulanmasında ek 31 inci maddeye bakınız.

(Değişik beşinci fıkra: 22/2/2006 – 5458/6 md.) Kurumun, süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. Şu kadar ki; Kurumun prim ve diğer alacaklarının süresi içinde ve tam olarak ödenmemesi halinde, ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her ay için % 3 oranında gecikme cezası, ayrıca her ay için bulunan bu tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar, her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait YTL cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi, bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır. Yapılacak takip sonunda tahsilinin imkânsız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olacağı anlaşılan 20 YTL'ye kadar (20 YTL dahil) Kurum alacakları, tahsil zamanasını süresi beklenilmeksizin Kurum Yönetim Kurulunca terkin edilebilir. Kurum Yönetim Kurulu, bu miktarı on katına kadar artırmaya, terkin yetkisinin tamamını veya bir kısmını yetki sınırlarını da belirterek Kurum Başkanına, Genel Müdürlere ve Sigorta İl/Sigorta Müdürlerine devretmeye yetkilidir. Bakanlar Kurulu ilk üç ay için uygulanan gecikme cezası oranını iki katına kadar artırmaya veya bu oranı % 1 oranına kadar indirmeye, yeniden kanunî oranına getirmeye ve uygulama tarihini belirlemeye yetkilidir.

Yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle tespit edilir.

Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir.

Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz.

Dava ve icra takibi açılmış olsa bile, prim ve diğer alacakların ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

(Değişik : 29/9/1999 - KHK - 578/1 md.) Yangın, su baskını ve deprem gibi tabii afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenler ile isteğe bağlı sigorta ve topluluk sigortasına devam edenlerin hadisenin vukua geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları halinde mevcut prim borçları ile afetin meydana geldiği tarihten itibaren tahakkuk edecek üç aylık prim borçları hadisenin vuku bulduğu tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenebilir.

Prim borcunun ertelendiği süre zamanaşımından sayılmaz ve ertelenen kısmına gecikme zammı uygulanmaz.

Sigorta primlerini haklı sebepleri olmaksızın, birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde tahakkuk ve tediye etmeyen kamu kurum ve kuruluşların tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri mesul muhasip, sayman ile tüzelkişiliği haiz diğer işverenlerin üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri kuruma karşı, işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Bu Kanuna ek 24 üncü maddesinde belirtilen Kurum ve Kuruluşlar tarafından süresi içinde kuruma ödenmeyen sosyal yardım zamları için bu madde hükümleri uygulanır.

Ödenmeyen primler ve verilen cezalar için Kurumca düzenlenecek belgeler:

Madde 81 – (20/6/1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna göre alınacak sigorta primleri ve para cezalarının ödenmesi için Kurumca işverene yapılacak bildiri üzerine prim borçları ve para cezaları ödenmezse Kurumca düzenlenen prim borcunu ve para cezasını gösteren belgeler resmi dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler hükmünde olup, icra ve iflas dairelerince bunların tabi oldukları hükümlere göre işlem yapılır.

Prim borçlarına halef olma:

Madde 82 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalıların çalıştırıldığı işyeri devredilir veya intikal ederse, eski işverenin kuruma olan sigorta primi ile gecikme zammı ve faiz borçlarından, aynı zamanda yeni işveren de müteselsilen sorumludur.

Bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

Teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması ile yapı kullanma izin belgesinin verilmesinde borcu yoktur belgesinin aranması.⁽¹⁾

Madde 83 – (20/6/1987 tarihli ve 3395 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Genel ve katma bütçeli kuruluşlar, il ve belediyeler veya sermayesinin en az yarısı genel ve katma bütçeli kuruluşlar ile il ve belediyelere ait olan teşekkül ve müesseseler, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri, kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan kurum ve kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşların ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanları ve bunların adreslerini Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

Sigorta primlerinin hakedişlerden mahsubu yapılmak şartıyla alıkonularak ödenmesi esastır. Ödemenin ve teminatın geri verilmesine ait işlemlerin usul ve esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.

(Ek fıkra: 24/6/2004-5198/12 md.) Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce ilgililerden bu bina inşaatı işyerlerinden dolayı Kuruma borçlarının bulunmadığına dair Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur.

Yersiz olarak alınan primlerin geri verilmesi:

Madde 84 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yanlış ve yersiz olarak alınmış olduğu anlaşılan primler, alındıkları tarihlerden on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere ve sigortalılara geri verilir.

İşverenlere geri verilecek primler için Kurumca kanuni faiz de ödenir. Bu faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takibeden aybaşından iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır.

Primleri geri verilenlere, primleri iptal edilen çalışmaları dolayısıyla, Kurumca iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından yapılmakta olan yardım ve ödemeler durdurulur. Hastalık, Analık, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından yapılmakta olan yardımlar ile verilmekte olan ödenek ve aylıklar ise, ilgililer bu sebeple gerekli yardım, tahsis ve ödeme şartlarını yitirmiş olurlarsa durdurulur. Şu kadar ki, daha önce sağlanan yardımlara ait giderler ilgililerden geri alınmaz.

(1) Bu madde başlığı “Teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması:” iken, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

BÖLÜM - IX
İsteğe Bağlı Sigorta

Şartlar:

Madde 85- (9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edilebilmesi için;

A - a) En az 1080 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak,

b) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna zorunlu ya da isteğe bağlı sigortalı olmamak ve buralardan kendi sigortalılığından dolayı aylık bağlanmamış olmak,

c) İsteğe bağlı olarak her ay kesintisiz otuz gün üzerinden malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek,

d) Örneği Kurumca hazırlanacak isteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma müracaatta bulunmak,

Şarttır.

B - İsteğe bağlı sigortalılık, müracaatın Kurumca alındığı tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar. Şu kadar ki, isteğe bağlı sigortanın başladığı tarihte, sosyal güvenlik kuruluşları ile ilgileri kesilmediği tespit edilenlerin isteğe bağlı sigortalılıkları başladığı tarih itibarıyla iptal edilerek, ödedikleri primler faiz uygulanmaksızın ilgililere iade edilir.

C - a) İsteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler, ödeyecekleri sigorta primlerini bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak şartıyla kendileri belirlerler. İsteğe bağlı sigorta primi oranı % 25 olarak uygulanır.⁽¹⁾

b) İsteğe bağlı sigorta primlerinin, en geç ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi zorunludur. Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için, bu tarihten başlanarak 80 inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.

D - İsteğe bağlı sigortalılık;

a) Sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak çalışmaya başlayanların, çalışmaya başladıkları günden,

b) İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmeye talebinde bulunanların, buna ait dilekçelerinin Kurumca alındığı tarihten önceki primi ödenmiş son ayın bitiminden,

c) İsteğe bağlı sigorta primini art arda üç ay ödemeyenlerin primi ödenmiş son ayın bitiminden,

d) Tahsis talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış veya toptan ödeme yapılmış olmak koşulu ile tahsis talep tarihinden,

e) Ölen sigortalının ölüm tarihinden,

İtibaren sona erer.

E- **(Değişik bent:29/7/2003-4958/39 md.)** Bu maddenin (A) bendinin (a) alt bendinde belirtilen koşullar sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin yurt dışındaki iş yerlerinde çalışmak üzere giden Türk işçileri için aranmaz. Bu maddenin (D) bendinin (a), (b) ve (c) alt bentlerine göre isteğe bağlı sigortalılığı sona eren sigortalının, yeniden isteğe bağlı sigortaya devam edebilmesi için tekrar yazılı müracaatta bulunması şarttır.

(1) Bu alt bentte yer alan “% 30” ibaresi, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle “% 25” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Topluluk sigortası:

Madde 86 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, 2 nci ve 3 üncü maddelere göre sigortalı durumunda bulunmıyanların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca onanacak genel şartlarla (İş kazalarıyla meslek hastalıkları), (Hastalık), (Analık), (Malullük, yaşlılık ve ölüm) sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulmaları için, işverenlerle veya dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle sözleşmeler yapabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/40 md.) Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olanların malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt ve üst sınırı arasında olmak şartıyla kendilerinin belirleyeceği miktarın % 25' udur. Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 80 inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.⁽¹⁾

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/40 md.)Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin yurt dışındaki iş yerlerinde çalışmak üzere giden Türk işçilerine istekleri halinde 85 inci madde hükümleri uygulanır.

BÖLÜM - X

Ortak Hükümler

Üçüncü kişinin aracılığı:

Madde 87 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalılar üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve bununla sözleşme yapmış olsalar bile, bu kanunun iş verene yüklediği ödevlerden dolayı, aracı olan üçüncü kişi ile birlikte asıl iş veren de sorumludur.

Bir işde veya bir işin bölüm veya eklentilerinde işverenden iş alan ve kendi adına sigortalı çalıştıran üçüncü kişiye aracı denir.

Ödenek ve gelirlere esas tutulacak günlük kazanç:

Madde 88 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık hallerinde verilecek ödenek ve gelirlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, iş kazasının veya doğumun olduğu, yahut meslek hastalığı veya hastalık dolayısıyla iş göremezliğin başladığı tarihten önceki üç takvim ayı içinde, bu kanunun uygulandığı bir veya birkaç işde 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının 90 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç takvim ayı içinde bazı iş günlerinde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış olan sigortalının ödenek ve gelire esas olan kazancı, o üç aylık devre içinde 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde ettiği kazancı, o üç aylık devre içinde 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde ettiği kazanç toplamının 77 nci maddenin (a) fıkrasına göre ücret aldığı gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır.

77 nci maddenin (c) fıkrasına göre yapılan ödemelerden, ödenek ve gelirin hesabına esas tutulan üç aylık dönemden önceki aylara ilişkin olanlar, günlük kazancın hesabında nazara alınmaz.

(1) Bu fıkra yer alan “% 30” ibaresi, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle “% 25” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Günlük kazancın hesabında 77 nci maddenin (b) fıkrasında belirtilen ödemeler de nazara alınsa, ödenek ve gelire esas alınan günlük kazancın tutarı, 77 nci maddenin (a) fıkrasında yazılı ücret toplamının 90 a veya ücret alınan gün sayısına bölünmesiyle hesaplanacak günlük kazanca bunun % 50 si oranında bir ekleme yapılarak bulunan miktardan çok olamaz.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç aylık dönem içinde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalının günlük kazancının tesbitinde, iş kazasının veya doğumun olduğu yahut meslek hastalığı veya hastalık dolayısıyla iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki takvim ayı içinde çalıştığı son üç aylık dönemde elde ettiği kazanç esas tutulur ve günlük kazanç yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

12 aylık dönemde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalı işe girdiği takvim ayı içinde iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla iş göremezliğe uğrarsa, günlük kazancı, iş göremezliğinin başladığı tarih ile işe girdiği tarih arasındaki sürede elde ettiği kazanç toplamı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır. İşe girdiği gün iş kazasına uğrıyan sigortalının da taraflarca kararlaştırılmış olan günlük ücreti günlük kazanç sayılır. Sigortalı olarak çalışmaya ilk defa başlayanlar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı gün iş kazasına uğrıyan ve parça başına veya yapılan iş miktarına göre ücret alan sigortalının günlük kazancının hesabında aynı veya benzeri bir işte çalışan benzeri bir sigortalının günlük kazancı esas tutulur.

Günlük kazancının hesabına esas tutulan dönem içinde aynı zamanda birden çok işde çalışan sigortalının ödenek ve gelire esas tutulacak günlük kazancının tesbitinde, bu işler dolayısıyla elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar ayrı ayrı nazara alınır ve günlük kazanç yukarıki esaslar dairesinde hesaplanır.

Meslek hastalığı, sigortalının sigortalı olarak çalıştığı son işinden ayrıldığı tarihten bir yıl geçtikten sonra meydana çıkmış ise, günlük kazancı, bu son işinden ayrıldığı tarih esas alınarak yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanacak gelirlere esas tutulacak yıllık kazanç, yukarıki hükümlere göre hesaplanacak günlük kazancın 360 katıdır.

Geçici iş göremezlik ödeneğinin hesaplanması:

Madde 89 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Birleştirilerek değişik birinci, ikinci ve üçüncü fıkralar: 20/6/1987-3395/9 md.) İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık halinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının sağlık tesislerine yatırılmak yahut bakımı Kurumca sağlanarak kaplıca veya içmelere gönderilmek yoluyla tedavi ettirildiği takdirde, 78 ve 88 inci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısı, ayakta tedavi ettirildiğinde ise üçte ikisidir.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan sigortalı aynı arıza veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilir ve yazılı istekte bulunursa, sürekli iş göremezlik gelirine esas tutulan kazanca göre hesaplanacak bir günlük geçici iş göremezlik ödeneği ile üç aylık sürekli iş göremezlik gelirinin doksanda biri arasındaki fark, kendisine her gün için geçici iş göremezlik ödeneği olarak verilir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra Kurumca verilir.

Kurumdan doğrudan doğruya alınmasında güçlük bulunursa, bu ödenek, Kurumun talimatı uyarınca, işveren tarafından Kurum hesabına sigortalıya verilir. Kurum, bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine dayanarak işverene öder.

Sigortalı kadının analığında verilecek günlük ödenek, kazancının üçte ikisidir.

Muayene için verilecek belge:

Madde 90 – (16/6/1975 tarihli ve 1912 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, işkazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde, sigortalının kazancını ve prim ödeme gün sayılarını göstermek üzere, örneği Kurumca hazırlanacak belgeyi düzenliyerek sigortalıya vermekle yükümlüdür.

İşveren, 35 ve 40 ncı maddelerde öngörülen 120 günlük prim şartını yerine getirmiş olan sigortalının karısı ve geçindirmekle yükümlü olduğu çocukları ile sigortalı kadının geçindirmekle yükümlü olduğu kocası ve çocuklarının, hastalıkları halinde, sağlık yardımlarından yararlandırılmalarını sağlamak ve altı ay için geçerli olmak üzere prim ödeme gün sayılarını gösterir örneği Kurumca hazırlanacak belgeyi, talebi halinde, düzenleyerek sigortalıya vermekle yükümlüdür.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı belgelerdeki bilginin eksik veya yanlış olması sebebiyle, sözü edilen fıkralarda belirtilen kimseler için Kurumca yersiz olarak yapılan her türlü masraflar işverene ödetilir.

Geçici iş göremezlik ödeneklerinin birleşmesi:

Madde 91 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bir sigortalıda, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinden birkaçı birleşirse, sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortalarından hak kazandığı geçici iş göremezlik ödeneklerinden en yükseği verilir.

Gelir ve aylıkların birleşmesi:

Madde 92 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hem malullük hem de yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı bağlanır.

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak sahibine bu aylık ve gelirlerden yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır. Bu aylık ve gelirler eşitse, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirin tümü, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylığın da yarısı verilir. Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanmadan önce iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan ve sermayeye çevrilen gelirler ile yaşlılık sigortasından yapılacak toptan ödemelerde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Malûllük sigortasından aylık bağlanmasına ve yaşlılık sigortasından toptan ödeme yapılmasına hak kazanan sigortalıya yalnız aylık verilir.

Ana ve babalarından gelir veya aylığa hak kazanan çocuklar:

Madde 93 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra:29/7/2003-4958/41 md.) Sigortalı olan ana ve babalarının ölümlerinde her ikisinden de gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanan çocuklara, ana veya babadan bağlanan gelir ve aylıklardan, önce bu Kanunun 92 nci maddesi dikkate alınarak yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır.

Ancak, 71 inci madde gereğince yapılacak toptan ödemelerde yukarıki fıkra hükmü uygulanmaz.

Lira kesirleri:

Madde 94 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanuna göre sigortalıya veya hak sahibi kimselerinin her birine bağlanacak gelir veya aylığın aylık tutarındaki lira kesirleri liraya çıkarılır.

Değişen gelir ve aylıkların başlangıcı⁽¹⁾

Madde 95 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık miktarının değiştirilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, gelir veya aylık miktarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ödeme dönemi başından başlanarak yeni duruma göre değiştirilir. Bu Kanunun 25, 57 ve 101 inci maddeleri hükümleri saklıdır.⁽²⁾

Aylıkların alt sınırı:

Madde 96 – (6/3/1981 tarihli ve 2422 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra: 25/8/1999 - 4447/13 md.) Bu Kanuna göre bağlanacak aylıklar, 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırının aylık tutarının % 35'inden az olamaz.

Sosyal Sigortalar Kurumuna devrolunan sandıklardan 991 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesine göre bağlanmış emekli, adi malûllük veya vazife malûllüğü aylıkları ile mezkûr Kanunun geçici 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre kurumca bağlanacak aylıklarla dul ve yetim aylıkları (aylık alan tek kişi de olsa) toplamı, yukarıdaki fıkraya göre bulunacak alt sınırdan aşağı olamaz.

Hak sahibi kimselerin gelir ve aylıkları; hak sahibi bir kişi ise bu maddenin 1 inci fıkrasına göre hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz.

İşgöremezlik derecesi % 25 ve daha yukarı olanlara bu Kanunun 20 nci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca bağlanacak sürekli kısmi işgöremezlik gelirinin aylık tutarı bu Kanunun 78 inci maddesi uyarınca tespit olunacak günlük kazanç alt sınırının 30 katının % 70'inden az olamaz.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/43 md.) Sigortalı veya hak sahibine bu Kanun hükümlerine göre bağlanan gelir veya aylıklardan, ilk hak edilen gelir veya aylık dışında sonradan bağlanacak gelir ve aylıklar için yukarıdaki fıkralardaki hükümler uygulanmaz. Aynı anda birden fazla gelir veya aylık hak edilirse, yüksek olanı ilk hak edilen gelir veya aylık olarak esas alınır.⁽¹⁾

(Ek: 20/6/1987 - 3395/10 md.) Bu madde hükmü sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmi aylıklar için nazara alınmaz.

(1) Bu madde başlığı "Değişen gelir ve aylıkların başlangıcı:" iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK.ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

Gelir ve aylıkların ödenmesi:

Madde 98 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

(Değişik birinci fıkra: 20/3/1985 - 3168/4 md.) Sigortalıya veya hak sahibi olan kimselere bağlanan gelir veya aylıkların her ay veya üç ayda bir peşin olarak verilmesi ile gelir ve aylıkların ödeme tarihlerini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.⁽²⁾

Peşin verilen gelir ve aylıklar durum değişikliği veya ölüm halinde geri alınmaz.

Zamanaşımı ve hakkın düşmesi:

Madde 99 – (29/4/1986 tarihli ve 3279 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve ölüm sigortalarından hak kazanılan gelir ve aylıklar, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse zamanaşımına uğrar. Bu durumda olanların gelir ve aylıkları, yazılı istek tarihini takibeden aybaşından itibaren başlar.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından kazanılan diğer haklar ile hastalık ve analık sigortalarından doğan haklar ise, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse düşer.

Geçici iş göremezlik ödeneğini veya herhangi bir döneme ilişkin gelir veya aylığını beş yıl içinde almayanların, söz konusu ödenek, gelir veya aylıkları ödenmez.

Avans:

Madde 100 – (29/6/1978 tarihli ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurumca, gelir, aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalı veya hak sahiplerine; işlemlerin gecikmesi halinde gecikmenin her ayı için asgari aylık veya gelirden az olmamak veya yapılacak toptan ödemenin % 75'ini geçmemek üzere ilerideki alacaklarından kesilmek üzere avans ödenir.

Çocukların kontrol muayeneleri:

Madde 101 – (20/3/1985 tarihli ve 3168 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan çalışmayacak durumda malûl çocuklar ile malûllük veya yaşlılık aylığı bağlanan sigortalının çalışmayacak durumda malûl çocukları, Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

Bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar, kontrol muayenesi sonunda tespit edilecek malûllük durumuna göre gerekirse rapor tarihinden sonraki aybaşından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Kabul edilir bir özürü olmadığı halde kontrol muayenesi, Kurumunun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki aybaşına kadar yaptırılmazsa, çocukların çalışmayacak durumda malûl sayılmaları sebebiyle bağlanmış veya artırılmış bulunan gelir ve aylıklar kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlanarak üç ay içinde yaptırılır ve malûllük durumunun devam ettiği tespit olunursa, eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar eksiltildiği veya kesildiği tarihten başlanarak verilir.

(1) Bu fıkra yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

(2) 8/10/1992 tarih ve 92/3649 sayılı BKK ile belirlenen ödeme tarihleri için 10/11/1992 tarih ve 21401 sayılı R.G'ye bakınız.

Kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptırılır ve malûllük durumunun devam ettiği tespit olunursa, eksiltilem veya kesilen gelir veya aylıklar rapor tarihinden sonraki aybaşından başlanarak ödenir.

Yol parası ve zaruri masraflar:

Madde 102 – (29/6/1978 tarihli ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanun gereğince sigortalılar ile bunların hak sahibi kimseleri ve 35, 36, 40 ve 42 nci maddelerde sözü edilenler:

- a) Muayene ve tedavi,
- b) Protez araç ve gereçleri ile ortopedik cihazların sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- c) Analık,
- d) Sürekli iş göremezlik veya malullük durumlarının tespiti,
- e) Erken yaşlanma halinin tespiti,
- f) Sağlık durumlarının tespiti,
- g) Raporların kurumca yeterli görülmemesi yeniden muayene,
- h) Kontrol muayenesi,

Dolayısıyla kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirlerse, bunların ve sağlık durumları sebebiyle başkaları ile birlikte gitmelerinin gerektiği hekim raporu ile belgelenenler ile 15 yaşına kadar (15 yaş dahil) çocuklar ile birlikte gidecek kimselerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları, kurumca hazırlanacak bir yönetmeliğe göre ödenir.

İlgililerin istekleri veya itirazları üzerine kurumca muayeneye gönderilenlerden, sadece isteklerinin doğru olduğu anlaşılanların gerektiğinde bunlarla beraber gidenlerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları verilir.

Yukarıda belirtilen durumlarda gerek bulundukları gerek gönderildikleri yerlerde yapılan muayene ve müşahadeler için ilgililerden kurumca masraf alınmaz.

Cenaze masrafı karşılığı:

Madde 103 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı ile sigortalı olarak çalışmakta veya malullük yahut yaşlılık aylığı almakta iken veyahut sigortalı olarak çalıştığı işden ayrıldığı tarihten bir yıl geçmeden ölen sigortalının ailesine, Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek tarife üzerinden, cenaze masrafı karşılığı ödenir.

Cenaze gerçek veya tüzel kişiler tarafından kaldırılırsa, masrafların belgelere dayanan ve Bakanlar Kurulunca tesbit edilen tarifiedeki miktarı geçmiyen kısmı bunlara ödenir. Şu kadar ki, yapılan masraflar bu miktardan az olursa artan sigortalının ailesine verilir.

Cenaze masrafı, ölüm, iş kazasından veya meslek hastalığından ileri gelmişse bu sigorta kolu hesabından, başka sebepten ileri gelmişse ölüm sigortası hesabından karşılanır.

Kısa vadeli sigorta kollarında nazara alınmıyan süreler:

Madde 104 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Herhangi bir sebeple silah altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi,

B) Hükümlülükle sonuçlanmıyan tutuklukta geçen süre,

C) İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık veya analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre.

D) (Ek:29/7/2003-4958/44 md.) Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde geçen süre,

(Değişik son fıkra: 24/8/2000 -KHK- 616/61 md.; İptal: Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile;Değişik:29/7/2003-4958/44 md.) Bu Kanunun 32, 35, 37, 48, 49 ve 51 inci maddelerinde belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın ve onbeş ayın hesabında da nazara alınmaz.⁽¹⁾

Uzun vadeli sigorta kollarında nazara alınmayan süreler:

Madde 105 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında, malullük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş bulunan sigortalıların kendilerine veya ölümlerinde hak sahibi kimselerine aylık bağlanması gerekirse, malullük ve yaşlılık aylığı ödenen süreler, ortalama yıllık kazanç ve prim ödeme gün sayısının hesabında nazara alınmaz.

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler:

Madde 106 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun uygulanmasında, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler:

a) (Değişik: 29/7/2003 – 4958/45 md.) Diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan ya da gelir veya aylık almayan eşi,

b) (Değişik: 29/4/1986 - 3279/6 md.) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yükseköğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış veya 18 yaşını doldurmuş olup da çalışamayacak durumda malul erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli bulunmayan ve sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan veya bunlardan aylık yahut gelir almayan kız çocukları.

c) Geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babası, dır.

Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesine hak kazanılan tarihten önce, sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş, yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklar da (b) fıkrası kapsamına girerler.

Sigortalılık niteliğinin ne zaman yitirilmiş sayılacağı:

Madde 107 – (23/10/1969 tarihli ve 1186 sayılı Kanunun hükmüdür.)

2 nci maddede belirtilen sigortalılardan hastalık ve analık sigortalarının uygulanmasında ödenen primin ilişkin olduğu günü takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır.

Ancak, sigortalının ücretsiz izinli olması, greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde sigortalılık niteliği bu sürelerin sona ermesini takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır.

Sigortalılık süresi:

Madde 108 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında nazara alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı, sigortalının, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihtir.

(1) Bu fıkra 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK ile değiştirilmiş olup, daha sonra söz konusu KHK Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

Tahsis işlerinde nazara alınan sigortalılık süreleri, bu sürenin başlangıç tarihi ile, sigortalının tahsis yapılması için yazılı istekte bulunduğu tarih, tahsis için istekte bulunmuş olmanın sigortalılar için de ölüm tarihi arasında geçen süredir. ⁽¹⁾

Raporlar:

Madde 109 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun uygulanmasında:

A) Sigortalıların sürekli iş göremezlik, malullük ve erken yaşlanma hallerinin,

B) Hak sahibi kimselerin malullük durumlarının,

Tesbitinde, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve arızalar esas tutulur.

Raporları yeter görülmiyen ilgililer Kurumca yeniden muayene ettirilebilirler.

İlgililerin durumlarının tesbitinde son muayene raporu esas tutulur.

Yukarıda belirtilen raporlar üzerine, Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, durum Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sigortalının kastı ve suç sayılır hareketi⁽²⁾

Madde 110 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kasdi bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri verilmez. Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

Suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya verilecek geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri, suça esas kusur derecesinin yarısına kadar indirilerek ödenebilir.

Sigortalının bağışlanmaz kusuru:

Madde 111 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bağışlanmaz kusuru yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya verilecek geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri, bu kusurun derecesine göre, Kurumca, yarısına kadar eksiltilebilir.

Tehlikeli olduğu veya hastalığa sebeb olacağı bilinen yahut yetkili kimseler tarafından verilen emirlere aykırı olan veya açıkça izne dayanmadığı gibi hiçbir gereği veya yararı bulunmayan bir işi elinde olarak sigortalının yapması veya yapılması gerekli bir hareketi savsaması kusurun bağışlanmazlığına esas tutulur.

BÖLÜM - XI Çeşitli Hükümler

Emekli sandıkları kanunlarına tabi olanlar:

Madde 112 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı Kanununa tabi kimseler hakkında bu kanunun analık sigortası hükümleri sözü geçen Sandık tarafından uygulanır.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 5,6 ve 30 uncu maddelere bakınız.

(2) Bu madde başlığı "Sigortalının kastı ve suç sayılır hareketi." iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ve Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile ilgili bulunanlara iş kazası meslek hastalığı ve analık hallerinde ilgili teşekküllerce yapılacak yardımlar bu kanunla belirtilen haklardan ve ödemelerden aşağı olamaz.

Maden işçileri:

Madde 113 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Maden işçilerinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde gerek bakımları, gerekse kendilerine veya bunların hak sahibi kimselerine verilecek ödenekler hakkında 10/9/1337 tarihli ve 151 sayılı kanun hükümleri yerine bu kanun uygulanır.

151 ve 1593 sayılı kanunlarla ilgili hükümler:

Madde 114 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümlerinin uygulandığı yerlerde çalışan ve hastalanan sigortalıların tedavileri hakkında, 151 sayılı Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Mutaallik Kanunun 6 ncı ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 inci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Ancak, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 inci maddesinin, hastalanan işçilerin tedavileri ile ilgili hükümleri dışında kalan ve işçilerin sıhhi durumlarının denetlenmesinin sağlanmasına, işyerlerinde hekim çalıştırılmasına, hasta odası ve ilk yardım araçları bulundurulmasına ve diğer hususlara ilişkin hükümleri saklıdır. Bu maksatla çalıştırılan hekim, Kurumun yapmakla yükümlü olduğu muayene, tedavi ve ilk yardım hizmetlerinde Kurumca kullanıldığı takdirde buna ait ücretler ve harcanan ilk yardım malzemesi bedelleri Kurumca ödenir.

Savcılıktan bilgi istenmesi:

Madde 115 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, bu kanunda belirtilen sigorta olayları dolayısıyla yapılan soruşturmaların sonucu hakkında Cumhuriyet savcılıklarından bilgi isteyebilir.

Bildiri ve itiraz:

Madde 116 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlanınca, bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri hesap ve tesbit ederek en geç üç ay içinde ilgililere yazı ile bildirir.

Sigortalı ve hak sahibi kimseleri, kararı bildirilen yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler.

İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz.

Hekimlerin ve sağlık tesislerinin sigortalılara duyurulması:

Madde 117 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, sigortalılar ile eş ve çocuklarının muayene ve tedavi için başvuracakları sağlık tesisleri ile hekim ve ebelerin isim ve adreslerini işverenlere bildirir. İşverenler de bunları sigortalılara duyururlar.

Hastalananlar, muayene ve tedavileri için, isim ve adresleri duyurulan hekimlerden birini seçmekte serbesttirler.

(Mülga üçüncü fıkra : 24/6/2004-5198/14 md.)

Sigortalı, sağlık durumu bir sağlık tesisine yatırılmasını veya Umumi Hıfzıssıhha Kanununa göre bir sağlık müessesesinde tecridini gerektirirse, sağlık müessesesine yatırılır.

Tedavinin nasıl yapılacağı.⁽¹⁾

Madde 118- (24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Hastalık ve analık yardımlarından yararlanacak olanlar Kurumca tespit edilecek belgelerle Kurumca bildirilen sağlık müesseselerine veya hekimlere başvurarak muayene ve tedavi olurlar.

Hesap kartları için yapılacak itiraz:

Madde 119 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı hesap kartları ve muhteviyatı hakkında Kuruma yapılacak itirazların yazı ile bildirilmesi gerekir.

Bu hesap kartları ve muhteviyatına:

A) İşveren tarafından düzenlenerek verilmesi gereken hallerde çalışılan takvim yılından,

B) Kurumca düzenlenerek verilmesi halinde, sigortalılarca alındığı tarihten,

Üç yıl geçtikten sonra yapılacak itirazlar dinlenmez.

Yaş:

Madde 120 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İş kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortasının uygulanmasında, hak sahiplerine bağlanacak gelirlerle sigortalılara ödenecek sermayelerin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas tutulur.

Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, sigortalının yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının sigortaya tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının da nüfus kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas tutulur.

(Ek fıkra: 24/6/2004-5198/16 md.) İş kazalarıyla meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından gelir ve aylık tahsisleri ile sermaye değerinin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporuyla ilk defa tespit edildiği veya sigortalıların yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya 506 sayılı Kanun ile diğer sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonraki yaş tashihleri dikkate alınmaz.

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmıyanlar 1 Temmuzda, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmıyanlar o ayın 1 inde doğmuş sayılır.

Sigorta yardımlarının haczedilemeyeceği, yanlış ve yersiz ödemelerin tahsili⁽²⁾

Madde 121 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince bağlanacak gelir veya aylıklar ve sağlanacak yardımlar, nafaka borçları ve bu Kanunun 80 inci maddesine göre takip ve tahsili gereken alacaklar dışında, haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez.⁽³⁾

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/47 md.) Ancak, yanlış ve yersiz ödendiği anlaşılan her türlü gelir, aylık ve sigorta yardımları 84 üncü maddenin son fıkrası saklı kalmak kaydıyla, ilgililerin sonraki her çeşit istihkaklarından kesilmek suretiyle geri alınır. Kurumun genel hükümlere göre takip hakkı saklıdır.

(1) Bu madde başlığı “Tedavinin kurum hekimlerince yapılacağı:” iken, 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı “Sigorta yardımlarının haczedilemeyeceği:” iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(3) 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle bu fıkra da yer alan “nafaka borçları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bu Kanunun 80 inci maddesine göre takip ve tahsili gereken alacaklar” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek fıkra: 2/7/2005-5386/1 md.) Ölüm geliri ve aylıklarından yapılan yersiz ödeme tutarları, yersiz ödenmiş olan gelir ve aylıkların kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan gelir ve aylık ödemesi yapılan diğer hak sahiplerine Kurumca yapılması gereken gelir ve aylık ödeme tutarları nazara alınmak suretiyle tespit edilecek Kurum zararı esas alınarak tahsil edilir. Ancak, diğer hak sahiplerinden itirazda bulunanların hisseleri bu fıkra uygulamasında hariç tutulur.

İşe alıştırma:

Madde 122 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sürekli iş göremezlik geliri veya malullük aylığı almakta olan sigortalılardan çalışma gücünün artırılabilceği umulanlar, Kurumca, kendi mesleklerinde veya yeni bir meslekte çalışabilmelerini sağlamak üzere işe alıştırılmaya tabi tutulabilirler.

Kurumun bu husustaki yazılı bildirisine rağmen işe alıştırılmaktan kaçınan sigortalıların sürekli iş göremezlik geliri veya malullük aylığının yarısı, bildiride belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak, alıştırma işine başlayıncaya kadar kesilir.

Sağlık tesisi kurma ve sözleşme yapma yetkisi:

Madde 123 – (7/2/1972 tarihli ve 1517 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, prevantoryum, yataklı ve yataksız dispanser sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler işletebileceği gibi gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek veya tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.⁽¹⁾

Kurum, lüzum gördüğü takdirde her çeşit yataklı ve yataksız sağlık tesislerinde eczane kurup işletebilir.

Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, ecza dolabı açabilir.

Sosyal Sigortalar Kurumu ilaç fabrikaları da kurabilir.

Kurum ayrıca lüzum gördüğü hallerde ve yerlerde serbest eczanelerden biri veya birkaçı ile anlaşma yapabilir.

Kurum eczanelerinden, Kurumca yapılacak sağlık yardımlarından faydalanacak olanlarla kurum mensuplarından başkasına ilaç ve tıbbi malzeme verilemez. Ancak, serbest eczane bulunmayan yerlerde veya serbest eczanelerde bulunmayan hayat kurtarıcı ilaç ve tıbbi malzeme bedeli karşılığında verilebilir.

Yedinci, Onuncu fıkralar: (Mülga: 29/6/1978 - 2167/14 üncü madde ile getirilen Ek 9. Md.)⁽²⁾

Ek Fıkralar: (Ek: 29/6/1978 - 2167/14 üncü madde ile getirilen Ek 9. Md.)⁽²⁾

Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilaç ve tıbbi malzemenin listesi, kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle saptanacak esaslara göre, gerekli görüldükçe kurumda görevli hekimler ve eczacılardan oluşturulacak bir komisyon marifetiyle düzenlenir.

Bu liste Kurum Müdürler Kurulunun onayını müteakip kurumca ilan edilir.

Komisyon gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini de alabilir.

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 11 inci maddeye bakınız.

(2) Söz konusu ek 9 uncu maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 18" olarak değiştirilmiştir.

Koruyucu tedbirler alınması:

Madde 124 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, sigortalıları, sağlık durumlarını kontrol amacıyla, istediği zaman sağlık muayenesine tabi tutabileceği gibi, koruyucu hekimlik bakımından gerekli her türlü koruyucu tedbirleri de alabilir.

Kurum hekimlerinin raporları:

Madde 125 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum hekimlerince sosyal sigorta işlemleri için düzenlenen raporlar işyeri hekimi tarafından verilen raporlar yerine geçer.

Resim, harç ve damga vergisi muaflığı:

Madde 126 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum tarafından yapılan bütün işlemlerle bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken her türlü evrak ve belgeler ve bunların suretlerinden hiçbir resim, harç ve damga vergisi alınmaz.

Ücretlerden kesinti yapılmıyacağı:

Madde 127 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşveren, sosyal sigortalar için kendisine düşen yükümlerden ve sair masraflardan dolayı sigortalıların ücretlerinden indirme yapamaz.

Yardımlaşma sandıkları:

Madde 128 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalı çalıştırılan her türlü işlerde/ ve iş yerlerinde, herhangi ad altında kurulmuş veya kurulacak olan borç verme, emekli ve yardım sandıkları ve benzerleri, faaliyetlerine ve kuruluş amaçlarına göre ilgililere menfaatler sağlamaya devam edebilir.

Bu sandıklara paraca yardımda bulunmak veya bunların yüklerini paylaşmak halleri, bu kanun gereğince işverene düşen ödevlerin yerine getirilmesine engel olamaz.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu⁽¹⁾

Madde 129 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)⁽²⁾

Bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere öncelikle Ankara'daki tıp fakülteleri tarafından seçilecek bir halk sağlığı, bir göğüs hastalıkları ve bir psikiyatri profesörü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca görevlendirilecek bir dahiliye uzmanı ile bir nöroşirurji uzmanı, Sağlık Bakanlığınca görevlendirilecek bir kalp damar cerrahisi uzmanı ile bir göğüs hastalıkları uzmanı, Sosyal Sigortalar Kurumunca görevlendirilecek malûliyet işlemlerinde deneyimli bir hekim ile bir ortopedi uzmanı, en fazla üyeye sahip işveren kuruluşu tarafından seçilecek bir kardiyoloji uzmanı ve en fazla üyeye sahip işçi kuruluşu tarafından seçilecek bir nöroloji uzmanından teşekkül eden Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Ayrıca, Kurula üye sayısı kadar yedek üye seçilir.

(1) Bu madde başlığı "Sosyal sigorta yüksek sağlık kurulu:" iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 48 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde 24/8/2000 tarihli ve 616 sayılı KHK.ile değiştirilmiş olup, daha sonra sözkonusu KHK. Ana.Mah.nin 31/10/2000 tarih ve E.:2000/65, K.:2000/38 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal Kararı 10/11/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenleme metne işlenmiştir.

Profesörlükte kıdemli olan hekim Kurula başkanlık eder. Bu Kurulda görevlendirilecek olan hekimlerin hizmet süreleri üç yıl olup, yeniden görevlendirilebilirler. Bir takvim yılı içerisinde birbirini izleyen beş veya toplam on toplantıya mazeretsiz olarak katılmayanların görevleri kendiliğinden sona erer. Görevi sona eren hekimin yerine bir başka hekim, yerini aldığı hekimin görev süresini tamamlayacak şekilde aynı usulle görevlendirilir. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kuruluna iştirak edenlere katıldıkları her toplantı günü için 4000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak miktar üzerinden toplantı ücreti ödenir. Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderleri Kurumca karşılanır. Kurul, gerek gördüğü hallerde dışarıdan uzman kimselerin görüşüne başvurabilir.

Kurul, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığınca yürütülen inceleme ve soruşturma kapsamında, Teftiş Kurulu Başkanlığının talebi üzerine, Sağlık Bakanlığı bünyesindeki Yüksek Sağlık Şûrasının görev alanına giren konular hariç olmak kaydıyla, mesleki bilgi ve tecrübeye dayalı konularda bilirkişi sıfatıyla gerekli incelemeleri yaparak görüş bildirir.

Kurul, mahkemelerden intikal eden ve bilirkişi sıfatıyla rapor düzenlenmesi talep edilen dava dosyaları hakkında, bu Kanunun uygulanmasından kaynaklanan görevlerle sınırlı olmak kaydıyla gerekli incelemeleri yaparak görüş bildirir. Anılan mahkemeler, bahse konu dosyalar için Adalet Bakanlığınca belirlenen bilirkişi ücretini Kurul üyelerine iletilmek üzere Kurumun ilgili birimine gönderir.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun görev, yetki, çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Teftiş kontrol ve denetleme yetkisi:

Madde 130 – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigorta müfettişleri, bu Kanunun uygulanması bakımından, İş Kanununda belirtilen teftiş, kontrol ve denetleme yetkisini haizdirler.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) İşverenin Kuruma, emsaline, yapılan işin nitelik, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütülmesi için gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğu Kurumca saptanması halinde, işin yürütülmesi için gerekli olan asgari işçilik miktarı, yapılan işin niteliği, bünyesinde kullanılan teknoloji, iş yerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalıştırılan işçi sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurları dikkate alarak sigorta müfettişi tarafından tespit edilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Sigorta müfettişlerince görevleri sırasında saptanan Kurum alacağını doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemler yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Bu maddenin uygulamasında teftiş, kontrol ve denetleme yetkisine sahip olanlar tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar muteberdir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) İşverenler ve sigortalılar ile işle ilgili Kurum personeli, görevli sigorta müfettişleri tarafından bilgi vermek üzere çağrıldıkları zaman gelmek, gerekli olan belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek, görevlerini yapmak için her türlü kolaylığı sağlamak ve bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle yükümlüdürler.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Sigorta müfettişlerine bu görevleri yaparken, tüm kamu görevlileri gerekli kolaylığı gösterir ve yardımcı olurlar.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.) Kurum, sigorta yoklama memurları vasıtasıyla iş yerlerinin mevcut durumları, faal olup olmadığı, sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığı, çalıştırılıyorsa kimlerin, hangi sürede ve ücretle çalıştırıldıkları, prime esas kazanç ve prim ödeme gün sayılarıyla diğer bilgileri içeren ilgili belgelerin işyerlerinde asılı olup olmadığı ile bu hususların tutanağa kaydedilmesi, adres, mal varlığı ve sağlık yardımlarına müstahaklık ve kendilerine verilecek benzeri görevlerde inceleme, araştırma, tespit ve yoklama yaptırabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/49 md.)İhaleli işler ile özel bina inşaatı işyerleri işverenlerine, Kuruma prim borçlarının bulunmadığını gösteren ilişiksizlik belgesinin verilmesinde, 1.6.1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre yetki verilmiş serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler tarafından iş yeri kayıtlarının incelenmesi sonucunda Kuruma bildirildiği tespit edilen işçilik tutarlarının uygunluğu, Kurumun denetim yetkisi saklı kalmak kaydıyla, esas alınabilir. Şu kadar ki, usul ve esasları Kurumca belirlenmiş hesaplama yöntemine uygun olarak serbest muhasebeci malî müşavir ve yeminli malî müşavirce düzenlenen rapor ile Kuruma yeterli işçilik bildirilmediği anlaşılan iş yeri ve işverenlerinin tespit edilen fark işçilik tutarı üzerinden hesaplanacak prim ve gecikme zammı tutarının bu Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri uyarınca verilecek idarî para cezaları ile birlikte ödemeleri kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilebilir. Kurumca belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket ederek, Kurum zararına sebebiyet verdiği anlaşılan meslek mensuplarının düzenlenen raporlar dikkate alınmaz ve bunların daha sonra düzenleyecekleri raporlar hiçbir zaman Kurumca işleme konulmaz. Gerçeğe aykırı rapor düzenleyen meslek mensupları hakkında Kurumun genel hükümlerine göre takip hakkı saklıdır. Bu fıkranın uygulanmasıyla ilgili esas ve usuller Kurumca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

(Mülga fıkra:29/7/2003-4958/58 md.)

Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanları kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim ve incelemeler sırasında, çalıştırılanların sigortalı olup olmadığını da tespit ederek sigortasız çalıştırılanları Kuruma bildirmek zorundadırlar. Kurum bu bildirimler üzerine gerekli yasal işlemi yapar. İlgililerin itiraz hakları saklıdır. Uygulamanın usul ve esasları altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Hizmetlerin birleştirilmesi:

Madde 131 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

5/1/1961 tarihli 228 sayılı Kanunda sözü geçen maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanunu yerine bu kanun hükümleri uygulanır.

Bildiri:

Madde 132 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Özel sigortalar:

Madde 133 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özel sigortalara ilişkin kanunlardaki hükümler, sosyal sigortalar hakkında uygulanmaz.

Uyuşmazlıkların çözüm yeri:

Madde 134 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür.

Tüzük ve yönetmelik.⁽¹⁾

Madde 135 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A):

- a) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hallerinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı;
- b) Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş ve hangi hallerde başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacakları;
- c) İşe alıştırmanın ne yoldan ve hangi esaslara göre yapılacağı ve 122 nci maddenin uygulanma tarzı;
- d) Sigortalıların hangi hallerde erken yaşlanmış sayılacakları;
- e) 129 uncu madde gereğince kurulan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun, bu kanunda belirtilenler dışında kalan ve bu kanunun uygulanması ile ilgili bulunan görevleri ve çalışma şekil ve esasları;
- f) Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işden ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıktığı takdirde o işden ileri gelmiş kabul edileceği;

Kurumca hazırlanacak yönetmelikler ile,⁽²⁾

B):⁽³⁾

- a) Sigortalıların kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarını ve sigorta primlerini gösteren kayıt ve belgelerin ve sigortalı hesap kartlarının nitelik, usul ve esasları ile verilme süreleri;
 - b) Primler hesabına esas tutulacak kazançlar toplamının hangi usul ve esaslara göre Kurumca ölçümleneceği ve prim itiraz komisyonlarının teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile üyelerinin ücretleri;
 - c) Sigortalıların tescili, işverenler tarafından tutulacak kayıtlar ve işverenlerin uymaya mecbur bulundukları usul ve esaslar; isteğe bağlı sigortaya tabi tutulananların prim ödeme şekilleri;
 - d) Gelir ve aylıkların ödenme zamanı;
 - e) Bu kanun hükümlerinin, işin niteliğinin gerektireceği şartlarla ve ne gibi değişik usullerle kara, deniz ve hava ulaştırma işlerinde çalışanlarla 7 nci madde kapsamına girenlerin ve bunların işverenlerine uygulanacağı;
 - f) 8 inci maddenin son fıkrasındaki devirle ilgili hükümlerin ne yolda uygulanacağı;
 - g) 118 inci madde hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili esaslar;
 - h) Bu kanun hükümlerinin uygulanma şekil ve esasları;
- Kurumca hazırlanacak bir Yönetmelik ile ⁽⁴⁾
- Tesbit olunur.

(1) 29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile "Tüzük" şeklindeki madde başlığı "Tüzük ve Yönetmelik" olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu cümle "Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir tüzük ile," iken, 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 50 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir

(3) Bu bent ile ilgili diğer maddelerdeki "tüzük" deyimini 29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile "yönetmelik" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(4) Bu hüküm 29/4/1986 tarih ve 3279 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin © bendi ile (Kurumca hazırlanacak yönetmelikle) şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Kurumun adı:

Madde 136 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

4792 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan (İşçi Sigortaları Kurumu) nun adı (Sosyal Sigortalar Kurumu) olarak değiştirilmiştir.

BÖLÜM - XII

Karşılıklar ve Teknik Bilanço

Karşılıklar:

Madde 137 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Her hesap yılı sonunda, o yıl içinde elde olunan iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden ve Kurumun diğer gelirlerinden aşağıda yazılı karşılıklar ayrılır:

- Matematik karşılık
- Ödenmiş primler karşılığı,
- Diğer karşılıklar,
- Olağanüstü karşılık.

Matematik karşılık; bu kanun gereğince bağlanan gelir ve aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı; sigortalılar veya hak sahibi kimseleri için bu kanun gereğince ileride malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından Kurumca yapılacak ödemelerin bilanço tarihindeki değeri ile bu sigortalılar için sonraki yıllarda ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin peşin değerleri arasındaki farktır.

Olağanüstü karşılık; herhangi bir hesap yılına ilişkin gelirlerin, o yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden matematik ve ödenmiş primler karşılıkları ile yönetim giderleri, sigorta masrafları ve ayrılan başka karşılıklar çıkarıldıktan sonra kalanı olağanüstü karşılık olarak ayrılır.

Sigorta kolları arasında borçlanma:

Madde 138 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurum, herhangi bir sigorta kolunun gerektirdiği yardım ve ödemelerle bunların yönetim giderlerini karşılamak üzere, başka bir sigorta kolu fonundan, sonradan mahsubu yapılmak şartıyla, gerekli harcamaları yapabilir.

Teknik bilanço:

Madde 139 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sosyal sigorta kollarının mali bünyeleri ile bağlanan gelir ve aylıkların geçim şartları ve sigortalıların genel ücret seviyelerinde meydana gelen değişiklikler karşısındaki durumu, beş yılda bir ve gerekirse daha önce Kurum tarafından incelenerek varılacak sonuç, gereği sağlanmak üzere, bir raporla Çalışma Bakanlığına bildirilir.

BÖLÜM - XIII

Ceza Hükümleri

Kurumca verilecek idari para cezaları⁽¹⁾

Madde 140 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

- Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen bildirgeyi Kanunda belirtilen tarihte Kuruma vermeyenlere;
- 1-Bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar için üç aylık asgari ücret tutarında,
- 2-Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar için iki aylık asgari ücret tutarında,

(1) Bu madde başlığı "Kurumca verilecek İdari Para Cezaları:" iken 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

3- Defter tutmakla yükümlü olmayanlar için bir aylık asgari ücret tutarında,

b) Bu Kanunun 9 uncu maddesinde belirtilen bildirgeyi yasal süresi içinde Kuruma vermeyenlere, her bir sigortalı için aylık asgari ücret tutarında, bildirilmeyen sigortalıların çalışma izninin olmaması durumunda asgari ücretin iki katı tutarında;

c) **(Değişik: 24/6/2004-5198/18 md.)** Bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri anılan fıkra da belirtilen süre içinde Kuruma vermeyenlere her bir fiil için belgenin;

1- Asıl nitelikli olması halinde aylık asgarî ücretin üç katını geçmemek kaydıyla Kuruma verilmiş olan belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına aylık asgarî ücretin 1/5'i tutarında,

2- Ek nitelikte olması halinde Kuruma verilmiş olan her bir ek belge için aylık asgarî ücretin 1/8'i tutarında,

Şu kadar ki, ek belgenin 79 uncu maddenin üçüncü fıkrasına istinaden Kurumca re'sen düzenlenmesi durumunda aylık asgarî ücretin üç katı tutarında,

3- Mahkeme kararı ile veya denetim elemanlarınca yapılan tespitler sonucunda ya da kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenen belgelerden hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği saptanan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği üzerinde durulmaksızın aylık asgarî ücretin üç katı tutarında,

Bu Kanunun 79 uncu maddesinin onüçüncü fıkrası uyarınca sigorta müfettişi tarafından veya 130 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerce düzenlenen raporlara istinaden Kuruma bildirilmediği tespit edilen eksik işçilik tutarının maledildiği aylardan dolayı aylık asgarî ücretin üç katı tutarında,

d) Defter ve belgeleri ibraz etme yükümlülüğünü Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen onbeş gün içinde mücbir sebep olmaksızın yerine getirmeyenlere;

1) Bilanço esasına göre defter tutmakla yükümlü iseler aylık asgari ücretin oniki katı tutarında,

2) Diğer defterleri tutmakla yükümlü iseler aylık asgari ücretin altı katı tutarında,

3) Defter tutmakla yükümlü değil iseler aylık asgari ücretin üç katı tutarında,

Defter ve belgelerinin tümünü bu bentte belirtilen süre içinde ibraz etmekle birlikte, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak düzenlemeyenlere, her bir geçersizlik hali için, ibraz edilmemesi üzerine uygulanan miktarları aşmamak kaydıyla aylık asgari ücretin yarısı tutarında,

e) Bu Kanunun 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yönetmelikle belirlenen sürede yerine getirmeyenlere aylık asgari ücretin iki katı tutarında,

f) Bu Kanunun 90 ıncı maddesinde belirtilen yükümlülükleri Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen üç gün içinde yerine getirmeyenlere aylık asgari ücret tutarında,

İdarî para cezası verilir.

Bu madde hükümlerinin uygulanması, bu Kanunun 8, 9 ve 79 uncu maddelerinde belirtilen belgelerin Kuruma verilmesi yükümlülüğünü kaldırmaz.

Bu maddenin uygulanmasında 10.6.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için fiilin olduğu tarihte uygulanan asgari ücret esas alınır.

(Değişik dördüncü fıkra: 9/5/2007-5655/2 md.) İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezalarına karşı Kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir.

(Değişik beşinci fıkra: 9/5/2007-5655/2 md.) Fiilin işlendiği günden itibaren beş yıl içinde tebliğ edilemeyen idarî para cezaları zamanaşımına uğrar. İdarî para cezaları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Ek Madde 1 – (13/7/1967 tarihli ve 899 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek teselsül için numaralandırılmıştır.)

Evlenme dolayısıyla işlerinden ayrılan kadın sigortalılara kendileri ve işverenleri tarafından 5417, 6900 ve 506 sayılı kanunlara göre ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin yarısı, yazılı talepleri üzerine, toptan ödeme şeklinde verilir.

İşten ayrıldıkları tarihten itibaren bir sene içinde evlenmiş veya evlendikleri tarihten itibaren bir sene içinde işinden ayrılmış olan kadın sigortalılar, evlenme dolayısıyla işten ayrılmış sayılırlar.

Evlenmeleri dolayısıyla toptan ödemededen faydalanmış bulunan kadın sigortalılardan 506 sayılı Kanuna tabi bir işe girenler, kendilerine verilen primleri aldıkları tarihten itibaren % 5 faizi ile Sosyal Sigortalar Kurumuna iade ettikleri takdirde sigortaya tabi eski hizmetleri 506 sayılı Kanunun tatbikatında nazara alınır. Toptan ödeme şeklinde aldıkları primleri Sosyal Sigortalar Kurumuna iade etmeyenlerin sigortalılık süreleri, 506 sayılı Kanuna tabi işlere yeniden girdikleri tarihten başlar.

Muayene ücreti:

Ek Madde 3 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir. Değişik: 6/3/1981 - 2422/15 md.)

506 sayılı Kanunun 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca sağlık yardımlarından yararlanacak olanlardan yapılacak her bir poliklinik muayenesi için Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile 20 TL.'dan az olmamak üzere muayene ücreti alınır. ⁽¹⁾

Şu kadar ki hekimin gerekli görmesi üzerine yapılacak diğer poliklinik muayenelerinden ücret alınmaz.

(1) Bu fıkra da yeralan muayene ücreti önce; 18/9/1990 tarih ve 90/913 sayılı BKK ile 1.000.-TL olarak kararlaştırılmış, daha sonra bu miktar 6/8/1992 tarih ve 92/3337 sayılı BKK. ile 1/10/1992 tarihinden itibaren (20) gösterge rakamının memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar olarak belirlenmiştir.

(Ek fıkra:29/7/2003 – 4958/52 md.;Değişik:22/1/2004 – 5073/12 md.)Kurum sağlık tesislerinde mesai saatleri dışında acil sağlık hizmetleri hariç olmak üzere yürütülen sağlık hizmetlerinden, bu Kanunun 32, 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca yararlananlardan sadece yapılacak muayene ve ameliyatları için her yıl Maliye Bakanlığınca yayınlanan tedavi yardımlarıyla ilgili bütçe uygulama talimatı ile belirlenen fiyatların % 25'ini geçmemek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile belirlenecek oranda katkı payı alınır.

Ek Madde 4 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Ek 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1/8/1968 tarihinden önce Demiryolları Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenat Sandığınca aylık bağlanmış olan emeklilerle, 991 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince aylık bağlanan ve mülga 2904 sayılı Kanunun 5 inci, 3575 sayılı Kanunun 17 nci maddelerinde belirtilen hallere müsteniden aylıkları kesilen emeklileri, aylıklarının ödenmesine 506 sayılı Kanundaki esaslar dairesinde devam olunur.

1/8/1968 tarihinden önce durumları birinci fıkra kapsamına giren sandık üyelerinden keseneklerini almamış olanların Demiryolu Emekli ve Askeri Fabrikalar Tekaüt Sandıkları Kanunlarına göre geçen fiili hizmetleri Sosyal Sigortalara tabi olarak geçmiş sayılır.

Ek Madde 5 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen ek 1 inci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların, aşağıda sayılan görevlerde geçen sigortalılık sürelerine, bu sürelerin her tam yılı için, hizalarında gösterilen süreler, sigortalılık süresi olarak eklenir.

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
I – a) 212 sayılı Kanunla değiştirilen 5953 sayılı basın mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki münasebetleri düzenliyen kanun kapsamına tabi olarak çalışan sigortalılar	5953 sayılı Kanunu Değiştiren 212 sayılı Kanunun birinci maddesi kapsamına giren işyerleri	90 gün
b) Basın kartı yönetmeliğine göre basın kartına sahip olmak suretiyle gazetecilik yaparken, kamu kurumlarına giren ve bu kurumlarda meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilen sigortalılar	Basın müşavirlikleri	90 gün
II – (Değişik : 20/6/1987 - 3395/13 md.) Basım ve gazetecilik işyerlerinden 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan sigortalılar.	a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan işyerleri b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapılan işyerleri, c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunarak çalışılan işyerleri, d) Fazla ve devamlı adali gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri, e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışılan işyerleri, f) Günlük mesainin yarısından fazlası saat 20.00'den sonra çalışılarak yapılan işyerleri,	90 gün

III – (Ek: 20/6/1987 - 3395/13 md.) Gemi adamları, gemi ateşçileri, kömürcüler, dalgıçlar.	Denizde	90 gün
IV – (Ek: 20/6/1987 - 3395/13 Md.) (...) ⁽¹⁾ fabrika, atölye, havuz ve depo- larda, trafo binalarında çalışanlar.	1. Çelik, demir ve tunç döküm, 2. Zehirli, boğucu, yakıcı, öldürücü ve patlayıcı gaz, asit, boya işleriy- le gaz maskesi ile çalışmayı gerek- tiren işlerde, 3. Patlayıcı maddeler yapılmasında, 4. Kaynak işlerinde çalışanlarda.	90 gün

Kesirlerin hesaplanmasında tam yıl 360 gün olarak alınır. Fiilen çalışılmış güne eklenecek itibari hizmet günü sayısının bulunmasında (Çalışılan gün sayısı x 0,25) formülü uygulanır.

Ek Madde 6 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen ek 2 nci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi çalışmalarının en az 3600 gününü ek madde 1 de belirtilen işlerde geçiren sigortalılar, ek madde 1 de yer alan itibari hizmet süresine ilişkin hükümlerden yararlanırlar. ⁽²⁾

Ek Madde 7 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen ek 3 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 6/3/1981 - 2422/16 md.)

Ağır, yıpratıcı ve zehirleyici işyerlerinden sayılan ve bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalılardan alınacak Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi % 22'dir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 13'ü işveren hissesidir.

Ek Madde 8 – (11/8/1977 - 2099/2 md. ile gelen numarasız Ek md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna göre, sürekli işgöremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar bu Kanunun 32 nci maddesinin (B) fıkrasındaki yardımlardan 34 üncü maddedeki esaslara bağlı kalınmak kaydıyla yararlanırlar.

Ek Madde 9 – (11/8/1977 - 2100/2 maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

3 üncü maddenin I inci bendinin (A) ve (D) fıkralarında yapılan değişikliklerin tazammun ettiği tatbikat Sosyal Güvenlik Bakanlığınca bir sene içinde hazırlanacak tüzükle düzenlenir.

Bu tüzük yürürlüğe girinceye kadar, Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak genelgeye göre işlem yapılır.

Ek Madde 10 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları, müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar, düşünür ve yazarlar bu kanun hükümlerine tabidirler.

(1) Bu arada yer alan "Azotlu gübre ve şeker sanayiinde, ..." ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 4/10/2006 tarihli ve E.:2002/157, K.:2006/97 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(2) Bu maddede sözü edilen ek 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 5" olarak değiştirilmiştir.

Yukarıdaki fıkrada sayılan uğraşı alanlarına kimlerin gireceği, diğer ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri de alınmak suretiyle Sosyal Güvenlik, Kültür ve Turizm ve Tanıtma Bakanlıkları tarafından birlikte saptanır.

Ek Madde 11 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Kurum, huzur evleri ile son yardım hastaneleri (şifa yurtları) kurar ve işletir.

Huzur evleri ile son yardım hastanelerinin kuruluşu ve işleyişi ile buralarda barındırılacakların bakımı ve alınacak ücretlerin miktarı ve ödeme usulleri kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 12 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen ek 3 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalının ölümünden dolayı aylık ve gelir almakta olan hak sahibi kız çocuklarına evlenmeleri halinde bir defaya mahsus olmak üzere aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı evlenme yardımı olarak verilir.

İki yıl içerisinde meydana gelen boşanma veya dul kalma halinde bu süre için tekrar aylık veya gelir ödenmez.

Ek Madde 13 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununda belirtilen genel kadınlar da bu Kanun hükümlerine tabidirler.

Bu kimseleri çalıştıranlar bu Kanuna göre işveren sayılırlar.

Tasfiye Edilen Hizmetlerin İhyası:

Ek Madde 14 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 29/4/1986 - 3279/8 md.)

Yürürlükten kaldırılmış olan 2454, 3575, 5417, 6900 sayılı kanunlar ile 506 sayılı Kanun ve bunların ek ve değişikliklerine göre prim ve aidat iadesi veya toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye edilmiş bulunanlardan;

a) Yeniden bu Kanuna tabi işlerde çalışmış yahut bu Kanunun 85 veya 86 ncı maddesine göre prim ödemiş olanlar ile,

b) Tasfiye edilmiş veya edilecek hizmetlerin, varsa kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kuruluşlarında geçmiş hizmetler ile toplanarak ölüm sigortasından aylık bağlanmasına yeterli olması halinde ölenlerin hak sahipleri,

Yazılı olarak müracaat ederek, hizmetin tasfiyesinde ilgililere iade edilen prim ve aidat veya toptan ödeme tutarının tamamını alındıkları tarihten yatırılacağı tarihe kadar hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte bir defada Kuruma ödedikleri takdirde, bu hizmetler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında nazara alınır.

İhya edilen bu hizmetler, 2829 sayılı Kanuna göre yapılacak birleştirmede de nazara alınır.

Ek Madde 18 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Ek 9 ncu Md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanunun 7/2/1972 günlü, 1517 sayılı Kanunla değişik 123 üncü maddesinin yedinci ve müteakip fıkraları kaldırılmış ve yerine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilaç ve tıbbi malzemenin listesi, kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle saptanacak esaslara göre, gerekli görüldükçe kurumda görevli hekimler ve eczacılardan oluşturulacak bir komisyon marifetiyle düzenlenir.

Bu liste Kurum Müdürler Kurulunun onayını müteakip kurumca ilan edilir.

Komisyon gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini de alabilir.

Ödenmekte olan avanslar:

Ek Madde 19 – (6/3/1981 - 2422 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

27/10/1977 tarih ve 7/13987 sayılı, 7/11/1979 tarih ve 7/18320 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden Sosyal Sigortalar Kurumundan İş Kazaları ile Meslek Hastalıkları, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından gelir ve aylık alanlarla, 991 sayılı Kanunla Kuruma devrolunan Sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık alanlara ödenmekte olan avanslar, 1/3/1981 tarihinden sonrası için ödenmez ve bu tarihe kadar ödenmiş ve ödenecek olan avanslar (yersiz yapılan ödemeler hariç) geri alınmaz.

Sosyal yardım zammı:

Ek Madde 24 – (6/3/1981 - 2422/17 md. ile gelen Ek 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

a) (Değişik: 16/10/1985 tarih ve KHK/251; Aynen kabul; 7/1/1986 tarih ve 3251 sayılı Kanun.) 506 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre iş kazaları ile meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve Ölüm sigortalarından gelir veya aylık alanlar ile 991 sayılı Kanuna Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre aylık alanlara her ay sosyal yardım zammı olarak (4.690.000) lira ödenir. ⁽¹⁾

(İkinci bent Mülga: 25/8/1999 - 4447/5 md.)

Bu ödemeler, Kurumdan gelir veya aylık ödemesine imkan veren dosyalar esas alınarak yapılır.

b) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında sosyal yardım zammı ödenir.

c) Yabancı ülkelerle aktedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara ödenecek sosyal yardım zammı, Türk mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme süresinin, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme süresine olan oranına göre hesap edilir.

d) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından gelir alanlara ödenen sosyal yardım zammı, 506 sayılı Kanunun 22 nci maddesine göre ödenecek sermayenin hesabında nazara alınmaz. Ancak, söz konusu maddede belirtilen tarife uyarınca hesaplanacak peşin sermaye değeri, 506 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi hükümlerine göre tespit edilecek peşin sermaye değerleri toplamına katılır.

(1) Bu bende Kanunla getirilmiş olan miktar; 27/4/1995 tarih ve 95/6776 sayılı Kararname ile 15/4/1995 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 4.690.000-TL olarak tespit edilmiştir. Daha önce bu bentte yapılan değişiklikler için bu Kanunun sonundaki "KARARNAMELER İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER CETVELİ"ne bakınız.

e) Söz konusu sosyal yardım zammı, hak sahiplerine her dosya için tamamı tevzi edilecek şekilde ve eşit oranda bölüştürülür.

f) İki ayrı sigorta kolundan veya iki ayrı dosyadan gelir veya aylık alanlara, en fazla ödemeye imkan veren bir dosya üzerinden sosyal yardım zammı ödemesi yapılır.

g) Hak sahibi kız çocuklarının evlenmeleri nedeniyle ödenen evlenme yardımının hesabında sosyal yardım zammı nazara alınmaz.

h) 5/1/1961 tarih ve 228 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre Kurumca aylık bağlananlara ödenen sosyal yardım zammının hizmet süreleriyle orantılı olarak tespit edilen miktarı, aynı nitelikteki zammı ödeyen ilgili sandık veya kurumdan tahsil edilir.

i) Ödeme dönemlerine göre peşin ödenen sosyal yardım zammı, ölüm halinde geri alınmaz.

j) Sosyal yardım zammından icra ve diğer kesintiler yapılamayacağı gibi, her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

k) Yersiz yapılan sosyal yardım zammı ödemeleri, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

l) (Ek: 20/6/1987 - 3395/15 md.; Değişik: 1/6/1994 - 3995/1 md.)

Genel ve katma bütçeli idareler, mahalli idareler, döner sermayeli kuruluşlar gibi kamu kuruluşları ile kanunla ve kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan diğer kuruluşlar ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden aylık bağlanmasına hak kazandıktan sonra ayrılanlardan; 506 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlananların ilk sosyal yardım zammı ödemeleri, söz konusu kuruluşlar adına Kurumca yapılır.

Yukarıda belirtilen kuruluşlar adına, Kurumca yapılan ilk sosyal yardım zammı ödemeleri ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilgili kuruluşlarca kuruma ödenmemiş sosyal yardım zammı tutarları bu kuruluşlara yapılacak yazılı bildirim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde defaten kuruma ödenir.

Kurumun yazılı bildiriminde isimleri belirtilenlere sonraki aylarda ödenmesi gereken sosyal yardım zammı tutarları, yeni bir bildirim beklenmeksizin ilgili kuruluşlarca, her ay emekli aylığı ödeme tarihlerinden önce Kurumun ilgili hesabına yatırılır.

Kurumlar Vergisi mükellefi olan kurum ve kuruluşlarca bu madde gereğince yapılan ödemeler, Kurumlar Vergisi uygulamasında gider yazılabilir.

m) (Ek: 8/2/2006-5454/6 md.) Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların, özelleştirme uygulamaları sonucu bunlardaki kamu payının % 15'in altına düşmesinden veya bunların tasfiyesinden yahut tüzel kişilikleri sona erecek şekilde kapatılmasından önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlar ile kamu payı % 50'nin altına düşen Türk Telekom A.Ş.'nin devrinden önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlara, bu madde gereğince ödenen sosyal yardım zammı ödemeleri, (l) bendindeki esaslara göre Hazinece karşılanır.

Ek Madde 25 – (11/12/1981 - 2564/3 md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir. Değişik: 28/1/1983 - 2795/5 md.)

Sigortalılar ile bu Kanunun 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca sağlık yardımlarından yararlanan kimselerin, Kurum sağlık tesisleri sağlık raporu ile belirlenen ve uzun süre tedaviyi gerektiren; tüberkuloz, kanser, kronik böbrek hastalıkları ile organ transplantasyonları gibi durumlarda, ayakta yapılan tedavileri sırasında verilmesine lüzum görülen ilaçlardan hayati önemi haiz olduğu, bu Kanunun 123 üncü maddesinde sözü edilen Komisyonca tespit edilecek olanların bedellerinden iştirak payı alınmaz. ⁽¹⁾

Ek Madde 26 – (20/3/1985 - 3168/7 md. ile gelen Ek md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunda yer alan gelir ve aylıkların ödenmesine dair dönem ve devre tabirleri, bir aylık veya üç aylık dönemi ifade eder.

Ek Madde 31 – (29/4/1986 - 3279/10 md. ile gelen Ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sosyal güvenlik sözleşmelerinin uygulanması ile ilgili olarak prim ödeme süreleri üç ayı aşmamak üzere, Yönetim Kurulu kararı ile tespit edilebilir.

Ek Madde 32 – (29/4/1986 - 3279/10 Md. ile gelen Ek 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalılar ile Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarının ve Kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan çocukların, iyileşmelerine yarıyacak yahut işgöremezliklerini gidermeleri için gerekli görülen protez araç ve gereçleri, Kurumca, 34 üncü maddede belirlenen sağlık yardımları süreleri ile bağlı olmaksızın sağlanır, onarılır ve tespit edilen süre ve şartlarla yenilenir.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/15 md.) Sigortalıların çocuklarına verilecek protez, araç ve gereçlerin bedellerinin % 20'si kendilerince ödenir. Ancak, sigortalıların çocuklarından alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin birbuçuk katından fazla olamaz.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/15 md.) Sigortalıların geçindirmekle yükümlü bulundukları eşlerinden % 20, Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük ve yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü bulundukları eşleri ile Kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık almakta olan eşlerden % 10 katılım payı alınmak şartıyla protez, araç ve gereç yardımlarından yararlanırlar. Ancak, sigortalıların eşlerinden alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin bir buçuk katından, sürekli iş göremezlik geliri, malullük ve yaşlılık aylığı alanların eşleri ile Kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık almakta olan eşlerden alınacak olan katkı miktarı aylık asgari ücretten fazla olamaz.

(Değişik: 30/5/1997 - KHK 572/20 md.) Bu madde gereğince verilecek protez, araç ve gereçlerin standartlara uygunluğu dikkate alınarak, türleri, süre ve şartları ile yapılacak ödeme miktarlarına ait esaslar Kurumca hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

(1) Bu maddede yer alan "sağlık kurulu raporu" ibaresi, 9/5/2007 tarihli ve 5655 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle "sağlık raporu" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Ek Madde 33 – (20/6/1987 - 3395/16 md. ile gelen Ek 1 inci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalıların 12 yaşına kadar (12 yaş dahil) çocuklarının hastalıkları sebebiyle, Kurum sağlık tesislerinde veya giderleri Kurumca karşılanan diğer sağlık tesislerindeki tedavileri sırasında, tıbben görülecek lüzum üzerine, yanlarında kalacak refakatçiye ait ücret Kurumca ödenir.

Ek Madde 38 – (23/5/2002 tarihli ve 4759 sayılı Kanunun hükmüdür.)⁽¹⁾

Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar ile geçici 76 ncı maddeye göre yapılan telafi edici ödemeler, her ay ödeme tarihlerinde bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi artış oranı kadar artırılarak belirlenir.

Ek Madde 39 – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun Ek 5 ve Ek 6 ncı Maddeleri gereğince sigortalılık süresine ilave edilen gün sayıları, beş yıldan çok olmamak üzere bu Kanunun 60 ve Geçici 81 inci maddelerinde belirtilen yaş hadlerinden indirilir.

Ek Madde 40 – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun 2 nci maddesine göre sigortalı sayılanlar, çalışmaya başladıklarını işe başladıkları tarihten itibaren 30 gün içinde Kuruma bildirirler.

Bildirimler ile ilgili Kurumca yapılacak işlemlerin usul ve esasları, yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 41 – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)

3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylık bağlananlara Kurumca sağlanan protez, araç ve gereç bedellerinden katkı payı alınmaz.

Ek Madde 42 – (29/9/1999 tarihli ve 578 sayılı KHK 'nin hükmüdür.)

Genel hayatı etkileyen afetler nedeniyle, afet bölgesindeki il ve ilçelerde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören işverenlerle, sigortalı ve hak sahiplerinin bu Kanuna göre vermekle yükümlü oldukları belgelerin verilme süreleri ile ödenmesi gereken primlerin ve sosyal yardım zammı borçlarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelerle bağlı kalmaksızın afet bölgesindeki şartları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve ertelemeye Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.⁽²⁾

(Ek fıkra:22/1/2004 – 5073/11 md.) İşverenin, bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre Kuruma vermekle yükümlü olduğu belgenin internet, elektronik ve benzeri ortamda vermesi zorunlu olduğu halde, internet ya da Kurumun elektronik iletişim için kullandığı alternatif iletişim hatlarının tümünde birden meydana gelebilecek arızalar, Kurum bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu, belgelerin Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma gönderilememesi ve primlerin yasal süresi içinde ödenememesi halinde, internet veya elektronik ortamda hizmeti engelleyen bu durumların resmî nitelikteki belgelerle kanıtlanması kaydıyla, yukarıda belirtilen sorunların ortadan kalkmasını takiben ikinci iş gününün sonuna kadar belge internet veya elektronik ortamda verilir ve muhteviyatı primler de aynı sürede ödenirse bu yükümlülüklerin Kanunda öngörülen sürede yerine getirilmiş olduğu kabul edilir.

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

(2) Bu maddeye "ödenmesi gereken primlerin" ibaresinden sonra gelmek üzere 21/1/2000 tarih ve 592 sayılı KHK. 'nin 3 üncü maddesiyle "ve sosyal yardım zammı borçlarının" ibaresi eklenmiştir.

Ek Madde 43 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak ve 78 inci madde gereğince saptanacak günlük kazancın alt sınırlarında meydana gelecek yükselmelerde; iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık ve analık sigortalarından, yeniden tespit edilen alt sınırların altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış yahut kazanacak olanların bu ödenekleri, günlük kazancın alt sınırındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak yükseltilmiş günlük kazançların alt sınırına göre artırılır.

Ek Madde 44 - (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)⁽¹⁾

Bu Kanunun 20 nci ve 23 üncü maddelerine göre hesaplanan yıllık gelirin 1/12'si, gelire esas günlük kazanç hesabına giren son takvim ayı ile gelir başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki aylık artış oranları kadar artırılarak sigortalının bir aylık geliri belirlenir.

Ek Madde 45 - (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun 61 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenecek ortalama yıllık kazancın hesaplanmasında, bu Kanunun geçici 82 nci maddesinin (a) bendinin ikinci alt bendine göre bulunacak aylığın artırılmasında esas alınan Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı veya gayri safi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızının eksi olması halinde, yine bu Kanunun ek 38 inci maddesinin uygulanmasında esas alınan aylık tüketici fiyat indeksinin artış oranının eksi olması halinde bu değer nazara alınmaz.

Ek Madde 46 - (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra ölen sigortalıların anne ve babalarına bağlanan gelir ve aylıklar sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmaya başladıkları veya 1.7.1976 tarihli ve 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere, bunlardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilir.

Ek Madde 47 - (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna göre gelir veya aylık almakta olan kız çocuklarının sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmiş ülkelerdeki sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmaya başlamaları veya bu ülkelerin sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almaya başlamaları halinde, bağlanan gelir ve aylıkları kesilir.

Ek Madde 48- (24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun 36 ncı maddesinin (B) bendi uyarınca ilaç, protez, araç ve gereç bedellerinden alınacak katkı payı ile ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca alınacak muayene ücreti, Kurumdan gelir ve aylık almakta olanların gelir ve aylıklarından, gelir ve aylık almakta iken vefat edenlerin hak sahiplerine bağlanacak gelir ve aylıklarından, hak sahiplerinden vefat edenler ile gelir ve aylık hakkını kaybedenlerin ise aynı tahsis dosyasından gelir ve aylık alan diğer hak sahiplerinin gelir ve aylıklarından da kesilebilir. Katkı payı ile muayene ücretinin gelir ve aylıklardan kesilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurum Yönetim Kurulunca belirlenir.

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Ek Madde 49- (2/12/2004 tarihli ve 5264 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yurt içinde tedavisi mümkün olmayan, ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve malullük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tespit edilen hastalıkları için ve bu raporda belirtilmiş ise beraber gideceği kimseyle birlikte;

a) Hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az üçyüz gün hastalık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla sigortalının, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak çalışmayan ya da gelir veya aylık almayan eşi ile geçindirmekle yükümlü olduğu çocukları, ana ve babası,

b) Bu Kanuna göre sürekli iş göremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar ile bu kimselerin geçindirmekle yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babası,

c) Hak sahibi olarak gelir veya aylık alan eş, çocuk, ana ve baba,
Yurt dışına gönderilir.

Yabancı ülkeye gönderilenlerin tedavi süresi iki yılı geçemez. Bu süre içerisinde acil haller hariç olmak üzere, raporda belirtilen hastalığın seyriyle bağlantılı olan hastalıktan başka yapılan tedavi giderleri ödenmez ve bu tedavi için süre uzatılamaz. Tedavi süresi altı ayı geçtiği takdirde ilgili yabancı sağlık kurumundan alınan ve tedavinin devamı zarureti gösteren rapor, dış temsilciliklerce Kuruma gönderilir. Bu işlem her altı ayda bir tekrarlanır ve Kurumca sigortalılar için tespit edilen esaslara göre gidip-gelme yol paraları ile tedavi ve zaruri masrafları Kurumca ödenir. Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulunca verilen rapora karşı Kurum veya ilgili sigortalıca yapılacak itiraz, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca verilen karar kesindir.

Ek Madde 50- (22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşverenler ve üçüncü şahısların bu Kanunun 10, 26, 27 ve 28 inci maddeleri gereğince, iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle ödemekle yükümlü bulundukları her tür borcu 36 aya kadar eşit taksitler halinde tahsil edilir. Söz konusu borca, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun 1 inci maddesi hükümlerine göre faiz uygulanır.

BÖLÜM - XIV**Geçici Hükümler****Kanunun uygulanma alanı:****Geçici Madde 1 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)**

Bu kanun hükümleri, şehir ve kasabalarda belediye sınırları içinde bulunan yerlerde 4 kişiden, bunlar dışında kalan yerlerde de 8 kişiden az kimse çalıştıran işverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler hakkında, ihtiyacı karşılayacak sağlık tesisleri ve Kurum teşkilatı kurulduktan sonra, Bakanlar Kurulunca tesbit edilerek karara bağlanacak tarihlerden başlanarak uygulanır. Bakanlar Kurulunca bu fıkra göre alınacak uygulama kararları sigorta kollarını hepsini veya bir kısmını kapsıyabilir.

Yukarıki fıkranın uygulanmasında :

a) Yılın bazı dönemlerinde tam veya fazla çalışılan, bazı dönemlerinde de kısmen çalışılan veya hiç çalışılmıyan işler için, tam veya fazla çalışılan dönemdeki çalışanlar sayısı,

b) Aynı işverenin aynı şehir, kasaba veya köyde bulunan işlerinde çalışanlar sayısının toplamı,
Esas tutulur.

Çalıştırılanlar sayısının tesbitinde, 3 üncü ve geçici 20 nci maddelerle istisna edilen kimseler nazara alınmaz.

Çalıştırılanlar sayısı, sonradan yukarda belirtilen sınırların altına düşmüş olsa bile, bu işlerde çalışanlar hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Sigortaya tabi olma halinin devamı:

Geçici Madde 2 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 3008 sayılı İş Kanunu, Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi hakkındaki 5953 sayılı Kanun ve 6379 sayılı Deniz İş Kanunu kapsamına alınmış ve bu sebeple sosyal sigorta kanunlarına tabi tutulmuş durumda olan işlerde çalışanlarla bu işlerde sonradan çalıştırılacak olanlar ve bunların işverenleri hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

İtiraz:

Geçici Madde 3 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

İşverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler, bu kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılan tesbite karşı, bu kanunun geçici 1 inci maddesinde belirtilen sayılardan az kimse çalıştırdığını ileri sürerek, Kurumca yapılacak bildiri tarihinden sonraki bir ay içinde yetkili mahkemeye başvurabilirler.

İtirazlar bu kanun hükümlerinin uygulanmasını durdurmaz.

Primleri mahkeme kararı ile geri verilenler hakkında 84 üncü maddenin son fıkrası hükmü uygulanır.

Sigortalı çalıştırıldığını bildirme süresi:

Geçici Madde 4 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

8 inci maddede belirtilen haller bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelmişse, 8 inci madde hükümleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak uygulanır.

8 inci maddede belirtilen bir aylık süre bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlar.

Sağlık yardımlarının eş ve çocukları kapsamı:

Geçici Madde 5 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

35 inci madde hükmü, ihtiyacı karşılayabilecek sağlık tesisleri kurularak Kurumca her türlü hazırlıkların tamamlandığı yerlerde, Bakanlar Kurulu kararı ile uygulanır.

Bu madde hükmünün uygulanmadığı yerlerde hastalık sigortası primi sigortalının kazancının % 4 üdür. Bu miktarın yarısı işveren, yarısı da sigortalı hissesidir.

Doğumdan ileri gelecek hastalıkların tedavisi:

Geçici Madde 6 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

35 inci maddenin uygulanmadığı yerlerde çalışan sigortalı erkeğin sigortalı olmiyan karısının doğumdan ileri gelecek hastalık veya arızası dolayısıyla gerekli sağlık yardımları yapılır.

Ancak, bu yardımdan yararlanabilmek için, doğum tarihinden başlanarak üç ay içinde Kuruma başvurulması gerekir.

Kurum sağlık tesisi veya hekimi bulunmiyan yerlerde veya acil vakalarda, sigortalı erkeğin sigortalı olmiyan karısının doğumdan ileri gelen hastalık veya arızası dolayısıyla yapılan sağlık yardımlarının belgelere dayanan masrafları, tedaviye başlandığının bir ay içinde Kuruma bildirilmesi şartıyla, Kurumca ödenir.

Eski hakların devam edeceği:

Geçici Madde 7 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 4772, 5417, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar ile eklerine ve değişikliklerine göre hak kazanılmış bulunan her türlü yardım, tahsis ve ödemeler, bunların dayandığı kanun hükümleri gereğince kurumca sağlanır ve iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortalarından hak kazanılmış olan gelir ve aylıkların ödenmesine, yardımların yapılmasına ve ödeneklerin verilmesine bu kanunda yazılı hüküm ve esaslara göre devam olunur.

Ancak, malûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortalarından bağlanmış bulunan veya bağlanılmasına hak kazanılmış olan gelir ve aylıkların alt sınırı hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

İleri yaştakilere aylık bağlama şartları:

Geçici Madde 8 – (29/6/1978 tarihli ve 2167 sayılı Kanunun hükmüdür.)

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılardan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmakla beraber 60 ıncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden Yaşlılık Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve:

a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 3 üncü maddenin 1 inci bendinin (C) fıkrasında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2000 gün çalıştıklarını tevsik eden,

b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c) En az 5 yıl sigortalı bulunan,

Sigortalılara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 inci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

3 üncü maddenin 1 inci bendinin (B, E, F, G, H, İ, J ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukarıdaki (a) fıkrasında belirtilen en az 2000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Bu maddede belirtilen eski çalışma süreleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 2 yıl sigortalılıkları iş bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

1/3/1966 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kuruma tevdi edilen çalışma belgeleri de kanuni süresi içinde verilmiş çalışma belgesi olarak kabul edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçmışlarsa, sigortalıların ilgili işverenden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Ancak, bu kanunun ek 1 inci maddesine göre sigortalı sayılanlar işverenlerinin bulunmaması halinde bu kanunda öngörülen eski hizmetlerini bağlı oldukları Sendika veya Meslek kuruluşlarından alacakları ve kanuni süresi içinde kuruma verecekleri belgelerle tevsik edebilirler.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı bir hükümle tespit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler gerekse ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlasıyla ve kanuni faiz ile birlikte kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılardan 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tespit edilen ve 60 ıncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi 61 inci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre kazanılan haklar:

Geçici Madde 9 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunların geçici 1 inci maddelerine göre, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Kuruma eski hizmet çalışma belgesi vermiş bulunanların sözü edilen maddelerde belirtilen hakları saklıdır.

Ağır ve yıpratıcı işlerde geçen hizmetler:

Geçici Madde 10 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1 Nisan 1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre ağır ve yıpratıcı sayılan işlerde çalışmış olan sigortalıların bu işlerde geçen hizmet süreleri üzerinden hesaplanacak yıpranma payı gün sayısı toplamı, bu kanunun 60 ıncı ve geçici 8 inci maddelerinin (A) fıkralarına göre yaşlılık aylığından yararlanılabilecek yaşlardan indirilir.

Münavebeli işlerde geçen hizmetler:

Geçici Madde 11 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1 Nisan 1950 ile 31 Mart 1954 tarihleri arasında, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre Çalışma Bakanlığınca tesbit edilmiş bulunan münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalıların bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve tutarı, bunların malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Eski primler ve gün sayıları:

Geçici Madde 12 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Sigortalılar namına, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre ödenen primler ile bunların prim ödeme gün sayıları, bu kanuna göre ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ve prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Yabancı uyruklular:

Geçici Madde 13 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

31 Mayıs 1957 tarihinden sonra, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanun ve bu kanun hükümlerine tabi olmamış bulunan yabancı uyruklu sigortalıların, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre ödedikleri ihtiyarlık sigortası primlerinden doğan tahsis hakları saklıdır.

Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar yazılı istekte bulunduklarında, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre yalnız kendilerinin ödedikleri ihtiyarlık sigortası primleri geri verilerek, adlarına ödenmiş primlerden doğan hakları tasfiye edilmiş olur.

Birden çok karısı bulunanlar:

Geçici Madde 14 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinden önce evlenen ve birden çok karısı bulunan sigortalının ölümünde, bu kanuna göre bağlanacak dul aylıkları bunlar arasında eşit surette paylaştırılır.

Bunlardan birinin aylığının kesilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, aylığı, kalan dul bir ise onun aylığına, birden çok ise eşitlikle bunların aylıklarına eklenir.

Tüzükler yürürlüğe girinceye kadar yapılacak işlem:

Geçici Madde 15 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

135 inci maddede belirtilen tüzükler bu kanunun yayımı tarihinden başlanarak en geç altı ay içinde düzenlenir.

Bu tüzükler yürürlüğe girinceye kadar, bu kanunda tüzükle tesbit olunacağı belirtilen hususlarda, Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

Hastalık sigortasının Ereğli Kömür Havzasında uygulanması:

Geçici Madde 16 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümleri, Havzai Fahmiye Maden Amelesinin Hukukuna Mutaallik 151 sayılı Kanunun uygulandığı yerler için, Bakanlar Kurulu kararı ile belli edilecek tarihten başlanarak uygulanır.

Eski gelirlerin artırılması:

Geçici Madde 17 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelmiş olan iş kazaları veya bu tarihten önce anlaşılmış bulunan meslek hastalıkları dolayısıyla bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılacak olan gelirler, işbu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak, ekli (1) numaralı cetvelde gösterilen katsayılara göre artırılır.

Yukarıki fıkra hükmünün, 6 liradan az günlük kazançlar üzerinden bağlanmış olup 7232 sayılı Kanunla bu sınıra göre yükseltilmiş olan gelirlere uygulanmasında bu yükselmeler nazara alınmaz.

(1) NUMARALI CETVEL

(Geçici Madde 17)

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından, kaldırılmış 4772 sayılı kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılacak gelirlerin artırılmasında kullanılacak katsayılar.

İş kazasının meydana geldiği veya meslek hastalığının anlaşıldığı yıl	Gelir artırma katsayısı
1946 - 1950	3,46
1951	3,37
1952	3,02
1953	2,83
1954	2,50
1955	2,16
1956	1,89
1957	1,69
1958	1,43
1959	1,17
1960	1,08
1961	1,—
1962	1,—

Eski aylıkların artırılması:

Geçici Madde 18 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılmış olan malûliyet ve ihtiyarlık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahibi kimselerine bağlanan aylıklara esas tutulan aylıklardan :

a) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (2) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

(2) NUMARALI CETVEL

(Geçici Madde 18 - a)

Kaldırılmış 5417 sayılı kanun ile ek ve tadilleri gereğince tesbit edilen aylıkların artırılmasında kullanılacak katsayılar.

<u>Sigortalılık süresi</u>	<u>Aylık artırma katsayıları</u>
1 yıl	74,81
1 " 1 ay	69,06
1 " 2 "	64,13
1 " 3 "	59,85
1 " 4 "	56,11
1 " 5 "	52,81
1 " 6 "	49,87
1 " 7 "	47,25
1 " 8 "	44,89
1 " 9 "	41,00
1 " 10 "	39,14
1 " 11 "	37,43
2 yıl	35,88
2 " 1 ay	34,44
2 " 2 "	33,11
2 " 3 "	31,89
2 " 4 "	30,75
2 " 5 "	29,69
2 " 6 "	28,70
2 " 7 "	27,77
2 " 8 "	26,91
2 " 9 "	25,06
2 " 10 "	24,32
2 " 11 "	23,63
3 yıl	22,97
3 " 2 "	21,76
3 " 4 "	20,67
3 " 6 "	19,69
3 " 8 "	18,79
3 " 10 "	17,06
4 yıl	16,35
4 " 2 "	15,70
4 " 4 "	15,09
4 " 6 "	14,53
4 " 8 "	14,02

<u>Sigortalılık süresi</u>	<u>Aylık artırma katsayıları</u>
4 " 10 "	– 5 yıldan az 12,72
5 yıl	– 5 yıl 3 aydan az 12,29
5 " 3 "	– " 6 " " 11,71
5 " 6 "	– " 9 " " 11,18
5 " 9 "	– 6 yıldan az 10,00
6 yıl	– 6 yıl 3 aydan az 9,59
6 " 3 "	– " 6 " " 9,21
6 " 6 "	– " 9 " " 8,85
6 " 9 "	– 7 yıldan az 7,97
7 yıl	– 7 yıl 3 ay 7,69

b) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı kanun gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (3) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak artırılır.

Bu artırımların hesaplanmasında, aylık tutarlarının, yürürlükten kaldırılmış 5417, 6708, 6900 ve 7231 sayılı kanunlarla tesbit edilen en az sınırlara çıkarılması için yapılan yükseltmeler nazara alınmaz.

(3) NUMARALI CETVEL

(Geçici Madde 18-b)

Yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı kanun gereğince tesbit edilen aylıkların artırılmasında kullanılacak katsayılar.

Sigortalının başladığı yıl	Sigortalılığın sona ererek aylık bağlandığı yıllara göre aylık artırma katsayıları					1962 ve daha sonraki yıllar
	1957	1958	1959	1960	1961	
1950	2,46	2,28	2,08	1,92	1,78	1,68
1951	2,36	2,18	1,99	1,84	1,71	1,61
1952	2,25	2,08	1,90	1,75	1,63	1,54
1953	2,14	1,98	1,80	1,66	1,55	1,47
1954	2,02	1,86	1,70	1,57	1,47	1,39
1955	1,87	1,75	1,60	1,48	1,38	1,32
1956	1,78	1,65	1,50	1,39	1,31	1,25
1957	—	1,55	1,40	1,30	1,23	1,18
1958	—	—	1,29	1,21	1,15	1,12
1959	—	—	—	1,12	1,08	1,06
1960	—	—	—	—	1,04	1,03
1961	—	—	—	—	—	1,00

Bağlanacak aylıklarda eski kazançların artırılması:

Geçici Madde 19 – (17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak başvurular üzerine bağlanacak malûllük veya yaşlılık aylıkları ile bu tarihten sonra ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm sigortasından bağlanacak aylıkların tutarları, sigortalıların 1950 - 1960 yıllarındaki kazançları ekli (4) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre artırılarak hesaplanır.

(4) NUMARALI CETVEL

(Geçici Madde 19)

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanacak aylıkların tesbitinde, sigortalıların 1950 - 1960 yıllarına ait kazançlarına uygulanacak artırma katsayıları,

Kazancın taallük ettiği yıl	Katsayı
1950	3,46
1951	3,37
1952	3,02
1953	2,83
1954	2,50
1955	2,16
1956	1,89
1957	1,69
1958	1,43
1959	1,17
1960	1,08

Geçici Madde 21 – (13/7/1967 tarihli ve 899 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1/3/1965 tarihi ile bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasındaki sürede evlenmeleri dolayısıyla işlerinden ayrılmış bulunan kadın sigortalılardan yazılı talepte bulunanlar hakkında da, bu kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen esaslar dairesinde gerekli işlem yapılır. ⁽¹⁾

Geçici Madde 22 – (13/7/1967 tarihli ve 899 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1/4/1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar maden işyerlerinin yeraltı işlerinde malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak çalışmış bulunan sigortalıların, bu hizmetleri, bunların çalıştıkları işyerlerinden alacakları örneği kurumca hazırlanacak belgeleri Sosyal Sigortalar Kurumuna vermeleri suretiyle tevsik edilir.

Geçici 8 inci maddedeki çalışma belgelerinin düzenlenmesi bakımından işverenler ve sigortalılar için belirtilen hükümler, yeraltı hizmetlerine ait çalışma belgeleri hakkında da uygulanır.

Geçici Madde 23 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından gelir almakta olanlar ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık almakta olanlar ve gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanmış durumda olup da, henüz işlemi tamamlanmamış bulunanlar, yürürlük tarihinden,

Daha önce gelir veya aylığı kesilenlerden kanunun yürürlük tarihinden sonra gelir veya aylığın kesiliş sebebinin ortadan kalkmasıyla gelir veya aylık ödenmesine tekrar hak kazananlar, hak kazandıkları tarihten itibaren gelir veya aylık tutarları bu kanunun hükümlerine göre yeniden tespit edilir.

Yukarıdaki fıkralara göre yeniden tespit edilecek gelir ve aylık tutarları gelir veya aylıklara esas olan eski yıllara ait kazançlar ile kanunun yürürlük tarihinden sonra bağlanacak aylıklar esas olan yıllık kazançlar bu kanuna bağlı cetvelde yazılı katsayılarla çarpılmak suretiyle hesaplanır.

(1) Bu maddede sözü edilen 3 üncü maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 1” olarak değiştirilmiştir.

Şu kadar ki;

a) Yeniden tespit edilecek ve bundan böyle bağlanacak aylık tutarı bu kanunun 96 ncı maddesine göre hesaplanan azami aylık tutarını aşamaz.

b) Aylıkların hesabına esas olarak seçilen 3 yıl kazançlarının ait oldukları katsayılarla çarpılarak meydana gelen değerleri, en yüksek yıllık kazancın katsayısı ile çarpılan değerini geçemez.

Artırmalar neticeleninceye kadar ödenmekte olan gelir veya aylıklar sonradan mahsubu yapılmak üzere % 20 zamlı olarak ödenebilir. Ancak, 506 sayılı Kanunun 96 ncı maddesi uyarınca alt sınıra göre kendilerine gelir veya aylık bağlananlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Geçici Madde 24 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce çeşitli sigorta kanunları hükümlerine göre bağlanmış olan iş kazası ve meslek hastalığı gelirleri ile maluliyet, ihtiyarlık ve ölüm aylıkları da 506 sayılı Kanunun bu kanunla değiştirilen 20, 23, 24, 55, 60, 61,

67 nci maddelerinde belirtilen esaslara uygun olarak bağlanacak aylıklar seviyesine getirilir.

Geçici Madde 25 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen geçici 3 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yayımından önce çeşitli işyerlerinde fikir ve beden işçisi olarak çalışmakta olup, her ne sebeple olursa olsun Sosyal Sigortalar Kurumuna veya bu Kuruma devredilen çeşitli emekli sandıklarına emekli veya yaşlılık aylığına esas olacak prim ödememiş olanlar hizmetlerini belgelendirdikleri ve o zamana ait ilk aylık ücretleri üzerinden işçi ve işveren sigorta primlerini en geç beş yıl içinde defaten veya eşit taksitlerle ödedikleri takdirde toplam olarak en çok 10 yıllık hizmetleri Sosyal Sigortalarda veya Sosyal Sigortalara devredilen sandıklarda geçen hizmetleriyle birleştirilir.

Geçici Madde 26 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun uygulanmasına ait işlemlerin zamanında yapılmasını ve prim tarifesini ile teknik bilançonun hazırlanmasını sağlamak maksadiyle, çalışma saatleri dışında görevlendirilecek personele, Kurum Müdürler Kurulunca tespit edilecek esas ve miktarlar dahilinde bir ücret ödenir.

Yukarıdaki fıkra hükmü 506 sayılı Kanunun tatbiki dolayısıyla munzam mesaiyi gerektiren her türlü haller için de uygulanır.

Bu ücretler, 7244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükmüne tabi değildir.

Geçici Madde 27 – (23/10/1969 - 1186/21 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Sigortalılık hakkı tanınan görevlerde bulunupta, T.B.M.M. üyesi seçilenler, seçildikleri tarihten itibaren altı ay içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna müracaat ettikleri takdirde, bu kanunun sigortalılara tanıdığı haklardan faydalanırlar. Sigorta primlerinde işveren hissesi T.B.M.M. Başkanlığınca ödenir.

Geçici Madde 28 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından gelir almakta olanlarla gelir bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların gelirleri, 1/4/1973 tarihinden başlamak üzere, iş kazasının vuku bulduğu veya meslek hastalığının anlaşıldığı yıllara göre, aşağıda yazılı katsayılarla çarpılmak suretiyle artırılır:

1968 veya daha eski yıllar	1,40
1969	1,30
1970	1,20
1971	1,10

Ancak yukarıdaki fıkra hükmünün 18 liradan daha az günlük kazançlara göre bağlanmış olup 25/8/1971 tarih 1474 sayılı Kanunla bu sınıra yükselmiş olan gelirlere uygulanmasında, bu yükseltmeler nazara alınmaz.

Artırılan gelir tutarı, 78 inci maddede öngörülen günlük kazancın alt sınırına göre hesaplanacak gelir tutarından az ve üst sınıra göre hesaplanacak gelir tutarından fazla olamaz.

Yukarıdaki fıkralar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bağlanacak gelirler için de uygulanır.

Geçici Madde 29 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, malullük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olanlarla bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların aylıkları, 1/4/1973 tarihinden başlamak üzere, aylığın hesabına esas olan ortalama yıllık kazancın tayininde nazara alınan son takvim yıllarına göre, aşağıda yazılı katsayılarla çarpılmak suretiyle artırılır:

1968 veya daha eski yıllar	1,40
1969	1,30
1970	1,20
1971	1,10

Ancak malullük veya yaşlılık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahibi kimselerine bağlanan aylıklara esas olan aylığın yıllık tutarı 6480 liradan az olup 25/8/1971 tarih ve 1474 sayılı kanunla bu hadde yükselmiş olan aylıkların artırılmasında, yukarıda yazılı katsayılar, aylığın bu hadde yükselmesinden önceki tutarlarına uygulanır.

Yukarıdaki fıkralar, bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bağlanacak aylıklar için de uygulanır.

506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değiştirilen 96 ncı maddesi hükmü saklıdır.

Geçici Madde 30 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

991 sayılı Kanunla Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilen Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ile Devlet Demiryolları ve Limanları, İşletmesi Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı mevzuatına göre bağlanmış iş kazası, emekli, adi malullük, vazife malullüğü, dul ve yetim aylığı almakta olanlarla bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların bu aylıkları 1/4/1973 tarihinden başlamak üzere geçici 1 veya geçici 2 nci maddelerde belirtilen katsayılarla çarpılmak suretiyle ve bu maddelerde belirtilen esaslara göre artırılır. ⁽¹⁾

Geçici Madde 31 – (7/3/1973 - 1698/2 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Geçici 1 inci ve 2 nci maddeler gereğince yapılacak aylık ve gelir artırımları, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en çok 9 ay içinde tamamlanır.

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 1 ve 2 nci maddelerin numaraları teselsülü sağlamak için sırayla “Geçici Madde 28, Geçici Madde 29” olarak değiştirilmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumunun bu işler için görevlendirilecek personeline, yukarıda yazılı süre içinde, ayda 80 saati geçmemek üzere fazla çalışma yaptırılabilir. Ödenecek fazla çalışma ücreti, Bütçe Kanunundaki sınırları aşmamak üzere, Kurumun Müdürler Kurulunca tespit edilir.

Geçici Madde 32 – (21/6/1973 - 1753/4 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen sigortalıların, gelir veya aylıkları kesilmiş olan yahut gelir veya aylık bağlanmamış bulunan kimselerinden, bu kanun gereğince gelir veya aylığa hak kazananlarına kanunun yürürlük tarihinden sonra yazılı talepte bulunmaları halinde, bu kanunun yürürlük tarihini takibeden dönem başından itibaren gelir veya aylık bağlanır.

Bu kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 23 üncü maddenin V, VI ve VII nci bölümleri ile 2 nci maddesi ile değiştirilen 68 inci maddenin IV, V ve VI ncı bölümleri hükümleri saklıdır.

Çeşitli sigorta kanunlarına göre eş ve çocuklara ödenmekte olan gelir ve aylıklar aynı dönem başından itibaren bu kanunla değiştirilen 23 ve 68 inci maddelerde belirtilen esaslara uygun olarak bağlanacak gelir ve aylıklar seviyesine getirilir.

Geçici Madde 33 – (21/6/1973 - 1753/4 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

991 sayılı Kanunla Sosyal Sigortalar Kanununa devredilen Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli sandığı Mevzuatına göre bağlanmış ölüm aylıklarının ödenmesine, 23 üncü maddenin V, VI ve VII nci fıkraları ile 68 inci maddesinin IV, V ve VI ncı fıkralarındaki şartlarla devam olunur.

Anılan sandıkların Sosyal Sigortalar Kurumuna devrinden önce ölen sandık üyelerinin, aylıkları kesilmiş olan veya aylık bağlanmamış bulunan kimseleri hakkında da geçici 1 inci madde hükmü uygulanır. ⁽¹⁾

Geçici Madde 34 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

31/12/1974 ve daha önceki yıllarda İşkazaları ve Meslek Hastalıkları Sigortasından gelir almakta olanlarla, bu gelirler hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların aylık gelirlerine, gelir bağlamaya esas olan hisse ve oranları nazarı itibara alınmak şartıyla aşağıda gösterilen miktarlarda zam yapılmıştır.

<u>Üç aylık gelir grubu</u>	<u>Aylık zam miktarı</u>
0 – 3 600	450 (Lira)
3 601 – 6 000	400 (Lira)
6 001 – Daha yukarı	350 (Lira)

Ancak; İşkazaları, Meslek Hastalıkları Sigortasından bağlanacak gelirlerin hesabına esas tutulan gelirlerin tutarı, 506 sayılı Kanunun, bu kanunla değiştirilen 97 nci maddesine göre hesaplanan asgari gelirlerin tutarından aşağı olduğu takdirde, artırma, gelirin asgari hadde yükseltilmesinden önceki tutarlarına uygulanır.

Şu kadar ki, artırılan gelir tutarları İş Kanunu gereğince tespit edilen en düşük asgari ücrete göre hesaplanacak gelir tutarından az olamaz.

Yukarıdaki fıkralar; esas hak doğurucu olayın vukubulduğu tarih, 1974 ve daha önceki yıllara ait olmak kaydı ile, 506 sayılı Kanunun 19, değişik 23, değişik 24 ve 25 inci maddeleri uyarınca sonradan gelire hak kazanacak olanlar hakkında da uygulanır.

(1) Bu maddede sözü edilen Geçici 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 32” olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 35 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

31/12/1974 ve daha önceki yıllarda Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından aylık talebinde bulunarak halen aylık almakta olanlarla, bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanların malullük ve yaşlılık aylıkları ile, ölen kimsenin hak sahiplerinin aylıklarına da hisseleri oranında olmak şartıyla aşağıda gösterilen miktarlarda zam yapılmıştır.

<u>Üç aylık gelir grubu</u>	<u>Aylık zam miktarı</u>
0 – 3 600	450 (Lira)
3 601 – 6 000	400 (Lira)
6 001 – Daha yukarı	350 (Lira)

Ancak; malullük, yaşlılık aylıkları ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın tutarı, 506 sayılı Kanunun, bu Kanunla değiştirilen 96 ncı maddesine göre hesaplanan asgari aylıkların tutarından aşağı olduğu takdirde, artırma, aylığın asgari hadde yükseltilmesinden önceki tutarlarına uygulanır.

Şu kadar ki; artırılan aylık tutarları 506 sayılı Kanunun 1474 sayılı Kanunla değişik 78 inci maddesinde öngörülen üst sınıra göre hesaplanacak aylık tutarından fazla olamaz.

Yukarıdaki fıkralar; esas hak doğurucu olayın vukubulduğu tarih, 1974 ve daha önceki yıllara ait olmak kaydı ile 506 sayılı Kanunun 57, 58, 63, değişik 68 ve 69 uncu maddeleri uyarınca sonradan aylık bağlanmasına hak kazanacak olanlar hakkında da uygulanır.

Geçici Madde 36 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

991 sayılı Kanunla Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilen sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık almakta olanlarla bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların aylıkları için de bu Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddeleri uygulanır. ⁽¹⁾

Geçici Madde 37 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 4 üncü madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanun gereğince yapılacak aylık ve gelir artırımları, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde tamamlanır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun bu işler için görevlendirecek personeline yukarıda yazılı süre içinde ayda 80 saati geçmemek üzere fazla çalışma yaptırılabilir. Ödenecek fazla çalışma ücreti, Kurumun Müdürler Kurulunca tespit edilir.

Borçlanma:

Geçici Madde 38 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce;

A)

a – 506 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş bulunan,

b – Borçlanma isteğinin yapıldığı tarihte 506 sayılı Kanuna tabi işte çalışmakta olan,

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 1 ve geçici 2 nci maddelerin numaraları teselsülü sağlamak için sırasıyla “Geçici Madde 34” ve “Geçici Madde 35” olarak değiştirilmiştir.

Sigortalıların hizmet akdine dayanarak çalıştıkları süredeki en çok on yıllık hizmetleri talepleri halinde borçlandırılır.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödeyerek geçmiş hizmetlere katılır. Şu kadar ki, 506 sayılı Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanılması talep edilen hizmet için evvelce Sosyal Sigortalar Kurumuna prim veya Emekli Sandıklarına kesenek ödenmemiş olması şarttır.

Borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren örneği Kurumca hazırlanacak belge ile bir yıl içinde Kuruma yapılır. Borçlanılan hizmetlere ilişkin primler, 1/4/1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda cari asgari günlük kazanç, 1/4/1950 tarihinden evvelki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihindeki son 3 aylık kazanç ortalaması esas alınmak suretiyle hesaplanır ve toptan veya 5 yıl içinde eşit taksitlerle ödenir. Borçlanan sigortalının ölümü halinde hakkının doğumuna yetecek prim miktarı hak sahiplerinden alınır.

B)

a – 506 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci bendi uyarınca sigorta kapsamına girmeyen hizmetler,

18 yaşından önce geçmiş hizmetler,

506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde sayılan sandıklarda geçen hizmetler,

Sigorta mevzuatına göre kendilerine toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş hizmetler, borçlanılamaz.

b – 1186 sayılı Kanuna göre borçlanılmış ve bu Kanunla borçlanılacak hizmetler toplamı 10 yılı aşamaz.

c – Borçlandırılan süreler 506 sayılı Kanunun değişik geçici 8 inci maddesi uygulamasında nazara alınmaz.

Geçici Madde 39 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 6 ncı md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Geçici 5 inci maddenin (A) bendinin 4 üncü fıkrasında belirtilen belgeleri, işverenler, sigortalının isteği halinde doğru, eksiksiz ve usulüne uygun olarak düzenleyip onaylamakla yükümlüdürler. ⁽¹⁾

Kurum, belgelerdeki bilgilerin sahte veya gerçeğe aykırılığı konusunda re'sen inceleme yapabilir ve yaptırabilir. Sahteliği ve gerçeğe aykırılığı saptanan borçlanma belgeleri geçerli olmaz.

Borçlanma belgelerinin gerçeğe uymadığı anlaşılsa bunları düzenleyenler ve ilgili sigortalılar, Kurum'un bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdürler. Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 5 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 38” olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 40 – (16/6/1975 - 1912/7 md. ile gelen Geçici 7 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

36 ve 42 nci maddeler gereğince, ana ve babalara yapılacak sağlık yardımı uygulaması, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç yılda bütün illeri uygulama kapsamına alacak şekilde Bakanlar Kurulunca düzenlenir.

Sigortaya tabi olma halinin devamı:

Geçici Madde 41 – (11/5/1976 - 1992 sayılı Kanunun 3 üncü md. si ile gelen geçici md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu kanunun yayımı tarihinden önce sigortalı sayılan çiftçi mallarını koruma bekçilerinden primleri ödenmemiş olanların, 506 sayılı Kanuna göre tahakkuk ettirilecek prim borçlarının tamamı, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde ödendiği takdirde bu süreye ilişkin sigortalılık hakları saklıdır.

Geçici Madde 42 – (11/8/1977 - 2098/1 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalının hizmet hesabında bulunacak itibari hizmet günü sayısı toplamı (prim borçları; borçlanma suretiyle sigortalıca ödenmek kaydıyla) sigortalılık süresinden indirilir.

b) Borçlanmada, borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren örneği kurumca hazırlanacak belge ile azami bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlanılan itibari hizmetlere ilişkin primler, 1/4/1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda cari asgari günlük kazanç, 1/4/1950 tarihinden evvelki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihindeki son 3 aylık kazanç ortalaması esas alınmak suretiyle hesaplanır ve toptan veya 5 yıl içinde eşit taksitle ödenir.

Geçici Madde 43 – (11/8/1977 - 2099 sayılı Kanunun 3 üncü md. si ile gelen geçici md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun birinci maddesi ile tespit olunan oranlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlanmış olan hak sahipleri hakkında da Kanunun yayımlandığı tarihi takibeden dönem başından itibaren uygulanır.

Geçici Madde 44 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce:

A) a) Bu Kanuna göre Malullük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarına tescil edilmiş bulunan,

b) Borçlanma isteğinin yapıldığı tarihte bu Kanuna tabi işte çalışmakta olanlarla, isteğe bağlı veya topluluk sigortasına prim ödemekte bulunan kimselerin hizmet akdine dayanarak çalıştıkları işlerden en çok 10 yıllık hizmetleri talepleri halinde borçlandırılır.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödeyerek geçmiş hizmetlere katılır; şu kadarki, bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanması talep edilen hizmet için evvelce Sosyal Sigortalar Kurumuna prim veya emekli sandıklarına kesenek ödenmemiş olması şarttır.

Borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlandırılması istenilen hizmetin örneği kurumca hazırlanacak belgeler ile tevsik edilmesi şarttır.

Borçlanılan hizmetlere ilişkin primler, 1 Nisan 1950 tarihinden sonraki sürele ait borçlanmalarda istek tarihindeki asgari günlük kazanç, 1 Nisan 1950 tarihinden önceki sürele ait borçlanmalarda talep tarihinden önceki son üç aylık kazanç ortalaması esas alınmak sureti ile hesaplanır ve toptan veya beş yıl içinde eşit taksitlerle ödenir.

Borçlanan sigortalının ölümü halinde hakkın doğumuna yetecek prim miktarı hak sahibinden alınır.

B) a) 506 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci bendi uyarınca sigorta kapsamına girmeyen hizmetler,

18 yaşın tutanlanmasından önce geçmiş hizmetler,

Bu Kanunun geçici 20 nci maddesinde sayılan sandıklarda geçen hizmetler,

Sigorta mevzuatına göre kendilerine toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş hizmetler bu maddeye göre,

Borçlandırılmaz.

b) 1186, 1912 ve 991 sayılı kanunlara göre borçlanılmış ve bu Kanunla borçlanılacak hizmetler toplamı 10 yılı aşamaz.

c) Borçlandırılan süreler, bu Kanunun geçici 8 inci maddesinin uygulanmasında nazara alınmaz.

İşbu geçici maddenin (A) bendinin 5 inci fıkrasında belirtilen belgeler; işverenler, sigortalının isteği halinde doğru, eksiksiz ve usulüne uygun olarak düzenleyip onaylamakla yükümlüdürler.

Kurum, belgelerdeki bilgilerin sahte ve gerçeğe aykırılığı konusunda resen inceleme yapabilir ve yaptırabilir. Sahteliği ve gerçeğe aykırılığı saptanan borçlanma belgeleri geçerli olmaz.

Borçlanma belgelerinin gerçeğe uymadığı anlaşılsa bunları düzenleyenler ve ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdürler. Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

Geçici Madde 45 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1 inci maddesine göre düzenlenecek avukatlık süresi belgesi ile, 1512 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesine göre düzenlenecek noterlik süresi belgesini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç 2 yıl içinde kuruma vermeyenlerden, bu belgeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde kuruma verenler de yukarıda belirtilen geçici madde hükümlerinden yararlandırılır.

Geçici Madde 46 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

23 üncü maddenin 8 inci fıkrasına ilişkin hüküm, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ölümler için de hak sahiplerinin istemleri halinde uygulanır.

Ancak gelire hak kazanma, bu Kanunun yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren başlar.

Geçici Madde 47 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun 3 ve 12 nci maddeleriyle, ek 2 nci maddesinde belirtilen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde düzenlenir. ⁽¹⁾

(1) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 11" olarak değiştirilmiştir.

Yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

Geçici Madde 48 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 5 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık almakta olanlar ile gelir veya aylık talebinde bulunmuş olup da henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların göstergeleri aşağıdaki şeklide tayin edilir.

Aylık veya gelir bağlama oranları ile maluliyet derecelerine göre halen ödenmekte olan aylık veya gelirlerin yüzde yüz değeri, onbire bölünmek suretiyle göstergeler tespit edilir.

Ancak, asgari kazanç üzerinden aylık ve gelir alanların, yukarıdaki fıkra nazara alınmadan, gösterge tablosunda en düşük gösterge esas alınarak yeni aylık ve gelirleri hesap edilir.

B) 991 sayılı Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile, Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna devri hakkındaki Kanun ile ek ve değişikliklerine göre, kurumdan aylık almakta olanların bu aylıkları, 1189 sayılı Kanunun geçici 2 nci madde esasları uygulanmak suretiyle yeniden hesaplanır. ⁽²⁾

Geçici Madde 49 – (29/6/1978 - 2167/14 md. ile gelen Geçici 6 ncı md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Yasanın geçici 20 nci maddesinde sözü edilen sandıklardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasfiye edilen veya tasfiye halinde olanların borç ve alacakları ve diğer bütün mameleki bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde çıkarılacak yönetmelik esasları dahilinde Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilir.

Bu yönetmelikte devir şekilleri, aktüeryal hesapların nasıl yapılacağı belirtilir.

Birinci fıkrada sözü edilen sandıklara ait işyerlerinde 506 sayılı Yasaya tabi işlerde çalışanların hizmetleri Sosyal Sigortalar Kurumunda geçen hizmetleri ile birleştirilir.

Birleştirilen hizmetlere göre gelir ve aylık almaya hak kazanmış olanların gelir ve aylıkları ile, birinci fıkrada sözü edilen sandıklarca bağlanmış gelir ve aylıklar Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenir.

Yapılacak aktüeryal hesaplar sonunda tespit olunacak teknik açıklar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren % 5 faizle ve 5 yılda eşit taksitler halinde, ilgili banka veya sigorta şirketi tarafından Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenir.

Teknik açığın Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesindeki gecikme, kurumca bu Kanuna göre yapılması gereken ödemeleri durdurmaz.

(1) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 11" olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu maddede sözü edilen geçici 2 nci madde, kanunları tek metin haline getirmek amacı ile 13/11/1969 tarih ve 1189 sayılı Kanunun 23/1/1968 tarih ve 991 sayılı Kanunla birleştirilmesi ve madde numaralarının teselsül ettirilmesi için 991 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesi haline getirilmiştir.

Göstergelerin yeniden tespiti:

Geçici Madde 50 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte gelir veya aylık almakta olanlar ile gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanmış olup, henüz işlemleri tamamlanmamış olanların gelir ve aylık hesabına esas göstergeleri aşağıdaki şekilde yeniden tespit edilir.

a) İş Kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirler için, 1967 yılından itibaren bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (a) ve (d) fıkraları uyarınca hazırlanan gösterge tespit tablolarından, sigortalının, 506 sayılı Kanunun 88 inci maddesine göre hesaplanan yıllık kazancı esas alınarak göstergesi tespit olunur. ⁽¹⁾

Gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayı 1967'den önceki yıllara ait olan sigortalıların göstergesi, 1186 sayılı Kanuna göre hesaplanan kazançları esas alınarak 1967 yılına ait gösterge tespit tablosundan belirlenir.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylıklar için gösterge tespit tabloları, 1969 yılından itibaren aylık talep veya ölüm yılları gözönünde tutularak, bu tarihten önceki 3 takvim yılına ait prim hesabına esas asgari günlük kazançların 3 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını aynı yıllara ait azami günlük kazançların 3 yıllık tutarının yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturmak üzere bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (d) fıkrasına göre hazırlanır. ⁽²⁾

Bu tabloların hazırlanması sırasında asgari ve azami kazançların yıllık ortalaması hesap edilirken, hesaba 1969 ve daha önceki yıllar girdiği takdirde, bu yıllar için asgari ve azami kazançların hesabına, 506 sayılı Kanuna 1186 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 inci madde hükmü uygulanmak suretiyle tespit edilen miktarlar esas alınır. ⁽³⁾

Sigortalıların aylık talep veya ölüm yıllarına ait gösterge tespit tablosundan, aylık bağlamaya esas alınan ortalama yıllık kazançlarının karşılıkları olan göstergeleri tespit edilir. Aylık bağlamaya esas ortalama yıllık kazancın hesabına 1969 ve daha önceki yıllar girdiği takdirde bu yıllar için, sigortalının, 1186 sayılı Kanuna göre hesaplanan kazançları nazara alınır.

Aylık talep veya ölüm yılları 1969 ve daha önceki yıllara ait olanların aylık hesabına esas göstergeleri, 1969 yılına ait gösterge tespit tablosundan tespit edilir.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık alanlardan 1/7/1978 tarihinde ve daha evvel aylık bağlanmış olup, 2167 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi uyarınca intibakı yapılmış olanların, 18/5/1979 tarih ve 7/17515 sayılı Kararnameye göre tespit edilen göstergelerine (60) sayısı eklenmek suretiyle yeni göstergeleri tespit edilir ve aylıklar bu yeni göstergeler üzerinden hesaplanarak ödenmeye devam olunur. 1/7/1978 tarihinden sonra aylık bağlanıp halen aylık almakta olanlar ile aylık bağlanmasına hak kazananların aylıklarının hesabına esas göstergeleri, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (c) ve (d) fıkralarına göre hazırlanan gösterge tespit tablolarına göre tespit edilir.

(1) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 21" olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu bentte sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 21" olarak değiştirilmiştir.

(3) Bu bentte sözü edilen geçici 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Geçici Madde 23" olarak değiştirilmiştir.

d) Gelir veya aylık almakta olanların yukarıdaki fıkralara göre yeniden tespit edilen göstergesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit edilmiş olan göstergesine (60) sayısı eklenmek suretiyle bulunan gösterge sayısından küçük olamaz.

e) 1/3/1981 - 31/3/1981 tarihleri arasında gelir veya aylık bağlanmasına hak kazananların gelir veya aylık hesabına esas göstergeleri, durumlarına uyan yukarıdaki (a), (b) veya (c) fıkrası hükümlerine göre düzenlenecek gösterge tespit tablosu esas alınarak tespit edilir.

Avans ödenmesi:

Geçici Madde 51 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Ödenmekte olan gelir ve aylıklar, yukarıdaki geçici 1 inci madde hükümleri uyarınca göstergelerin yeniden tespiti işlemlerinin tamamlandığı tarihi takip eden ödeme dönemi başına kadar, avans mahiyetinde olmak ve sonradan mahsubu yapılmak üzere, gelir ve aylıkların hesaplanmasına esas alınan gösterge sayılarına (60) sayısı eklenmek suretiyle bulunacak yeni gösterge sayıları üzerinden hesaplanarak ödenir. ⁽¹⁾

Geçici Madde 52 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun 5, 7 ve 9 uncu maddelerinin yürürlüğe gireceği tarihe kadar tahsis talebinde bulunan veya ölen sigortalılar için 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 55, 61 ve 67 nci maddelerinin uygulanmasında, aylık hesabına esas alınacak gösterge; sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan 4 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

Geçici Madde 53 – (6/3/1981 - 2422/18 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (b) fıkrasının uygulanmasında, 31/12/1981 (dahil) tarihine kadar, aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde “Gösterge Tespit Tabloları” düzenlenir. ⁽²⁾

Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki 4 takvim yılında prim hesabına esas asgari günlük kazançların 4 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

Taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkarılarak elde edilen sayı, en düşük göstergeyi takibeden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban sayısına ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

(1) Bu maddede sözü edilen geçici 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Geçici Madde 50” olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 21” olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 54 – (11/12/1981 - 2564/4 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

1/4/1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanlar hakkında 60 ıncı maddenin (G) fıkrası hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 55 – (24/10/1983 - 2934/5 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 Sayılı Kanunun 2100 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin I/A bendinin yürürlüğe girdiği 24/11/1977 tarihinden 1/1/1984 tarihine kadar, özel sektöre ait tarım ve orman işlerinde ücretle ve süreksiz olarak çalışanların 506 sayılı Kanun yönünden sonuçlandırılan sigortalılık işlemleri ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından prim ödeme gün sayılarına ilişkin hakları saklıdır.

Geçici Madde 56 – (24/10/1983 - 2934/5 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce kasıt ve kusuru sonucu meydana gelen iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle ölen sigortalıların hak sahiplerine karşı, Kurumca açılmış davalar düşer.

Geçici Madde 57 – (24/10/1983 - 2934/5 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince alınacak prim ve verilecek ödenekler ile bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasında 1984 yılı için ekteki gösterge tablosu uygulanır.

Geçici Madde 58 – (17/11/1983 - 2959/1 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna, 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile eklenen Ek 1 inci madde ile kanun kapsamına alınanlardan 11/7/1978 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 506 sayılı Kanunun değişik Geçici 8 inci maddesinde belirtilen çalışma belgesi ile 2167 sayılı Kanuna göre borçlanmaya esas hizmet belgesi verenler veya bunların ölümü halinde hak sahipleri, bu belgelerde kayıtlı hizmetlerin tamamını;

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak,

B) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan prime esas asgari günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim borcunu, tebliğ tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde kuruma ödemek,

Şartı ile borçlanabilirler.

Bunlar için ayrıca borçlanmaya esas hizmet belgesi istenmez.

Kuruma tevdi edilen ve meslek kuruluşlarınca veya ilgili dernek veya vakıflarca onaylanmış bulunan borçlanma belgeleri için ayrıca işveren onayı aranmaz.

Bu suretle borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere katılır.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Geçici Madde 59 – (17/11/1983 - 2959/1 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle eklenen Ek 1 inci madde ile Kanun kapsamına alınanlara, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan ödemeler geri alınmaz. ⁽¹⁾

Geçici Madde 60 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen sigortalıların gelir veya aylık bağlanamamış dul kocalardan bu Kanun gereğince gelir veya aylığa hak kazananlara yazılı talepte bulunmaları halinde, bu Kanunun yürürlük tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren gelir veya aylık bağlanır.

Geçici Madde 61 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanunun 23 ve 68 inci maddelerinin (I) numaralı bentlerinin yürürlükten kaldırılan (B) fıkralarına göre gelir veya aylık bağlanmış bulunanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte evli olanların yeniden evlendikleri tarihe kadar gelir veya aylıklarının ödenmesine devam olunur. Sonraki eşinden de gelir veya aylık almaya hak kazananlara bu gelir veya aylıklardan fazla olanı ödenir.

Geçici Madde 62 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna devrinden önce ölen sandık üyelerinin hak sahipleri hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 63 – (20/3/1985 - 3168/8 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, ödenecek ilk aylık ödeme, bir defaya mahsus olmak üzere bir aydan fazla müddeti kapsayabilir.

Geçici Madde 66 – (20/6/1987 - 3395/17 md. ile gelen Geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine muhalefetten açılan ve devam eden davalardan, Kanunun değiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlarla ilgili olanları hakkında görevsizlik kararı verilerek, dosyalarındaki tutanak ve belgeler para cezası vermeye yetkili Sosyal Sigortalar Kurumu ilgili ünitelerine gönderilir.

Kurum, gönderilen tutanakların ilgilileri hakkında, tutanaklarında yazılı suçun Kanun değişikliğinden önceki para cezasının asgari haddini uygulamak suretiyle para cezası tutanağı düzenler.

(1) Bu maddede sözü edilen ek 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 10” olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 67 – (20/6/1987 - 3395/17 md. ile gelen Geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Prim İtiraz Komisyonu nezdinde itirazda bulunulmuş dosyalar tasfiye oluncaya kadar, Prim İtiraz Komisyonları görevlerine devam eder.

Geçici Madde 68 – (20/6/1987 - 3395/17 md ile gelen Geçici 3 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile eklenen ek 1 inci madde ile Kanun kapsamına alınanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde 506 sayılı Kanunun değişik geçici 8 inci maddesine göre düzenlenecek çalışma belgelerini Kuruma verenler bu belgelerde kayıtlı hizmetlerinin tamamını;

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak,

B) Borçlanma talebinde bulunduğu tarihte geçerli olan prime esas asgari günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi borcunu, tebliğ tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma ödemek, Şartı ile borçlanabilirler.

Bu suretle borçlandırılan hizmetler, prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere katılır.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı Kurumca tespit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler, gerek ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlası ile ve kanuni faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdürler.

Bu gibiler hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

Geçici Madde 69 – (20/6/1987 - 3395/17 md. ile gelen Geçici 4 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yılbaşından itibaren 5 takvim yılından daha az süre için; Ek 2 nci maddenin (B) fıkrasının (b) bendine göre düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunun tavan sayısının tespitine esas olan; sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında üst gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalaması;

1 inci takvim yılı için bir,

2 nci takvim yılı için iki,

3 üncü takvim yılı için üç,

4 üncü takvim yılı için dört,

Yıllık tutarlarının yıllık ortalaması alınmak suretiyle tespit edilir.

Geçici Madde 75 – (16/2/1989 tarihli ve 3522 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Geçici 70 inci madde uyarınca, geçici gösterge aylığına hak kazananların, malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının Aralık 1988 tarihindeki gösterge tabloları ile memur aylıklarına uygulanan 100 katsayıya ve 53 000 lira olarak tespit edilmiş sosyal yardım zammına göre hesaplanacak tutarları üzerinden aşağıda belirtilen esaslar dahilinde ödenmesine devam olunur.

A) Bu aylıklarda; katsayı, gösterge tablosu ve sosyal yardım zammındaki değişiklikler nedeniyle herhangi bir artış yapılmaz.

B) Bu madde kapsamındaki aylıklıların, geçici 70 inci maddeye göre borçlanma hakkından yararlanmamış olsalardı, almaya hak kazanacakları (sosyal yardım zammı dahil) aylık tutarları, kendilerine ödenmekte olan (sosyal yardım zammı dahil) aylık tutarlarını geçeceği tarihten itibaren, bu ödemeler yerine; cari katsayı, gösterge tablosu ve sosyal yardım zammı esas alınmak suretiyle hesaplanacak aylık tutarları üzerinden ödeme yapılır.

Geçici Madde 76 – (7/3/1991 tarihli ve 3702 sayılı Kanunun hükmüdür.) ⁽¹⁾

a) **(Değişik:6/5/1993 - 3910/2 md.)** Anayasa Mahkemesince iptal edilen Geçici 70 inci madde uyarınca Kuruma 4.200.000 TL.veya 5.040.000 TL.borçlanma primi ödemiş olup malullük,yaşlılık ve ölüm sigortasından aylık almakta olanlara ödenmekte olan aylıkları ile;(6400) gösterge üzerinden,sigortalının prim ödeme gün sayısı ve tahsis talep veya ölüm tarihindeki yaşı dikkate alınarak ek 35 inci maddeye göre yeniden tespit edilecek aylık bağlama oranları ve cari katsayı esas alınmak suretiyle hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları arasındaki fark tutarında telafi edici ödeme yapılır. Ancak, (6400) göstergeden maaş alanların göstergelerinde bir değişiklik yapılması halinde bu değişikliklerden doğan fark telafi edici ödemeye aynen yansıtılır.

4.200.000 TL. veya 5.040.000 TL.'den daha az borçlanma primi ödemiş olanlara yapılacak telafi edici ödeme, yukarıda öngörülen esaslar dahilinde ve ödedikleri borçlanma primi ile orantılı olarak hesaplanır.

Telafi edici ödemeler ilgililere her ay aylıkları ile birlikte,malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı aldıkları sürece yapılır.

Ödeme dönemine göre peşin ödenen telafi edici ödeme,ölüm halinde geri alınmaz.

b) **(Değişik: 6/5/1993 - 3910/2 md.)** Ölüm aylığı almakta olanlara yapılacak telafi edici ödeme,ölüm aylığı ödenmesine imkan veren her tahsis dosyası için ayrı ayrı hesaplanır ve hak sahiplerinin aylıktaki hisseleri oranında ödenir.

c) Hak sahibi kız çocuklarının evlenmeleri nedeniyle, Ek 12 nci maddeye göre ödenen evlenme yardımının hesabında, telafi edici ödeme nazara alınmaz.

d) Telafi edici ödeme almaya hak kazandıktan sonra ölen aylıklının hak sahipleri hakkında da yukarıdaki esaslara göre işlem yapılır.

e) Telafi edici ödeme, 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun hesaplaşma ile ilgili hükümlerinin uygulanmasında nazara alınmaz.

f) Telafi edici ödeme her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Geçici Madde 77 – (7/3/1991 tarihli ve 3702 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde kuruma yazılı olarak başvuruların, geçici 70 inci madde uyarınca kuruma ödedikleri borçlanma prim tutarının tamamı kendilerine iade edilir. Primleri iade edilenler hakkında Geçici 76 ncı madde hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 78 – (5/3/1992 tarihli ve 3786 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve kuruluşları ile belediyeler dışında kalan işverenler ile topluluk sigortası ve isteğe bağlı sigortaya devam edenlerden, 31/12/1991 tarihi itibarıyla prim, gecikme zammı ve faiz borcu bulunanlar;

a) Prim borçlarını 15/4/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerinin % 100'ü,

b) Prim borçlarının tamamı ile ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerin % 25'ini, 15/6/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, kalan gecikme zammı ve faizleri,

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

c) Prim borçlarının tamamı ile ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerin % 50'sini 15/8/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, kalan gecikme zammı ve faizleri,

d) Prim borçlarının tamamı ile ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizlerinin % 75'ini 15/10/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, kalan gecikme zammı ve faizleri,

Terkin edilir.

31/12/1991 tarihine kadar ödenmemiş prim borçlarının yukarıda belirtilen süreler içinde kısmen ödenmesi halinde, ödenen primler için ödeme tarihine kadar tahakkuk eden gecikme zammı ve faizler hakkında birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Şu kadar ki, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş gecikme zammı ve faizler geri verilmez ve mahsup edilmez.

Prim gecikme zammı ve faiz borçları için haklarında cebri icra yoluna müracaat edilen işverenler, 31/12/1991 tarihi itibarıyla ödenmemiş prim borçlarının 1/4'ünü, 15/4/1992 tarihine kadar icra dairelerine veya Kuruma ödemeleri halinde; 15/10/1992 tarihine kadar icra takipleriyle,

ceza ve hukuk davalarına devam edilmez, bu davalara ilişkin kanuni süreler işlemez. Bu işverenlerin prim borçları, gecikme zammı ve faizlerini birinci fıkra belirtilen esaslar ve süreler içerisinde icra ve yargılama giderleri ile birlikte icra dairelerine veya Kuruma ödemeleri halinde, gecikme zammı ve faiz borçları birinci fıkra hükmüne göre terkin edilir.

Takside bağlanmış ve henüz ödenmemiş bulunan prim borçları ile gecikme zammı ve faizlerini birinci fıkra belirtilen esaslar ve süreler içerisinde ödemek isteyen işverenler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

Bu maddede belirtilen esaslar ve süreler içerisinde ödenmeyen primler ile ilgili olarak 80 inci maddenin uygulanmasına devam edilir.

9/5/1990 tarih ve 3642 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 277 ve 323 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler gereği ertelenen gecikme zammı ve faiz borcu bulunan işverenler, bu borçlarının % 75'ini 30/6/1992 tarihine kadar ödemeleri halinde, bakiye gecikme zammı ve faiz borçları terkin edilir. Bu borçlarından dolayı aleyhlerine icra takibi yapılan işverenlerden icra giderleri tahsil edilir.

Geçici Madde 79 – (1/12/1993 tarihli ve 3917 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun 1 inci maddesinde sözü edilen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar açılmış olan icra takipleri önceki hükümlere göre sonuçlandırılır.

Bu yönetmelik en geç 1 yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Geçici Madde 80 – (8/12/1994 tarihli ve 4056 sayılı Kanunun hükmüdür.)

17/7/1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun Ek 10 uncu maddesi ile Kanun kapsamına alınan sigortalılar,örneği Kurumca hazırlanan ve ilgili işveren,birlik,sendika, dernek,sanatsal vakıf kuruluşları veya ilgili kamu kuruluşları tarafından usulüne uygun olarak düzenlenip,Kültür Bakanlığınca onaylanmış borçlanma belgeleri ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kuruma başvurmaları ve borç ödeme tarihindeki 78 inci maddeye göre belirlenen asgari günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini bir defada kuruma ödemeleri şartı ile borçlanma belgesinde kayıtlı meslekleriyle ilgili çalışma sürelerinin tamamını veya bir bölümünü borçlanabilirler.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önceki borçlandırılmış hizmetlerle birleştirilir.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki hizmetlerin borçlandırılması halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Önceki borçlanma kanunlarına göre borçlandırılmış veya bu Kanuna göre borçlandırılacak hizmetlerin toplamı 15 yılı geçemez.

Sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödeyerek geçen hizmetler ile 18 yaşın altında geçen hizmetler borçlandırılmaz.

Borçlanan sigortalının ölümü halinde, borçlanma tutarının tümü veya hakkın doğumuna yetecek bölümü birinci fıkradaki koşullarla hak sahipleri tarafından ödenir.

Belgelerdeki bilgilerin doğruluğu konusunda Kurumca yapılacak ve yaptırılacak inceleme sonunda gerçeğe aykırılığı tespit edilen borçlanma belgeleri geçerli sayılmaz, bu belgelere göre yapılmış bulunan işlemler iptal edilir.

Gerçeğe aykırı belge düzenleyenler ve ilgili sigortalılar Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte ödemekle yükümlüdürler. Bunlar hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

Geçici Madde 82 – (25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun hükmüdür.)⁽¹⁾

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı bulunanlara bağlanacak aylıklar, aşağıdaki (a) ve (b) bentlerine göre hesaplanacak aylıkların toplamından oluşur.

a) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar prim ödeme sürelerine ait aylığı aşağıdaki şekilde belirlenir.

Sigortalının aylık talep tarihine kadarki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümlere göre hesaplanacak aylığının sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki prim ödeme gün sayısı ile orantılı bölümü, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren aylık başlangıç tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak hesaplanır.

Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başladığı takvim yılının başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranları kadar artırılır.

b) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki prim ödeme sürelerine ait aylığı ise, sigortalının aylık talep tarihine kadar toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden bu Kanunun 61 inci maddesi hükümlerine göre hesaplanacak aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır.

Sigortalıya yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre bağlanacak aylıkların toplamı, sigortalının aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanan aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen takvim yılları için her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranına ve bu Kanunun 61 inci maddesinin son fıkrasına göre artırılmış değerinin altında olamaz.

(1) Bu maddenin 2008 Mali yılında uygulanması ile ilgili olarak; 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesine bakınız.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra malullük aylığına hak kazananlar ile ölen sigortalıların hak sahiplerinin aylıkları, yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler esas alınarak, 55 veya 67 nci madde hükümlerine göre hesaplanır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra prime esas kazancı bulunmayanların malullük ve ölüm aylıkları, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanır ve yukarıdaki (a) bendindeki esaslara göre artırılarak bağlanır.

Geçici Madde 85- (9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce;

- a) İsteğe bağlı sigortalı olanların sigortalılıklarının devamında,
- b) İsteğe bağlı sigortaya müracaatta bulunanların sigortalılıklarının kabulünde,

85 inci maddenin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) alt bendi hükümleri uygulanmaz.

c) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce isteğe bağlı sigortalı olup, Kuruma prim borcu bulunanlar bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde prim borçlarını gecikme zammı ile birlikte ödemeleri halinde sigortalılıkları devam eder, ancak bu süre içinde borcun ödenmeyen kısmına ait süreler hizmetten sayılmaz.

Geçici Madde 86 – (29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun hükmüdür.)

8.9.1999 ile 31.12.1999 (dahil) tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için en geç bir ay içinde Kuruma verilen veya iadeli taahhütlü olarak gönderilen iş yeri bildirgesi ile işe giriş bildirelileri de süresi içinde verilmiş sayılır. Belirtilen süre içerisinde 8 inci maddenin birinci fıkrası ve 9 uncu maddedeki yükümlülükleri yerine getirmemeleri sebebiyle, yine bu Kanuna göre haklarında idarî para cezası uygulanan işverenlerin ödedikleri idarî para cezası ve gecikme zammı tutarı müteakip aylardaki prim borçlarından mahsup edilir.

Geçici Madde 88 – (25/12/2003 tarihli ve 5035 sayılı Kanunun hükmüdür.)

9.4.2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanunun 32 nci maddesi ile 80 inci maddeye eklenen ikinci fıkranın yürürlüğe girdiği tarihe kadar katma değer vergisi iade alacağının prim borçlarına mahsubunu isteyen işverenler (mükellefler) hakkında, vergi dairesine süresinde başvurmuş olmaları kaydıyla, Katma Değer Vergisi mevzuatına göre yapılan mahsup talepleri yerine getirilinceye kadar geçen süre için gecikme zammı uygulanmaz. Uygulanmış olan gecikme zammı tutarları Kurumun bağlı olduğu Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde işverenlere nakden veya Kurumun alacaklarına mahsup suretiyle iade edilir.

Geçici Madde 89 – (22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1.1.2000 tarihinden önce bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ve iş kazası ile meslek hastalığı sonucu bağlanan ölüm gelirleriyle geçici 82 nci madde gereğince bağlanan ve bağlanacak aylıklar; 506 sayılı Kanunun 4447 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki 96 ncı maddesi hükümleri uygulanmak suretiyle 31.12.1999 tarihi itibarıyla hesaplanarak bu tarihten sonra gelir ve aylıklarda yapılan artışların eklenmesi sonucunda bulunan miktarın altında olamaz.

Geçici Madde 90 – (22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1.1.2004 ile 30.6.2004 tarihleri arasında; sigortalının günlük kazancı, bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen günlük kazancın alt sınırının altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait işverence ödenmesi gereken sigorta primlerinin, işsizlik sigortası priminin ve sosyal güvenlik destek priminin sigortalı ve işveren hisselerinin tümü, bu tarihler arasındaki aylara ait prim tahakkukuna esas belgelerin en geç 2.8.2004 tarihine kadar verilmesi kaydıyla Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutarları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibinden Sosyal Sigortalar Kurumuna aktarılan ödenekten mahsup etmeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir.

Hazinece karşılanacak olan prim tutarının Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

Geçici Madde 91- (2/7/2005 tarihli ve 5386 sayılı Kanunun hükmüdür.)

6.8.2003 tarihinden önce hak sahibi kız çocuklarına bağlanan gelir ve aylıklar; bunların evlenmeleri, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları halleri hariç olmak üzere geri alınmaz.

Bunlardan, yukarıda belirtilen haller haricindeki nedenlerle gelir veya aylıkları kesilen veya durdurulan kız çocuklarının gelir ve aylıkları, kesme veya durdurma tarihi itibarıyla talep şartı aranmaksızın yeniden başlatılır. Gelir ve aylığın kesilmesi nedeniyle diğer hak sahiplerine önceki hisselerinden fazla ödenen tutarlar, gelir ve aylığı tekrar başlatılacak hak sahibine yapılacak ödemeden mahsup edilir. Gelir veya aylığı kesilenlerden tahsil edilmiş olan tutarlar aynen iade edilir.

6.8.2003 tarihinden önce ölen sigortalıdan dolayı hak sahibi ana ve babaya; Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya kendi çalışmalarından dolayı buralardan gelir veya aylık almaları nedeniyle gelir ve aylıkları kesilenlere, gelir ve aylığın kesildiği tarihe kadar yapılan ödemeler geri alınmaz. Ana ve babalardan Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmaları veya buralardan kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almaları nedeniyle Kurumca tahsil edilmiş olan tutarlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepleri halinde ilgililere aynen iade edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce tespit edilen yersiz gelir ve aylık ödemelerinde, aynı dosyadan yersiz ödeme yapılan hak sahibi için çıkarılan borç tutarından, diğer hak sahipleri için varsa hesaplanan alacak tutarı mahsup edilerek tahsil edilir. Diğer hak sahiplerinin itirazı halinde hisseleri hariç tutulur. Tahsil edilmiş olan yersiz gelir ve aylık ödemeleri için de ilgilinin bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde talepte bulunması halinde aynı usul izlenir. Fazladan tahsil edilen miktarlar, tahsilat tutarları üzerinden ilgililere iade edilir.

1.1.2000 tarihinden önce işten ayrılan ve anılan yıl veya daha sonraki yıllarda tahsis talebinde bulunan sigortalılardan, işten ayrıldıkları yılda 360 günden az malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş oldukları halde ortalama yıllık kazancın tespitinde, bu yılın kazançları nazara alınarak hesaplanmış aylıkların ödenmesine devam olunur ve yapılan yersiz ödemeler geri alınmaz.

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası gereğince, aylık veya gelirleri ödenmeye devam olunacak kız çocuklarının aylık veya gelirlerinin ödenmesine devam olunması için sahip olmaları gereken şartları, ilk kez veya yeniden 6.8.2003 tarihinden sonra haiz olan kız çocukları da aynı esas ve usullerle aylık veya gelir hakkında yararlandırılır.

Bu maddenin altıncı fıkra hükmü 31/12/2007 tarihine kadar uygulanır.⁽¹⁾

(1) Bu fıkra yer alan "31/12/2005" ibaresi, 9/5/2007 tarihli ve 5655 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle "31/12/2007" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir. Daha sonra 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunun 28 inci maddesiyle; bu fıkra geçen "31/12/2007" ibaresinin, "31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlük" şeklinde uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 92— (8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların, özelleştirme uygulamaları sonucu bunlardaki kamu payının % 15'in altına düşmesinden veya bunların tasfiyesinden yahut tüzel kişilikleri sona erecek şekilde kapatılmasından önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlara ek 24 üncü madde gereğince 15/8/2003 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında ödenen sosyal yardım zammı ödemeleri ile kamu payı % 50'nin altına düşen Türk Telekom A.Ş.'nin devrinden önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlara ek 24 üncü madde gereğince 14/11/2005 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında ödenen sosyal yardım zammı ödemeleri, (I) bendindeki esaslara göre Hazinece karşılanır.

Geçici Madde 93- (12/12/2006 tarihli ve 5561 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanunun 66 ncı maddesinin (c) bendi ile 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun 26 ncı maddesinin (a) bendinde yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu değişiklikte öngörülen şartları yerine getiren sigortalının hak sahiplerinin aylıkları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ödeme dönemi başından geçerli olmak üzere başlatılır.

Ek Geçici Madde 1 – (15/4/1987 tarihli ve 3351 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Bu Kanuna tabi olarak çalışan veya isteğe bağlı sigortaya yahut topluluk sigortasına prim ödemekte olan sigortalılardan; kamu kurum ve kuruluşları ile askeri işyerlerinde kurulmuş olan resmi nitelikteki çıraklık okullarına çıraklık mukavelesi ile giren ve okullarını başarı ile bitirenlerin çırak okullarında 5/7/1977 tarihinden önce geçen başarılı eğitim ve öğrenim sürelerini, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin tamamını 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı, sigortalının prim ödeme süresine katılır. Şu kadarki bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

1/4/1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanlar hakkında 60 ncı maddenin (G) fıkrası hükmü uygulanmaz.

Borçlanılan hizmet süresinin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları yönünden değerlendirilebilmesi için borç tutarının tamamı ilgili tarafından ödenir. Ancak sigortalının müracaat süresi içerisinde ölümü halinde haksahiplerinin yazılı talebi üzerine tahsis hakkının doğumuna yetecek prim tutarının tahsil edildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren kendilerine aylık bağlanır.

Borçlanması istenilen hizmetin, örneği Kurumca hazırlanacak belgeler ile tevsik edilmesi şarttır.

Ek Geçici Madde 2 – (31/5/2000 tarihli ve 4571 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1/4/2000 ile 31/3/2001 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 5 000 000 TL olarak uygulanır. Bu alt sınır 1/4/2001 tarihinden itibaren 78 inci maddenin birinci fıkrası hükmüne göre artırılır. Ancak, Bakanlar Kurulu bu artışı 1/4/2001 ile 31/3/2002 dönemi için hedeflenen enflasyonu dikkate alarak yeniden belirlemeye yetkilidir. 1/4/2000 tarihi ile bu Kanunun yayımı tarihi arasındaki döneme ait ödenen fazla primler, sonraki döneme ait ödenen fazla primler, sonraki dönemlerin prim borcuna mahsup edilir.

Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren 96 ncı madde uyarınca bağlanmış gelir ve aylıklar birinci fıkra da belirtilen alt sınır üzerinden hesaplanır.

Ek Geçici Madde 3 – (20/3/2002 tarihli ve 4747 sayılı Kanunun hükmüdür.)

1.4.2002 ile 31.3.2003 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırını ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunca belirlenecek alt sınır 1.4.2003 tarihinden itibaren 78 inci maddenin birinci fıkrasına göre artırılır.

Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren 96 ncı madde uyarınca bağlanmış gelir ve aylıklar birinci fıkraya göre belirlenen alt sınır üzerinden hesaplanır.

BÖLÜM - XV

Son Hükümler

Kaldırılan hükümler:

Madde 141 – 4772, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar ile bu kanunların ek ve değişiklikleri, 3008 sayılı kanunun yedinci faslı 5953 sayılı kanunun 23, geçici 2 ve 3 üncü, 6379 sayılı kanunun 36, geçici 3 ve geçici 4 üncü maddeleri ve 4792 sayılı kanunun 5565 sayılı kanunla muaddel 8 inci maddesi hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

17/7/1964 TARİH VE 506 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1-29/4/1986 Tarih ve 3279 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, iş kazaları ile meslek hastalıkları ve ölüm sigortasından gelir veya aylık hakkı düşen ve bu Kanunun yürürlük tarihinde hak sahibi durumunda bulunan veya bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra hak sahibi durumuna girenlerin yazılı olarak Kuruma müracaatları halinde, müracaat tarihini takibeden aybaşından başlanarak gelir veya aylıkları ödenir.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına alınmış olan ve bu Kanunun 1 inci maddesine göre kapsam dışında bırakılan köy sınırları içindeki bina, inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işler için ödenmemiş bulunan sigorta primleri terkin edilir.

Geçici Madde 3 – 506 sayılı Kanuna 6/3/1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle eklenen ek madde 1 ile getirilen ve 24/10/1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunla değişik gösterge tablosunda 31/12/1986 tarihine kadar, ileri yılları da kapsayacak şekilde değişiklikler yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. ⁽¹⁾

2-31/5/2000 Tarih ve 4571 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1. – Bu Kanunun çerçeve 1 inci maddesiyle getirilen ek geçici 2 nci maddesinde belirtilen miktarlar üzerinden bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 uncu maddesinde öngörülen sürede Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen aylık sigorta prim bildirelileri ve dört aylık prim bordroları ek geçici 2 nci madde hükmü kapsamındadır.

(1) Bu maddede sözü edilen ek 1 inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için “Ek Madde 20” olarak değiştirilmiştir.

506 Sayılı Kanunun Çeşitli Maddelerindeki Oran ve Miktarlarda

**KARARNAMELER İLE YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLER CETVELİ**

Değişiklik Yapan Kararnamenin		Yayımlandığı Resmi Gazetenin		Değişiklik Gören Madde
Tarihi	Numarası	Tarihi	Numarası	
5/12/1985	85/10111	10/12/1985	18954	24
4/7/1986	86/10798	18/7/1986	19168	24
14/7/1987	87/11958	28/8/1987	19558	24
22/7/1987	87/11994	31/7/1987	19534	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
21/1/1988	88/12530	30/1/1988	19710	24
4/7/1988	88/13137	10/8/1988	19895	24 Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
7/8/1989	89/14411	16/8/1989	20254	24
9/7/1990	90/658	16/8/1990	20607	24
20/7/1990	90/710	15/8/1990	20606	24
18/7/1991	91/2025	31/7/1991	20946	24
6/1/1992	92/2613	22/1/1992	21119	24
30/7/1992	92/3288	2/8/1992	21303	24
14/1/1993	93/4050	16/2/1993	21498	24
25/1/1994	94/5252	19/2/1994	21854	24
10/8/1994	94/5908	4/9/1994	22041	24
26/10/1995	95/7444	1/11/1995	22450	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
11/7/1996	96/8375	1/8/1996	22714 Mük.	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
31/3/1997	97/9289	11/4/1997	22961	Ek 20 ve Ek 35 inci maddeler
7/7/1997	97/9572	11/7/1997	23046	Ek 20
29/12/1997	97/10456	2/1/1998	23218	Ek 20
23/7/1998	98/11447	30/7/1998	23418 Mük.	Ek 20
31/12/1998	98/12230	31/12/1998	23570 Mük.	Ek 20
15/7/1999	99/13139	8/8/1999	23780	Ek 20
9/6/2000	2000/865	13/7/2000	24108	78
Tebliğ	236	5/8/2001	24131	78
20/4/2001	2001/2342	30/4/2001	24388	78